

Helsinki info

Numero 3 4.6.2006

Julkisen tiedote

Tuomari Nurmio lavalla Kontulan OstariFestarilla
Helsinki-päivänä 12.6.

Helsinki-päivän koko ohjelma löytyy sivuilta 13–15,
Tuomari Nurmion haastattelu sivulta 5.

Etelä-Karjala saapuu Senaatintorille! Lue lisää sivuilta 16–18.

**Spänning, romantik
och historia** ingår på Jakten
på den försvunna kronan
som nu går för nionde
sommaren på Sveaborg.

Helsinki juhlii neljä päivää

■ Kesäkausi käynnistyy riemukkaasti. Ensin iloiset eteläkarjalaiset valloittavat Senaatintorin maakuntapäivien ajaksi 9.–11.6. ja sitten juhlat jatkuvat pääkaupungin omilla syntymäpäivillä Helsinki-päivänä 12.6. Moni-ilmeisestä Etelä-Karjalasta kerrotaan lisää **sivuilla 16–18**. Helsinki-päivän runsas ohjelmatarjonta esitellään **sivuilla 13–15**.

Kuva Raoul Charpentier

Vihreä keidas keskellä kaupunkia

← Uheka, keltakukkainen kaukasianpioni hehkuu alkukesästä Kaisaniemen kasvitieteellisessä puutarhassa. Kesä on täynnä yhä uusia kukkimisen ja kypsymisen ihmeitä niin ulkosalla kuin sisällä komeissa kasvihuoneissa. Kasvitieteellisen puutarhan johtaja **Leif Schulman** kertoo Kaisaniemestä sivuilla 6–7.

Kuva Jukka Uotila

Pasilan konepaja-alueelle nousee uusi kaupunginosa

↓ "Suomessa ei ole toista näin laajaa ja hyvin säilynyttä VR:n konepajamiljöötä", sanoo toimistopäällikkö **Satu Tyynilä** kaupunkisuunnitteluvirastosta. Pasilan konepaja-alueelle rakennetaan kodit kaikkiaan 2 500 asukkaalle. Uusista suunnitelmista ja vanhasta miljööstä lisää **sivuilla 10–11**.

Havainnekuva Arkkitehtitoimisto Nurmela-Raimoranta-Tasa Oy

Sovitellen sopuun

↑ Lähes tuhat rikosta ja riitaa sovittelun vuosittain Helsingissä. Samalla vältetään oikeuskäsittelyjä. "Sovittelu on turvallinen, maksuton ja luottamuksellinen tapa käsitellä riita- ja rikosasioita. Meillä on ollut asiakkaana 7–92-vuotiaita helsinkiläisiä", kertoo sovittelusta vastava **Johanna Seppälä**. • Sivut 8–9.

Vihreän tilan lumo

Eurooppalaisia kaupunkeja ei voi kuvitella ilman viheralueita – puistoja, puutarhoja, lehteviä bulevardejä. Viheralueita ovat myös kaupunkimetsiköt, merenrannat ja puronvarret, hautausmaat, siirtolapuutarhat ja golfkentät.

Vielä 1800-luvun alussa Helsingissä ei ollut erikseen vapaa-ajan viettoon tarkoitettuja julkisia istutusalueita. Mannermaisten mallien mukaan Esplanadista muodostui vähitellen säätyläisten kävelypaikka, jossa näyttäydettiin ja spacerattiin tarkoin määrättyinä aikoina.

Pääkaupungin ensimmäinen julkinen puisto syntyi Kaisaniemeen. Alue oli varattu kävelypaikaksi vuoden 1812 asemakaavassa. Vuonna 1829 siitä erotettiin Helsingin yliopiston kasvitieteellisen puutarhan alue, joka on siitä pitäen kasvavaa kaupunkia, tuhoisia myrskyjä, sotia ja Kaisaniemen alati vaihtuvia puistosuunnitelmia uhmaten kukoistanut puiston kainalossa (puutarhasta lisää tässä lehdessä. s. 6–7).

Julkinen vihreä kaupunkitila on ollut kiistojen kohteena kautta historiansa. Suunnittelua ja kiistelijöiden näkemyksiä ovat ohjanneet kunkin aikakauden ihanteet ja ideologiat. Viktoriaanisen ajan Lontoossa keskusteltiin viheralueiden vaikutuksista alempien kansankerrosten moraaliin ja terveyteen. Ruotsiin syntyi 1800-luvun lopulla omintakeinen kansanpuistoinstituutio työväen vapaa-ajan vieton ohjaukseksi terveellisempiin uumiin. Suomi seurasi pian perässä ja näin Helsinki sai Korkeasaaren, Seurasaaren ja Musikkamaan kansanpuistot.

Maisemien ihailuun perustuvasta puistoihanteesta on siirtynyt aktiivista vapaa-ajanviettoa ja urheilumahdollisuuksia korostavaan vihervaluesuunnitteluun. Pohjoismaissa suunnitteluun tuo oman lisävärisä se tosiasia, että viheralueet ovat suuren osan vuotta itse asiassa ruskeita, harmaita tai valkoisia. Viheralueiden käyttö on erilaista talvella kuin kesällä ja jopa käyttäjät voivat olla eri henkilöitä vuodenaikasta riippuen, kuten **Niko Lipsasen** Uutelaa koskeva selvitys osoittaa.

Helsingissä keskustelu on äskettäin laajentunut koskemaan myös "sinisiä alueita", joilla perinteisesti on tarkoitettu rantoja ja saaria. Keskustelun laineet ovat käyneet korkeina, kun myös vesialueita on alettu käsitellä ikään kuin tonttireservinä, jolle voi kaavoittaa asuntoja, kuten kelluvia omakotitaloja ja kiinteitä yhden perheen asuntolaivoja. Vastakkainen näkemys korostaa etenkin keskustan sisälahtien kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja hahmottaa ne pikemminkin viheralue- kuin asuntoaluekontekstissa.

Kaupunkitilan käyttöä koskeva jatkuva ja kirpeäkin mielipiteidenvaihto kuuluu elävään kaupunkiin. Eurooppalaisesta vihervaluekeskustelusta ja puistojen historiasta laajemmin kiinnostuneille voi suositella sadepäivien lukemiseksi Helsingin yliopiston kaupunkihistorian professorin **Peter Clarkin** toimittamaa tuoretta teosta *The European City and Green Space: Helsinki, London, Stockholm and St Petersburg 1850–2000* (Ashgate 2006). Poutapäivinä suosittelen menemään Helsingin hienoihin puistoihin.

Rita Ekelund ■

Päätoimittajalta	2
Tanssiaskelin historiaan	3
Kantele soikoon.....	4
Stadin Dumari.....	5
Kesä kukkii Kaisaniemessä	6–7
Yhteistuumin sopuun.....	8
Sosiaalipalveluja yli 80-vuotiaille	9
Konepajan uusi tuleminen.....	10
Pienvedet kaipaavat hoitoa	11
Vanhan teatterin tarinoita.....	12
Helsinki-päivän ohjelma.....	13–15
Maakuntajuhlat Senaatintorilla.....	16–17
Helsinki odottaa EU-vieraita.....	18
Koukussa Kairon kirpputoreihin	19
Stadissa tapahtuu.....	20–21
Luontoon	22
Springer och spelar på svenska på Sahara.....	23
Nionde sommaren med Jakten på kronan.....	24
Hjärtat klappar för fri folkbildning	25
Illuusio pyöreästä muodosta	26
Lukijakilpailu	27
Etuoikeus tuottaa iloa.....	28

Helsingin kaupunki tiedottaa

Numero 3 ● 4.6.2006 ● 30. vuosikerta

Julkaisija Helsingin kaupunki
osoite PL 1,
00099 Helsingin kaupunki
puhelin 1691 (vaihdte)
faksi 1693750

Päätoimittaja Rita Ekelund
Toimitussihteeri Leena Seitola
Toimittaja Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut Nina Weckström
Ulkoasu Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva Pertti Nisonen
Kirjapaino Keski-Uusimaa Oy, Tuusula
Painosmäärä 297 355 kpl
ISSN 0782-0453
Jakeluasiat Suomen Posti Oy
puhelin 020 451 5382,
020 451 5658
faksi 020 451 5221

Lehti ilmestyy myös internetversiona osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info.

Seuraava Helsinki-info ilmestyy 24.9.

Kannen kuvassa Tuomari Nurmio, jota kesällä kuullaan muun muassa Kontulan OstariFestarilla 12.6.

Kuva Kari Österberg

Tanssiaskelin historiaan

Tanssiminen koetettiin kieltää rahvaalta 1800-luvun alkupuolella, mutta säätyläisnuoria opetti tanssimestari. Tuon ajan tanssiaisia mukaleva esitys paljastaa mielenkiintoisia yksityiskohtia historiasta.

Helsingissä on aina tanssittu muotitansseja ja seurattu ajan ilmiöitä. Täällä toimi jo 1700-luvun alussa tanssimestari, joka antoi varakkaiden porvarien vesoille tanssi- ja tapakulttuuriopetusta. Tuolloin suosittiin menuetia ja polskaa. 1800-luvulla yleistyivät muun muassa valssi, polkka, masurkka ja franseesi. Tanssitaito oli varsinkin säätyläistyöille välttämätön, koska se saattoi ratkaista naimisiin pääsyn”, kertoo tutkija-tiedottaja **Jere Jäppinen** Helsingin kaupunginmuseosta.

Hän on perehtynyt tanssihistoriaan ja löytänyt arkistoista useita Helsingistä kertovia tai täällä sävellettyjä ja julkaistuja tanssisävelmiä. Ne innoittivat hänet ideoimaan historiallisen tanssiesityksen osaksi kaupunginmuseon oheishjelmaa.

”Tanssien halki Helsingin historian” -esitystä lähtivät toteuttamaan Seurasaaren kansantanssijat. Jäppinen valitsi kappaleet, selvitti niiden taustat ja opetteli koreografi **Varpu Heinosen** suunnitteleman askelkuvion muiden tanssijoiden tavoin. Ryhmä suunnittelei aikakautteen sopivat puvut kaupunginmuseon antamien mallien mukaan. Tunnin mittaisen esityksen pianosäestyksestä ja soolo-

Polkka oli 1800-luvun puolivälin suosituin muotitanssi Suomessa. Kuvassa polkkaavat Tuomas Aarnio (vas.) ja Jari Koskelo.

kappaleista vastaa musiikinopiskelija **Gustav Nyström**.

Aikakautensa hittejä

Monet esitettävistä kappaleista ovat aikakautensa hittejä. Yksi niistä on ylioppilasvapusta kertova Kaisaniemi-polkka, jonka **Frans Hoyer** sävelsi vuonna 1863.

”Kaisaniemen ravintola oli tuolloin vakiintunut ylioppilaiden vapunviettopaikaksi. Kun säveltäjillä oli kova kilpailu keskenään, Hoyer keksi yhdistää ajankohtaisen aiheen ja muodikkaan polkan sekä julkaista kappaleen juuri ennen vappua. Kaisaniemi-polkasta tuli heti suosittu”, kertoo Jäppinen.

Tanssinopettajat puolestaan kilpailivat siitä, kuka keksi omaperäisimmät askelkuviot. Tansseista syntyi lukemattomia muunnelmia.

”Runsaiden variaatioiden sekä vähäisten askelista kertovien muistiinpanojen takia on mahdotonta sanoa varmasti, miten kutakin kappaletta tanssittiin. Nuotitkaan eivät kerro

Kuva Erkki Salmela / Kaupunginmuseo

kaikkea, joten edes tanssimusiikin tyylistä ja tulkinnasta ei ole varmaa tietoa. Olemme sovitaneet askelet ja esityksen tunnelman aikakauden henkeen pyrkimättä tarkkaan ennallistukseen. Koska myös ajan sosiaalinen ja henkinen miljöö on nykyihmisille etäinen, meidän on sekä esiintyjinä että katsojina eläydyttävä menneisyyteen paljolti mielikuvituksen avulla”, toteaa Jäppinen.

Tanssitaito oli olennainen osa 1800-luvun säätyläisten sivistystä ja kulttuuria. Tanssikuviot heijastivat myös yhteiskunnan arvojärjestyksiä: jokainen tiesi säätyinsä mukaisen paikan parketilla.

”Meidän on vaikea tajuta niitä jännitteitä ja latauksia, joita tanssiin tuolloin sisältyi. Tanssitaito oli tärkeää nuorille myös sen vuoksi, että tanssi oli ainoita tapoja päästä läheisiin tekemisiin toisen sukupuolen kanssa. Nykypäivän katsojasta jäykiltä vaikuttavat kuviot ja muodolliset eleet välittivät tuon ajan ihmisille salaivhkaisia viestejä tunteista ja intohimosta. Tanssiaisissa seurattiin tarkkaan, kuka tanssittaa ketä ja millä tavoin”, kertoo Jäppinen.

Koreografi **Varpu Heinonen** on ottanut ajan tavat ja säädyllisyyskäsitteet huomioon tanssien suunnittelussa.

”Esimerkiksi jalan tai hameenhelman nostamista tanssissa vähänkään liian korkealle pidettiin säädyttömänä, hihkumisesta nyt puhumattakaan. Esityksessämme korostuvatkin ele-ganssi ja pienet eleet”, toteaa Heinonen.

Tanssikielto rahvaalle

Tanssinopetukselle oli kysyntää Helsingissä jo 1700-luvulla. Viaporin linnoituksen valmistuttua kaupunkiin tuli runsaasti aatelisia upseereita perheineen. Heille, kuten myös kaupungin porvareille, tanssi oli keskeinen seurapiirihuvi.

Kaarle-kuninkaan metsästys -franseesiin on poimittu parhaat palat Suomen ensimmäisestä oopperasta vuodelta 1852. Tanssin pyörteissä ovat Saara Maunu (edessä vasemmalla), Jere Jäppinen, Minna Harjunpää ja Esa Pärnänen.

Erityisesti sen jälkeen kun Helsingistä tuli pääkaupunki vuonna 1812, alkoivat seurapiirit kerääntyä Vironniemen tuntumaan. Kullekin säädylle oli omat tanssiaisensa. Sitä vastoin rahvaalta tanssi koetettiin kieltää joutavana ajanhukkana maistraatin päätöksellä. Kaivopuiston kylpylä houkutteli 1830–1840-luvulla säätyläisiä Pietarista Helsinkiin lomailemaan. He toivat mukanaan keisarillisen pääkaupungin muoteja.

”Helsinki ei ollut mikään pussinperä, vaan täällä vietettiin kansainvälistä elämää. Esimerkiksi polkka tuli meille jo 1844, vuotta aiemmin kuin Tukholmaan”, Jäppinen toteaa.

Historiallinen tanssiesitys sai ensi-iltansa Hakasalmen huvilassa helmikuussa, ja se on kiertänyt kaupungin kulttuurikeskuksissa. Jatkossa ryhmä tanssii koko esitystä tai sen osia tilausten mukaan.

”Meillä on kaksoismiehitys, jotta saamme esitykseen tarvittavan kahdeksan tanssijan kokoonpanon varmasti kasaan. Kun on kyse harrastajista, ketään ei voi velvoittaa osallistumaan joihinkin esitykseen. Harjoittelukin vie paljon aikaa. Ryhmä on onneksi hyvin motivoitunut”, iloitsee koreografi Heinonen.

Tiina Kotka ■

● Historiallisen tanssiesityksen voi nähdä Aurora Karamzin -näyttelyn yhteydessä Espoon kaupunginmuseossa WeeGee-talossa Tapiolassa (Ahertajantie 5) sunnuntaina 3.9.2006 klo 12 ja 14. Lisätietoja Seurasaaren kansantanssijoista saa netistä <http://seuris.atkpalvelut.fi> -osoitteesta.

Kantele soikoon!

Kantele? Eikö sen rekvisiittaan kuulu väistämättä kansallis-puku ja valkorunkoinen koivu? Moiset mielikuvat karisevat parissa minuutissa kun tapaa **Senni Eskelisen**. ”Viimeistään sähkökanteletta kuullessaan ihmiset yllättyvät”, hän tietää. Vil-kaisu nuoren kanteletaiturin kalenteriin vahvistaa asian: Eskelisen kantele soi kesällä niin Kaustisella, Porin Jazzeilla kuin keskellä Helsinkiäkin. Jossain välissä pitäisi vielä ehtiä soittamaan tutun heavy-yhtyeen levyille.

Ensimmäisen kanteleensa Eskelinen sai jo taaperoiässä ja Kuopion konservatorion ovet aukesivat hänelle yhdeksänvuotiaana. Sen jälkeen kantele on vinyt esiintymismatkoille pitkin maailmaa, jossa eksoottisen soittimen kaunis ääni herättää paljon huomiota. Kanteleen saa myös soimaan melko helposti, Eskelinen huomauttaa.

”Että siinä mielessä se on vanhempienkin korvien kannalta mukava soitin”, hän vimistää.

Helsinkiin 20-vuotiaan savolaistytön houkutti Sibelius-Akatemian kansanmusiikkiosasto. Aivan vieras paikka uusi kotikaupunki ei ollut, sillä hän oli ehtinyt olla neljä vuotta korkeakoulun nuorisokoulutuksessa. Eskelisen omista sävellyksissä kansanmusiikki yhdistyy luontevasti klassiseen musiikkiin ja jazziin. Ennakkoluulottoman kokeilemisen juuret ovat vahvasti kansanmusiikin mullassa.

”Improvisaatio ja säveltäminen kuuluvat olennaisesti kansanmusiikkiin, ja opettajani ovat aina kannustaneet kokeilemaan rohkeasti.” Samaa asennetta Eskelinen välittää myös omille oppilailleen, niin lapsille kuin aikuisillekin.

Musiikin teko ja harjoittelu voivat joskus viedä mennessään, mutta aivan totaalisesti ajantaju ei Eskeliseltä pääse katoamaan.

Yleensä mulle tulee nälkä tai jotain muuta proosallista siihen väliin”, hän nauraa. Ystävät, liikuntaharrastukset ja pieni kummityttö pitävät huolta, että elämää on musiikin ulkopuolellakin.

Muusikolle yksinäisten harjoitustuntien paras palkinto on esiintymisestä saatu palaute. ”On hieno tunne, kun yleisö keskittyy ja elää mukana!”

Sähkökantele tuli kuvioihin neljä vuotta sitten, kun Eskelinen sai Kulttuurirahaston apurahan. Uusi instrumentti avasi lisää ovia niin musiikillisen kokeilemisen kuin keikkailunkin saralla. Sähkökantele on varsin uusi tulokas soittimien joukossa, joten omalle tekemiselle löytyy hyvin tilaa.

”Tuntuu hyvältä, että omia ideoita voi vapaasti kehittää eteenpäin”, Eskelinen vahvistaa. Äänentoiston suhteen instrumentilla on samat mahdollisuudet kuin sähkökitarallakin, ja tarkoitus on hakea vielä lisää oppia tutulta jazz-kitaristilta.

”Parhaat efektit tulevat silti mielestäni muista soittimista, kuten saksofonista tai laulusta”, Eskelinen toteaa.

Kuva Kimmo Brandt

Sähkökanteleen kanssa voi lähteä keikalle myös puisto-konserttiin tai jäähalliin, missä perinteisen kanteleen ääni ei kanna. Ominaisuudesta on Eskeliselle paljon iloa tänä suvena, sillä Kanteleliiton kesämusikon soittoa kuullaan useissa kesäisen Helsingin tapahtumissa. Osalle keikoista Eskelinen saa seurakseen kokoonpanot. Ohjelmisto vaihtelee tilaisuuden mukaan. Kirkkokonsertissa kuullaan erilaista musiikkia kuin Kaivarissa, Espan lavalla tai Taiteiden yössä.

Perinteiselle kansanmusiikille idyllisen miljööön tarjoaa Seurasaaressa museoalue. Sillä, käsi sydämelle: Voiko suomalainen kesä lopultakaan olla täydellinen ilman sitä valkorunkoista koivua, kannelta ja kansallispukua?

Elina Holamo ■

■ **Raikkaalla otteella sekä perinteistä että sähkökanteletta soittava Senni Eskelinen tietää, että keikalla voi sattuua mitä tahansa. ”Kerran menivät sähkökantelejuuri ennen esitystä. Kaikesta on kuitenkin selvitty, ja pieni jännitys on vain hyväksi!”**

Kuva Patrik Lindström

Ainoa nainen ammatissaan

Liisa Santaholma on ainoa nainen ammatissaan Helsingissä. Hän on myös ensimmäinen kaupungin pelastuskoulusta alalle valmistunut nainen. Santaholma on toiminut palomies-sairaankuljettajana pari vuotta Haagan pelastusasemalla.

Santaholmalle nykyinen työ on luonnollista jatkoa ensihoitajan koulutukselle. Alkuperäisestä ammatista on hänelle hyötyä, sillä jokaisesta 24-tuntisesta työvuorosta kuluu puolet ambulanssipäivystyksessä.

”Hakeuduin palomies-sairaankuljettajaksi, koska työ on toiminnallista, monipuolista ja vaihtelevaa. Alan miesvaltaisuus ei ole tuottanut ongelmia; minut on otettu hyvin joukkoon. Käytännössä sukupuoli taitaa näkyä vain siinä, että minulla on omat sosiaalililat, joita käyttävät myös naispuoliset opiskelijat ja harjoittelijat. Muutama nainen ajaa ambulanssia päiväkuskinä Helsingissä, mutta muita naisia ei ole palomiehinä. Suomessa heitä on muutamia, lähin Vantaalla”, kertoo Santaholma.

Naisille on palomies-sairaankuljettajan koulutuksessa ja työssä samat tiukat kuntovaatimukset kuin miehille.

”Hyvä kunto on välttämätön, sillä työ voi olla fyysisesti hyvin raskasta. Meillä on säännöllisesti kuntotestit. Saamme harjoitella vuorojen aikana aseman kuntosalilla, jos hälytyksiä tai muuta työtä ei ole sillä hetkellä.”

Santaholma on tottunut entisenä triathlonistina koviin treeneihin ja käy yhä säännöllisesti juoksemassa, uimassa ja kun-

■ **”Kuljetan lisävettä tarvittaessa muillekin palokunnille. Tankkiin mahtuu 10 000 litraa vettä”, kertoo Liisa Santaholma Haagan pelastusasemalla.**

tosalilla. Hän on voittanut suomenmestaruuden sekä nuorten että aikuisten sarjassa. Palomiesten pohjoismaisista mestaruuskisoistakin hän on tuonut mitaleja.

Palomies-sairaankuljettajien tulee olla myös henkisesti hyvässä kunnossa. Esimerkiksi paineensietokykyä koetellaan lähes jokaisessa työvuorossa, olipa kyseessä tulipalo, onnettomuus tai sairauskohtaus. Myös jatkuva varuillaanolo on kuluttavaa.

”Paloauton pitää olla minuutissa hälytyksestä matkalla kohteeseen, ja tavoitteena on, että olemme kuudessa minuutissa kohteessa. Keskikaupungin ruuhkissa ja alueemme laidoille mentäessä tavoite ei aina yrityksistä huolimatta toteudu. Ambulanssilla on sama tavoiteaika.”

Vaikeimpia tilanteita puretaan työkavereiden kesken jälkikäteen, ja ulkopuolista kriisiapuakin saa tarvittaessa. Santaholman mukaan kriisiavulle on tarvetta yleensä vain suuronnettomuuksien jälkeen. Santaholma voi puhua työasioista tarvittaessa kotonakin alaa ymmärtävän ihmisen kanssa, sillä avopuoliso tekee samaa työtä toisella pelastusasemalla Helsingissä. Pari odottaa syysvauvaa, mikä on aiheuttanut joitain erityisjärjestelyjä Santaholman työnkuvaan.

”Toimin vielä normaalisti ambulanssivuoroissa, mutta loppuraskauden aikana työtehtäviä varmaan muutetaan. Savusukeltaminen kiellettiin heti raskauden tultua ilmi, ja siirryin ajamaan tankkia. Siihen mahtuu tavallista paloautoa enemmän vettä, 10 000 litraa. Tarvittaessa vien lisävettä muidenkin alueiden palokunnille, sillä kaikilla Helsingin asemilla ei ole säiliöautoa. Suuronnettomuuksissa vettä viedään myös lähikuntiin.” ■ TK

Stadin Dumari

”Ei hiekkä, ei sielua, ei intohimoa!” Tuomari Nurmion maaliskuinen tangomanifesti kuvailee suomalaisen tangon nykytilaa ja antaa samalla osviittaa asenteesta, jolla hän työstää tulevaa levyään. Millaista syksyllä ilmestyvä materiaali lopulta onkaan, ainakaan luvassa ei ole pystyyn kuollutta raahustamista. Toisaalta, Nurmio on kaihtanut paikalleen jämähtämistä koko 27-vuotisen uransa ajan.

”Mulle on keskeinen juttu, ettei ole minikään tietyn tyyli suunnan tai aihepiirin vanki”, hän toteaa.

Musiikilliset kaistanvaihdot ovat epäilemättä olleet hyvä ratkaisu niin artistin kuin yleisönkin kannalta. Toimittajille ne ovat kuitenkin aiheuttaneet harmaita hiuksia. Alusta lähtien valtavirrasta poikkeavaa musiikkia tehnyt ’taiderockin kuningas’ hymähtää lokerointiyrityksille.

”Joskus joku totesi, että olen Suomen parhaiten myyvä vaihtoartisti. Ehkä musiikin teko on mulle vähän samantapainen juttu kuin kansantaide, se lähtee sellaisesta omasta tekemisen tarpeesta”, Nurmio pohtii.

Siitä tekemisestä on syntynyt melkoinen rivi Lasten meuhetken, Punaisen planeetan ja Pikku julmurin kaltaisia kappaleita, joista on tullut hittejä myös valtavirran mittapuulla. Suosio on yllättänyt useastikin, Nurmio myöntää. Esimerkiksi Ramona oli Helsingin juhlaviikko-

jen tilaamaan pienoisyntelmään tehty englanninkielinen kappale, joka kaivettiin nauhoituksesta Käytettyä rakkautta -levylle. Iskelmäpohjalta syntynyt suomalainen teksti tuntui kuitenkin liian tavalliselta, Nurmio muistelee.

”Kysyin studiossakin, että meninkö liian pitkälle. Atte Blom vastasi että se on helvetin hyvä.” Ja aavisti oikein.

Laulujen sanat eivät koskaan ole olleet Tuomari Nurmion sivuseikka. Tökeröt värssyt särähtävät korvaan, hän tunnustaa.

”Tekstin ei tarvi olla kuuliaisesti riimitetty, mutta sen täytyy toimia jollakin tavalla.” Myös omat kappaleet syntyvät yleensä tekstin kautta.

”En oikeastaan koskaan kiinnitä huomiota melodiaosaan. Jos on olemassa sanat, joista viitsii yrittää biisiä tehdä, niin ne soinnut tulee ikään kuin sivutuotteena.” Helsingin voi halutessaan nähdä kaupungin yöstä ja kuppiloista kertovien laulujen tapahtumapaikkana.

”Se ei ole ollut tietoista mutta kyllä joissakin lauluissa tietyt paikat ja ihmiset tulevat mieleen”, Nurmio myöntää.

Selvimmän helsinkiläisyydestä muistuttaa slangia, jota Nurmio on muutamissa kappaleissaan viljellyt.

”Laulut ovat tiivistettyä puhetta. Esimerkiksi Tonnin stifloissa on vanhempia sanoja, joita me ei käytetty”, Kallion kasvatti muistuttaa.

Suuri osa slangin viehätyksestä liittyy sen kekseliäisyyteen.

”Jokainen puhuu slangia omalla tavallaan ja muokkaa sitä puhuessaan. Niin pitää olla: kielen on oltava elävää!” Kielellisen kokeilun lisäksi slangin käyttöön liittyi annos nostalgialta, Nurmio arvelee.

”Tekstit syntyivät ollessani Riihimäellä vapaaehtoisessa maanpaossa. Jos olisin asunut edelleen näillä nurkilla, niitä ei ehkä olisi tullut tehtyä.”

Sittemmin pääkaupunkiseudulle palannut artisti keikkailee levynteosta huolimatta pitkän kesää. Helsinki-päivänä 12.6. Tuomari Nurmio esiintyy **Markku Hillilän** kanssa Kontulan Ostarifestareilla. Pitkä yhteinen historia näkyy keikkailun.

”Se on vähän kuin varjonyrkkelyä”, Nurmio luonnehtii.

”Viehätys on just siinä, että tuntee toisen tempun.” ’Aavistuslähtöjen’ ja improvisoinnin ilon ymmärtää viimeistään esiintyessään sinfoniaorkesterin kanssa, jolloin kaikki on tarkasti ennalta määrättyä. Helsingin juhlaviikoilla 1.9. Nurmio vieraillee Savoy-teatterissa UMO:n solistina, mutta sielläkin jätetään pieni vara improvisoinnille, hän sanoo.

”Musta on hauskaa, että voi vaikka juuttua johonkin luuppiin ja kapu liidaa sitä hommaa elekielellä.”

Elina Holamo ■

■ **Tuomari Nurmion laulut syntyvät yleensä palapelien tavoin. ”On joskus tapahtunut niinkin, että melodia ja sana-aihe on ollut heti valmiina, mutta enimmäkseen kappaleet rakentuvat pienistä palikoista.” Kontulan Ostarifestareilla mukana on Markku Hillilä.**

Kuva Pertti Nisosen

Lyhyesti

Helsinki.fi muuttuu monipuoliseksi kaupunkiportaaliaksi

Helsingin yliopiston ja Helsingin kaupungin yhteinen Internet-sivusto www.helsinki.fi avautuu sisällöltään ja ilmeeltään täysin uudistettuna syyskuun lopussa. Uusi palvelukonaisuus on suunniteltu vastaamaan entistä paremmin pääkaupunkiseudun asukkaiden, matkailijoiden, alueelle muuttavien tai muuten seudusta kiinnostuneiden tarpeisiin.

Pääkaupunkiseudun asukkaille joka päiväisessä käytössä hyödyllisten tietolähteiden, tapahtumailmoitusten ja tiedotteiden lisäksi uudesta kaupunkimedia löytyvät selkeästi ryhmiteltyinä käytetyimmät sähköiset palvelut kuten reittiopas, kartat ja säätiedot.

Aiempien sisältöjen lisäksi sivustolle tulee nyt uutta, käyttäjien toiveita vastaavaa aineistoa. Niin koti- kuin ulkomaalaisille matkailijoille palvelu on portti pääkaupunkiseutuun, alueen mainos ja apu matkan suunnitteluun. Kolmena kieliversiona – suomi, ruotsi ja englanti – toteutettavat sisällöt on jaettu viiteen kokonaisuuteen: kaupunki ja seutu, matkailu ja vapaa-aika, taide ja kulttuuri, koulutus ja opiskelu sekä tiede ja tutkimus.

Uutta verkkopalvelussa on myös mainostilan myyminen. Mainostuloilla kateetaan portaalin toimitus- ja kehitystyöstä aiheutuvia kustannuksia. Uudistuksen ja ylläpidon kustannuksista vastaavat Helsingin yliopisto sekä Helsingin kaupunki yhdessä. Sisällöntuotannosta vastaa portaalin hallinnoijan Helsingin yliopiston verkkotoimituksen lisäksi Helsingin kaupunginkanslian tiedotustoimisto sekä iso joukko pääkaupunkiseudun eri toimijoita.

Palvelutietoa nuorille

Tietoa nuorille suunnatuista palveluista on alettu koota nettiin osoitteeseen www.tuulimylly.info. Sivuille on kerätty 17–25-vuotiaille tarkoitettuja julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin palveluja Helsingissä. Sivusto on tarkoitettu myös nuorten kanssa työskenteleville. Käyttäjien toivotaan myös esittävän parannusehdotuksia sivuston kehittämiseksi.

Tuulimylly on osa Euroopan Sosiaalirahaston ja Helsingin kaupungin rahoittamaa Nuorten Paalu -hanketta. Se kehittää eri tahojen nuorten työllistämiseksi tekemää yhteistyötä.

Oppia nettisivun tekemiseen

Nuorisotiedotuskeskus Kompassi (Mannerheimintie 22-24, Lasipalatsi) järjestää **NettiMedia-kurssin**, joka pidetään Kompassissa 15.–16.6. klo 11–16. Kurssi on tarkoitettu 13–17-vuotiaille, ja siellä annetaan vinkkejä nettisivujen sisällön luomiseen sekä tehdään muun muassa oma valokuvagalleria.

Ilmoittautuminen 12.5. saakka puh. (09) 310 80080 tai kompassi@nk.hel.fi (ilmoittautumiseen mukaan oma nimi, ikä, osoite, puhelinnumero ja sähköpostiosoite).

Koristeomenapuut kukkivat alkukesästä. Uusrenessanssityylinen instituuttirakennus vuodelta 1903 palvelee kasvimuseona ja tutkimustilana.

Kesä kukkii Kaisaniemessä

Kaisaniemen kasvitieteellinen puutarha vanhoine puineen ja vuodenaikojen mukaan vaihtuvine väreineen on vehreä rauhan tyyssija keskellä kaupungin hälyä.

"Tavoitteena on, että tästä tulisi Suomen kansallispuutarha", kasvitieteellisen puutarhan johtaja Leif Schulman toteaa hovipojan kaktuksen katveessa.

Kasveja on tutkittu kautta ihmiskunnan historian. Menetelmät ovat kehittyneet nykyisiin DNA-analyysiin asti, mutta edelleen tehdään maastotutkimuksia ja yhä etsitään uusia lajeja." Kun Helsingin yliopiston kasvitieteellisen puutarhan johtaja **Leif Schulman** esittelee näyttelyä kasvitieteellisistä tutkimuksista, tieteenala kuulostaa jännittävältä seikkailulta, jota se itse asiassa onkin. Tai ainakin tuloksiin pääsemiseksi on monasti sekä matkustettu pitkin maailmaa hyvinkin eksoottisilla seuduilla että syvennytty älyllisiin seikkailuihin laboratorioissa, tietokoneiden äärellä ja kansainvälisissä tutkijaverkostoissa.

"Kasvitieteellisen puutarhan perustehtävä on ylläpitää kasvikokoelmia tutkimuksen ja opetuksen tarpeisiin", Schulman sanoo. Puutarha harjoittaa myös kansainvälistä tieteellistä siemenvaihtoa ja osallistuu uhanalaisten kasvien säilyttämiseen tähtäävään kansainväliseen yhteistyöhön. Tämä on se osa Schulmanin ja kasvitieteellisen puutarhan työstä, jota suuri yleisö ei kovin hyvin tunne. Näyttelyillä ja tietopaketeilla sitä voidaan avata maallikoillekin.

Kasvihuoneiden lämmössä ja ulkona puutarhassa puolestaan kukoistavat ne työn näkyvät tulokset, jotka saavat suuret vierailijajoukot jatkuvasti tulemaan Kaisaniemeen. Jättiläislumme ja Palmusali ihmeineen ihastuttavat aina uusia kävijäpolvia. Puutarhassa vähemmänkin viherpeukalo helsinkiläinen saa naut-

tia ahkerien käten taitavista aikaansaannoksista ja unohtaa omat kasvitieteelliset epäonnistumisensa.

Ruusupensaitten reunustamat lammet, puiden ja pensaiden hämyisät katveet ja keskikesän häikäisevä kukkaloisto kiehtovat eri-ikäisiä vierailijoita. Puutarhaan kuuluvat olennaisesti myös sen alueella sijaitsevat rakennus-taiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset. Yhdistelmä on Suomessa ainutlaatuinen.

Tavoitteena kansallispuutarha

Kasvitieteellinen puutarha on osa Luonnontieteellistä keskusmuseota, jonka kokoelmat ovat

C.L. Engelin suunnittelema kaivon kansirakennelma 1830-luvulta. Kolme keskikaupungilta purettua empire-tyylistä puutaloa pystytettiin Kaisaniemenrantaan vuonna 1990.

Kuva Raoul Charpentier

leva, myös puutarhataiteellisesti ensiluokkainen, ikään kuin kruununjalokivi.”

Itse asiassa yliopiston kasvitieteellinen puutarha toimii kahdessa paikassa, Kaisaniemen lisäksi Kumpulassa. ”Parikymmentä vuotta sitten perustettu Kumpulan puutarha avataan yleisölle vuonna 2009”, Schulman kertoo. Kuiden hehtaarin kokoinen Kumpula on alueeltaan vain hehtaarin Kaisaniemeä suurempi, mutta kokonaan toisella tavalla järjestetty. Se on jaoteltu kasvimaantieteelliseksi osastoiksi, kun taas lähes 180-vuotiaassa Kaisaniemessä kasvit on istutettu vanhan mallin mukaan sukulaisuuden perusteella ryhmiiksi.

Puutarhaa kiertävän aidan toisella puolella sijaitsee historiallinen Kaisaniemenpuisto. Näiden välillä ei ole kulkuyhteyttä. Schulman haluaisi avata puutarhaa puiston ja kaupungin suuntaan ja siirtää jalankulkuvirtojen pääsisäänkäynnin Unioninkadulta puiston puolelle.

”Kaupunki on aikapäiviä kasvanut kiinni Kaisaniemeen ja sen ohi. Luontevin kulureitti kasvitieteelliseen puutarhaan olisi keskustan suunnalta puiston läpi. Pääportti tulisi puistosta, jolloin sisääntulonäkymä avautuisi suoraan kohti historiallisten kasvihuoneitten julkisivua.”

Puutarha sijaitsee vain kivenheiton päässä Rautatietorilta, Kansallisteatterista ja juna-asemalta, vaikka sinne nyt kierretään hankalasti meluisaa ja pakokaasuista Unioninkatua pitkin. Auto- ja linja-autoliikenne ohjautuu Kaisaniemenrannan sisäänkäynnille.

Kuva Raoul Charpentier

Suomen vanhin kalliokasvitarha sijaitsee instituuttirakennusta ympäröivällä kukkulalla. Taustalla pilkottaa pyöreä lummehuone. Ensimmäisen kerran jättiläislumme kukki Kasaniemessä vuonna 1892.

Puutarhan puolella pääsisäänkäynnin muutos ei merkitsi suuria muuttoksia. Kulkuväylälle osuu vuonna 1944 syntyneestä pommi-kuopasta muotoiltu lampi, jonka yli Schulman kaavailee puusiltaa. ”Puutarhasta joutuisi väistymään vain yksi pieni puu, mutta Kaisaniemenpuiston puolella pitäisi miettiä uudestaan tenniskenttien sijainti ja puiston koko keski-osan luonne.”

Rita Ekelund ■

● Kasvitieteellisen puutarhan portit ovat avoinna kesäaikaan klo 20:een asti ja kasvihuoneet ti-su klo 10–17. Puutarhaan on vapaa pääsy. Kasvihuoneiden kassan yhteydessä on pieni puutarhapuoti, josta saa myös kahvia ja jäätelöä.

● Näyttelytilassa 2.7. asti Elena Neesemannin akvarelleja ja 4.7.–30.7. Niile Kalinauskatien sammalkuvia.

● www.fmnh.helsinki.fi/ktp

Kuva Raoul Charpentier

Korkea Palmusali sivuhuoneineen on suojeltu ja korjattu nykypäivän vaatimusten mukaiseksi.

kansalliskokeelmia. ”Tavoitteena on, että tästä tulisi Suomen kansallispuutarha. Uskon, että se nostaisi ylipäätään kasvitieteellisten puutarhojen arvoa ja arvostusta Suomessa”, Schulman toteaa. ”Tämä edellyttää muun muassa hoidon tason nostamista nykyisestä. Kansallispuutarhan tulee olla paitsi kaikkia asiakkaita, sekä tiedettä että suurta yleisöä hyvin palve-

Puutarha puiston kainalossa

Helsingin yliopiston kasvitieteellinen puutarha Kaisaniemessä on Suomen vanhin tieteellinen puutarha. Alun perin se perustettiin Turkuun vuonna 1678. Monet Euroopan vanhojen yliopistojen kasvitieteelliset puutarhat saivat alkunsa 1500- ja 1600-luvun lääkekasvitarhoista ja näin oli Turussakin.

Helsinkiin puutarha muutti yliopiston myötä Turun palon jälkeen vuonna 1829. Uuden pääkaupungin asemakaavassa laidunhakana toimineeseen Kaisaniemeen oli suunniteltu suuri kaupunkipuisto. Pietarin keisarillisen kasvitieteellisen puutarhan ylipuutarhuri **Frans Faldermann** piti paikkaa soveliaana kasvitieteellisen puutarhan sijainnille. Puutarha avattiin yleisölle vuonna 1833. Se oli suunniteltu Pietarin ja mannermaan mallien mukaan avomaa- ja kasvihuoneosastoineen.

Alkuun kaupunkilaiset eivät aina ymmärtäneet puutarhan luonnetta, vaan kaatoivat sen puita polttopuuksi. Kaisaniemessä laiduntavat lehmät saattoivat myös vaeltaa puutarhan

alueelle. Tilanne rauhoittui, kun alue aidattiin. Puutarhurilla tosin oli oikeus pitää lemmiä, jotka laidunsivat puutarhan hoitamattomissa osissa.

Yliopiston hoviarkkitehdin **Gustav Nyströmin** suunnittelema nykyinen pääkasvihuone valmistui 1889. Yleisilmeeltään ja yksityiskohdiltaan se muistuttaa suurempaa ja kuuluisampaa serkkuaan Lontoon Kristallipalatsia. Nyström suunnitteli myös puutarhan koristeellisen instituuttirakennuksen, joka palvelee tutkimus- ja työtiloina.

Kaupungin alkuperäiset asemakaavalliset ajatukset eivät olleet toteutuneet Kaisaniemen kasvitieteellisen puutarhan rakentamisen yhteydessä. Faldermannin ratkaisuissa oli se myöhempien aikojen kannalta harmillinen piirre, että puutarha oli irrotettu kaupunkirakenteesta, se ikään kuin käänsi selkänsä kaupungille ja Helsingin vanhimmalle julkiselle puistolle.

Kaisaniemenpuiston kehitys on kulkenut 1830-luvun viheriöivästä maisemapuistosta joutsenlampineen nykyiseksi hiekkakenttien halkomaksi urheilu- ja tapahtumapuistoksi, joka on pala palalta menettänyt alueitaan kaduille ja junaradoille. Puiston asemakaavan uusiminen on vireillä. Kuusi vuotta sitten puistosta järjestettiin maisema-arkkitehtuurikilpailu.

Kaupunkisuunnitteluviraston mukaan tavoitteena on kehittää Kaisaniemeä historiallisena kävelypuistona, paikallisena urheilu- ja liikuntapuistona sekä tapahtumien järjestämiseen sopivana alueena. Yhteyttä ja liikkumista puiston ja puutarhan välillä on tarkoitus parantaa, mikä tarkoittaisi muun muassa sisäänkäynnin avaamista näiden välille, mainitsee arkkitehti **Kajsa Lybeck**.

Rita Ekelund ■

● **Lähteitä:** Kaisaniemi. Helsingin yliopiston kasvitieteellinen puutarha. Edita 1998; Juha Lemström: Kaisaniemen kasvitieteellinen puutarha. Helsinki-Seura 1987.

"Sovittelu on neutraali, turvallinen, maksuton ja luottamuksellinen tapa käsitellä riita- ja rikosasioita", kertoo sovittelusta vastaava Johanna Seppälä.

Yhteistuumin sopuun

Lähes tuhat rikosta ja riitaa sovittellaan vuosittain Helsingissä. Samalla vältetään lukuisia oikeuskäsittelyjä. Vapaaehtoisessa sovittelussa on etunsa sekä uhrille että tekijälle.

Sosiaaliviraston ylläpitämässä sovitteluyskikössä on ratkottu rikos- ja riitatapauksia lähes pari vuosikymmentä. Lakisääteiseksi toiminta tuli tämän kuun alussa. Eniten sovittellaan pahoinpitelyjä, varkauksia ja vahingontekoja. Myös petoksia, kotirauhan rikkomisia ja kunnianloukkauksia käsitellään.

"Mitään rikoksia ei ole rajattu pois sovittelusta, joskaan seksuaalirikoksia emme ole käsitelleet, koska uhrin eivät yleensä halua sovitteluun eikä sitä rikoksen ominaislaadun vuoksi odotetaakaan", kertoo sovittelusta vastaava Johanna Seppälä.

Asiakkaat tulevat sovitteluun joko omasta, poliisin tai syyttäjän aloitteesta. Asiakkaille ei ole tulo- tai ikärajoja, ja sovittelu on kaikille maksutonta.

"Meillä on ollut asiakkaana 7–92-vuotiaita helsinkiläisiä. Aivan pieniä lapsia emme ota mukaan, koska asianosaisten on ymmärrettävä asemansa ja sovittelun merkitys. Alle 15-vuotiaat ovat jo korvausvastuussa esimerkiksi rikkomistaan ikkunoista. Nuorten asiakkaiden määrä on lisääntynyt huolestuttavasti viime vuosina", kertoo Seppälä.

Käytännössä sovittelu on sitä, että asianosaiset pyrkivät löytämään sovun ja korvaustavan. Neuvottelu voidaan käydä kasvokkain, puhelimitse tai poikkeuksellisesti myös valtakirjan saaneen edustajan välityksellä.

"Sovittelija kutsuu osapuolet neuvotteluun ja kertoo perusasiat sovittelusta. Sen jälkeen hän vetäytyy taustalle, antaa asianomaisten keskustella keskenään ja puuttuu neuvottelun kulkuun tarvittaessa. Asianomaiset tekevät päätökset itse tai tulevat siihen tulokseen, ettei sopua synny. Toiminta on vapaaehtoista, joten sovittelun voi jättää kesken milloin vain. Niin tapahtuu harvoin, koska osapuolet ovat yleensä motivoituneita etsimään ratkaisua."

Jos sopu syntyy, ja käsitelty asia on sellainen, ettei siitä tehty ratkaisu vaadi käräjäoikeuden vahvistusta, asia on sillä selvä. Sovittelijat tosin vielä tarkastavat, että korvaukset toteutetaan luvutulla tavalla. Jos sovittelu asia vaatii viranomaiskäsitelyä, huomioidaan siinä sovitteluun osallistuminen ja sen tulos.

"Onnistuneen sovittelun jälkeen poliisi voi lopettaa esitutkinnan tai syyttäjän voi jättää syytteen nostamatta. Tuolloin tekijälle ei tule maksettavaksi sakkoja tai oikeudenkäyntikuluja. Jos asia pitää käsitellä käräjillä, tuomio lievenee yleensä sovittelun ansiosta. Moni pitää sovittelusta sen vuoksi, että siinä voi kertoa toiselle tunteistaan. Oikeussalissa uhrilla ja tekijällä ei ole toisiinsa välttämättä edes katsekontaktia."

Kännitoilailu selväksi

Yksi sovittelutoimiston asiakkaista on "Mikke", joka tuli neuvotteluihin vahingoitettuaan autojen peilejä koston ravintolailan päätteeksi. Poliisipartio sai hänet kiinni, vei putkaan selviämään ja otti yhteyttä vahingoitettujen autojen omistajiin. Poliisi ehdotti "Mikelle" korvauksista sopimista sovittelun keinoin.

"Oli helpottavaa päästä pyytämään auton omistajilta anteeksi ja kertomaan, että tuollainen hölmöily ei ole normaalia käytöstäni. Tapasin heidät yksitellen. Osan kanssa neuvottelin puhelimitse tai heidän valtuuttamiensa sovittelijoiden välityksellä. Pääsin sopimukseen kaikkien kanssa. Maksoin auton omistajille vakuutusyhtiön vaatimat omavastuuosuudet. Olin vahingonkanteen aikaan intissä ja sain neuvottelua korvauksille maksuaikaa. Vakuutusyhtiön kanssa prosessi on kesken enkä tiedä vielä yhtiön vaatimia korvauksia. Tapahdus oli minulle hyvä opetus: baareissa käymistä tuli rajoitettua saman tien."

"Mikke" kannattaa sovittelua, sillä sen avulla säästy hänen mielestään kaikkien aikaa, rahaa ja hermoja. Samoilla linjoilla on asianomistaja Kai Dorsénkin.

"Kun kyseessä oli yhteiskuntakelpoinen kaveri ja ainutkertainen vahingonteko, jonka voi korvata rahalla, sovittelu tuntui mielekkäältä. Oli ihan turhaa lähteä puimaan asiaa käräjille ja hankkiimaan pojalle merkintää rikosrekisteriin. Prosessi olisi ollut pitkä ja kallis. Nyt tekijä sai pöydän puhtaaksi ja varmaan moraalisena vapautuksen. Itselleni oli mukavaa kuulla kaverin anteeksipyyntö ja nähdä, kuinka hän ilmeisesti katui tekoaan. Lopuksi lyötiin tassua. Sovittelusta jäi hyvä mieli molemmille. Kasvok-

kainen tapaaminen on varmasti henkisesti raskas tekijälle, mutta toisaalta kun kestää tilanteen ja korvaukset, saa asian pois sydämeltyään."

Tiedot luottamuksellisia

Johanna Seppälän mukaan sovitteluprosessi vie keskimäärin kuukauden, mutta vaihtelua on jonkin verran asianomistajien

määrästä ja asian vakavuudesta riippuen. Asiantonimistajat tapaavat yleensä kerran tai pari. He voivat pyytää paikalle tuekseen haluamansa henkilön. Alaikäisillä tulee aina olla mukanaan huoltaja.

”Vaikka sovittelutilanteessa voi nousta esiin voimakkaitakin tunteita, ovat sovittelut yleensä varsin sopuisia. Käsitellyt asiat ovat luottamuksellisia. Emme kerro niitä poliisille tai syyttäjäille. He saavat tietää vain sovittelun lopputuloksen. Esimerkiksi perheväkivaltilanteissa saatetaan puhua hyvinkin aroista ja intiimeistä asioista. Tarvittaessa ohjaamme henkilöitä ottamaan yhteyttä jonkin alan asiantuntijoihin, kuten rikosuhripäivystykseen, Löymättömään Linjaan tai lastensuojelun viranomaisiin. Sovittelussa annetaan myös tietoa oikeusprosesseista ja -turvasta. Tarvittaessa asiakkaita neuvotaan hakemaan esimerkiksi oikeusapua.”

Johanna Seppälän mukaan sovittelu voi ennaltaehkäistä uusia rikoksia sekä hälventää pelkoja kostomielialaa.

”Olen ollut sovittelemassa tapausta, jossa nuori tyttö ryösti käsilaukun vanhalta rouvalta väkivaltaisesti rappukäytävässä. Rouva pelkäsi sen jälkeen lähteä kotoaan. Kun osapuolet istuivat sovittelupöytään ja saivat puhua rauhassa, rouva pääsi pelostaan. Tyttö oli niin pahoillaan ja nolona tapahtuneesta, että veikkaan ryöstön jäävän hänen viimeisekseen.”

Korvaus vaikka työllä

Sovittelussa päädytään monenlaisiin korvaustapoihin. Joskus riittää anteeksipyyntö, toisinaan vahinko korvataan työtä tekemällä. Rahalliset korvaukset maksetaan todellisten kulujen mukaan.

”Pahoinpitelijä joutuu maksamaan uhrille korvauksia lääkärikäyntien ja lääkkeiden aiheuttamien kulujen perusteella. Myös kivusta ja särystä saattaa tulla korvauksia. Kansaneläkelaitos voi lisäksi periä uhrille maksamansa sairauspäivärahat pahoinpitelijältä. Toisinaan sovittelun lopputuloksena pyydetään henkilöiltä lupaus siitä, ettei hän enää ota yhteyttä toiseen osapuoleen. Näin on tehty esimerkiksi silloin, kun lemmentuoksesta henkilö on soittanut ihastuksensa kohteelle kymmeniä kertoja päivässä vastusteluista piittaamatta ja on syyllistynyt kotirauhan häirintään”, Seppälä kertoo.

Välillä sovittelutoimistossa on käsitelty asioita, jotka ovat ehtineet olla esillä oikeussalissa.

”Tuolloin uhri ei ole saanut sovitus korvauksia ja on tuonut asian meille. Täällä korvausasia ei vanhene niin kauan, kuin asianomistaja pitää sitä vireillä.”

Sovittelijat vapaaehtoisia

Sovittelutoimiston henkilökunta käy läpi sovitteluun ehdotetut asiat ja määrittelee, sopivatko ne sovittelun keinon ratkaistavaksi. Jos sopivat, asian ottavat hoitaakseen sovittelijat.

”Sovittelijat ovat vapaaehtoisia työntekijöitä, jotka saavat rahalliseksi palkkioksi vain kulukorvaukset. Heillä pitää olla sopiva peruskoulutus, ja lisäksi heidät perehdytetään sovittelutyöhön kursseilla. Sen aikana annetaan perustiedot sovittelusta ja käydään läpi lakeja, oikeusprosesseja ja vuorovaikutustaitoja. Jatkokoulutusta on myöhemminkin reilun vuoden välein.”

Kukin sovittelija käsittelee vuodessa keskimäärin seitsemän tapausta. Sovittelijat työskentelevät pareittain.

”Vapaaehtoisista sovittelijoista on pidetty muun muassa siksi, etteivät he ole virkamiesmäisiä. Varsinainen henkilökunta keskittyy hallinnon vaatimien tehtävien hoitamiseen ja osallistuu vain kaikista vaikeimpiin sovitteluihin”, kertoo Seppälä.

Helsingin kaupunki on järjestänyt sovittelua vuodesta 1990 saakka ja on ostanut sitä järjestöiltä vuodesta 1987 asti.

”Kaupunki on tarjonnut sovittelua, koska sillä on nähty olevan vahva kytkös lastensuojeluun ja perheiden kanssa tehtävään muuhun työhön. Sovittelu säästää yhteiskunnan rahaa. On laskettu, että jokainen soviteltu tapaus tuo noin 850 euron säästöt.”

Sovittelutoimintaa koordinoi poikkihallinnollinen ryhmä, johon kuuluu yhtä lailla poliisin, syyttäjän, kaupungin virastojen, kirkon kuin Stakesinkin edustajia.

”Pidän ryhmää tärkeänä, koska siinä voidaan keskustella asioista monesta näkökulmasta, esittää parannusehdotuksia suoraan eri toimijoille ja sopia säännöistä”, toteaa Seppälä.

Tiina Kotka ■

● Sovitteluyksikkö, Vuorikatu 16 A, 3.krs, avoinna ma–pe klo 9–16, postiosoite PL 8630, 00099 Helsingin kaupunki, puh. 0106 6014, sähköposti: sovittelu@hel.fi, nettiosoite: www.hel2.fi/sosv/palvelut/sopto/sovittelu.htm.

Kuva Helsingin kaupungin kuvapankki / Jyrki Korhonen

Sosiaalipalveluja yli 80-vuotiaille

Kaikkilla 80 vuotta täyttäneillä on oikeus sosiaalipalvelujen tarpeen arviointiin seitsemän arkipäivän kuluessa. Oikeus koskee myös iästä riippumatta kaikkia kansaneläkkeen erityishoitotuen saajia. Kiireellisissä tapauksissa arviointiin tulee päästä välittömästi.

Arviointi koskee kaikkia sosiaaliviraston antamia palveluja, kuten omaishoidontukea, asumispalveluja, laitospaikkoja, kuljetuspalveluja ja toimeentuloturva. Lisäksi arviointi koskee terveyskeskuksen kotihoito-osaston kotipalvelua sekä kauppa-, ateria-, sauna- ja turvapuhelinpalvelua.

Sosiaalipalvelujen tarpeen arviointia voi pyytää henkilö itse, omainen tai muu tilan-

teen tunteva henkilö. Arvioinnin tekee sosiaalivirastossa sosiaalityöntekijä ja terveyskeskuksessa kotihoidonohjaaja.

Palvelutarvetta arvioitaessa selvitetään asiakkaan toiveet palveluista, hänen fyysisen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakykynsä, sosiaalinen verkostonsa, selviäminen nykyisessä asunnossa ja mahdolliset asumiseen liittyvät ongelmat.

Mikäli tarvetta uusiin palveluihin on, haetaan niitä saman tien tai asiakas ohjataan hakemaan niitä.

● Lisätietoja vanhuspalveluista on netissä sosiaaliviraston sivuilla www.hel2.fi/sosv -osoitteessa.

Päihdehuoltoa 70 vuotta

Päihdehuoltoa naisille, miehille ja perheille tarjoava Tervalammen kartano juhlii 70-vuotista taivaltaan. Helsingin kaupungin ylläpitämässä kartanossa on paikka 163 asiakkaalle. Heistä kolmannes asuu eläkeläismiehille tarkoitettuna asumispalveluyhteisössä.

Kuntoutuksessa pyritään parantamaan asiakkaan sosiaalisia, psyykkisiä ja fyysisiä edellytyksiä. Asukkaan toivotaan kuntoutuksen jälkeen jatkavan aloittamaansa päihdetöntä elämäntapaa avohuollon tuella. Terva-

lammen kartanossa on kuusi kuntoutusohjelmaa. Niitä yhdistävänä menetelmänä käytetään yhteisökuntoutusta, jonka mukaisesti asiakkaat ja työntekijät sopivat yhdessä keskuksen toimintatavoista. Vihdissä sijaitsevan kartanon järjestämään kuntoutukseen hakeudutaan esimerkiksi sosiaaliaseman, katkaisuhoidon, A-klinikan, terveysaseman, työterveyshuollon tai sairaalan kautta.

● Lisätietoja saa netistä osoitteesta www.tervalammenkartano.com.

Liikennevalojen ääniopasteista nakuttavia

Helsingin liikennevalojen näkövammaisille tarkoitettujen ääniopasteet vaihtuvat piippaavista nakuttaviksi. Uusi nakuttava ääni tunnetaan kokemusten mukaan miellyttävämmältä kuin nykyinen ja kuuluu yhtä hyvin. Nakuttava ääni on näkövammaisten valitsema. Ensimmäiset parisataa ääniopastetta säädetään nakuttaviksi juhannukseen mennessä.

Liikennevalojen ääniopasteiden asentaminen Helsingissä tehdään yhteistyössä näkövammaisia edustavien järjestöjen kanssa. Vuosittain uusia ääniopasteita asennetaan noin kymmeneen risteykseen.

Uuden ääniopastetyypin näkövammaiset ovat valinneet käytettävissä olevista kymmenestä äänityypistä. Uuden äänen uskotaan olevan ympäristön kannalta miellyttävämmän kuin nykyisen kimeähkön piipparin. Nakuttava ääni erottuu myös paremmin peruuttavien jakeluautojen huomioäänestä. Uusi äänityyppi on ollut koekäytössä muutamissa risteyksissä, kuten Itäkeskuksessa näkövammaisten palvelu- ja toimintakeskus lirikesen edustan liikennevaloristeyksissä.

Helsingissä on noin 250 liikennevaloristeyksessä yhteensä 650 ääniopastetta. Näistä vajaa puolet voidaan pienellä työllä säätää nakuttaviksi. Loput 350–400 ääniopastetta ovat vanhempia eikä niiden ääntä ole mahdollista vaihtaa. Ne uusitaan nakuttaviksi aikaa myöten liikennevalohuoltojen yhteydessä.

Muutamat keskustan liikennevalot, esimerkiksi Mannerheimintien ja Pohjois-Espan risteykset sekä Rautatieaseman edustalla raitio-kojen ylityskohta, on opastettu erilaisella äänellä kuin ajoratojen ylitykset. Myös näissä paikoissa ääniopastus tulee muuttamaan. Ajoratojen kohdalla opasteääneksi tulee sama nakutus kuin muuallakin. Sen sijaan raitio-kojen ylityksen ääneksi on valittu kilkutus – ”pienen pajavasaran kilahdus alasinta vasten”. Näissä erikoiskohteissa ääniopasteiden vaihto on tehty 29.5.

● Lisää tietoja Helsingin liikennevalojen ääniopasteista saa osoitteesta www.hel2.fi/liikenteenohjaus/aaniopasteet.

Piirros Arto Nyssönen

Rakentaminen alkaa Sahamäen alueelta. Uusissakin taloissa käytetään punatiiltä julkisivumateriaalina.

Konepajan uusi tuleminen

Sata vuotta Pasilan konepaja oli aidan takana eristettynä kaupungin vilinästä. Vallilan ja Alppilan välissä sijaitsevan alueen rakentaminen on alkamassa. Helsinki on saamassa uuden kaupunginosan, jossa teollisuushistoria kohtaa tulevaisuuden asuntorakentamisen.

Helsingin kantakaupungissa ja sen liepeillä tapahtuu lähivuosina paljon. Uusia kaupunginosia kohoaa esimerkiksi käytöstä poistuville satama-alueille Jätkäsaareen ja Sörnäisiin. Niiden lisäksi VR:n Pasilan konepajan alue on mielenkiintoinen ja kehittyvä kolkka kantakaupungissa. Konepaja on tullut tutuksi esimerkiksi Aki Kaurismäen elokuvasta Mies vailla menneisyyttä. Kuvissa näkyy vilauksia kauniista punatiilisistä teollisuusrakennuksista. Tämän historiallisen miljööseen alkaa jo kuluvan kesän aikana nousta uusi kaupunginosa,

jossa uudisrakentaminen ja vanha teollisuusmiljöö kohtaavat toisensa.

Konepaja-alueelle rakennetaan kodit kaikiaan noin 2500 asukkaalle. Ensimmäisen vaiheen rakennustyöt ovat käynnistymässä. Uuden alueen tekee mielenkiintoiseksi sen kytkeytymisen osaksi helsinkiläistä teollisuushistoriaa.

”Pasilan konepajan vanhat teollisuusrakennukset ovat valtakuunnallisesti arvokkaita. Suomessa ei ole toista näin laajaa ja hyvin säilynyttä VR:n konepajamiljöötä. Vanhat rakennukset tullaan suojelemaan asemakaavalla”,

kertoo toimistopäällikkö Satu Tyynilä Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastosta.

Punatiiliperinne jatkuu

Alue kaavoitetaan ja rakennetaan vaiheittain. Suunnittelu käynnistyi niin sanotusta Sahamäen alueesta, jonka lounaispuolella sijaitsee Alppila 4–5-kerroksisine asuinrakennuksineen ja itäpuolella on konepajan olemassa oleva rakennuskanta suojeiltavine rakennuksineen. Tämän ensimmäisen osa-alueen arkkitehti

Vanhon verstashallien tiilipäädty kertovat rakentamisaikansa korkeatasoisesta teollisuusarkkitehtuurista.

Sata vuotta teollisuusarkkitehtuuria

Pasilan konepaja on osa 1800- ja 1900-luvun vaihteessa rakennutun Harjun ja Vallilan teollisuusalueen. Konepajan perustamis päätös tehtiin 1898 ja toiminta päästiin aloittamaan vuonna 1903. Se kasvoi muutamassa vuodessa yhdeksi Helsingin suurimmista teollisuuslaitoksista. Suurimmillaan laitos oli 50-luvulla, jolloin siellä työskenteli noin 1500 ihmistä.

Konepaja on rakennettu vaiheittain. Vanhimmat rakennukset ovat aivan 1800-luvun lopulta. Ensimmäisenä valmistunut konttorirakennus on vuodelta 1899. Alueelle ominaisen ilmeen antavat tiilijulkisivuiset rakennukset valmistuivat nopeaan tahtiin ennen vuotta 1920. Seuraavien kolmen vuosikymmenen aikana nousi vain muutama pienehkö varastorakennus. Rakentamisen tahti kiihtyi jälleen 1960-luvun lopulla, jolloin tarvittiin tilaa Hel-

singin lähiliikenteen sähköjunien korjaamiseen. Alueen nuorimmat rakennukset ovat 1980-luvulta. Vanhimmat rakennukset sijaitsevat korttelin keskiosissa, uusimmat puolestaan Teollisuuskadun ja Aleksis Kiven kadun reunustoilla.

Konepaja-alueen ensimmäisen rakennusvaiheen rakennukset ovat tyyliltään yhdenmukaisia. Ne on suunnitellut arkkitehti Bruno Granholm, joka tunnetaan parhaiten vuosisadan vaihteen kansallisromanttisista asemarakennuksista. Granholmille tyypillistä ovat rikas tiiliornamenttiikka ja suurten verstashallien useiden rinnakaisten päätyjen muodostamat julkisivut. Teollisuusrakennusten ulkonäköön kiinnitettiin noihin aikoihin paljon huomiota. Varsin usein tehdasrakennusten suunnitteluun palkattiin nimekkäitä arkkitehteja. Pasilan konepaja-alue ei ole tästä poikkeus. ■ HM

Havainnekuva Arkkitehtitoimisto Nurmela-Raimoranta-Tasa Oy

vat pitkään auringonvaloa. Aleksis Kiven kadun suuntaan pihat rajataan tiilimuurilla. Pihoille käyntiä varten tiilimuriin tehdään portit.

Yhdistyvät kaupunginosat

Jatkossa Vallila ja Alppila yhdistyvät konepajan kautta toisiinsa ja Itä-Pasila kytkeytyy uudella kevyen liikenteen sillalla kiinteästi kantakaupunkiin. Alueelle rakennettavat kevyen liikenteen yhteydet parantavat myös palveluiden saavutettavuutta. Samalla arvokas rakennuskanta tulee osaksi julkista ympäristöä. Kaupunkikuvallisesti vaikutus on merkittävä. Teollisuuskortteli liitetään osaksi ympäröivää kaupunkirakennetta ja -kuvaa.

”Konepaja oli noin sata vuotta aitojen sisällä ihmisten ulottumattomissa. Samalla se erotti Alppilan ja Vallilan kaupunginosat toisistaan. Nyt nämä periaatteessa toisiaan lähellä sijaitsevat kaupunginosat tulevat lähelle toisiaan myös käytännössä.”

Myös historiallisesti arvokkaat rakennukset saadaan alueen rakentamisen myötä osaksi ihmisten jokapäiväistä ympäristöä. Rakennusten tuleva käyttö ei ole vielä selvillä.

”Vanhojen rakennusten tulevaa käyttöä suunnitellaan vielä. Toivotaan, että sinne saadaan monipuolisesti kulttuuria, kaupallisia palveluja, pajoja ja ravintoloita. Historiallisesti arvokkaat rakennukset ovat hieno perintö koko alueelle. Olisi tärkeää saada se arvoiseensa käyttöön”, Tyynilä kertoo. Luvassa on myös uusia kaupallisia palveluja. Tyynilän mukaan on ilmeistä, että alueen keskelle on tulossa ainakin ruokakauppa.

Hyvät liikenneyhteydet

Liikenteellisesti uusi kaupunginosa on erittäin hyvin saavutettavissa. Lisäksi se on suunniteltu asukasystävällisesti siten, että autoliikennettä ei juuri konepaja-alueen sisälle tule.

”Konepaja-alueen sisällä sallitaan ainoastaan huoltoajo. Pysäköintiä varten on suunnitteilla pysäköintitalo. Alueen läpi kulkevat jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden lisäksi vain raitiovaunut. Uusi raitiolinja 9 kulkee alueen läpi. Pasilasta tuleva linja kulkee Teollisuuskadulta Aleksis Kiven kadulle ja sitä pitkin keskustan suuntaan. Uusi linja avataan jo vuonna 2008”, Tyynilä kertoo.

”Liikenteellisesti paikka on erinomainen. Pasilan asemalle on vain muutaman minuutin kävelymatka ja raitiovaunut kulkevat ihan vieressä. Keskustaankaan ei ole kovin pitkä matka. Tavaltaan alueen läpi kulkeva raitti yhdistää Pasilan osaksi kantakaupunkia”, Tyynilä pohtii. Hän muistuttaa myös siitä, että lähes nurkan taakse alkaa nousta uusi Keski-Pasila, josta on tarkoitus tehdä Helsingille toinen keskusta.

Heikki Mäntymäki ■

tehtuurikutsukilpailun voitti professori **Jyrki Tasa** työryhmineen arkkitehtitoimisto Nurmela-Raimoranta-Tasa Oy:stä.

”Kilpailun voittaneessa suunnitelmassa vaalitaan punatiilimiljöön perinnettä käyttämällä punatiiltä julkisivujen päämateriaalina. Katto-kerroksissa, päädyissä ja ensimmäisessä kerroksessa käytetään harkitusti värillisiä metallipintoja”, Tyynilä kertoo.

Ensimmäisen alueen korttelit ovat U:n muotoisia ja ne rajaavat sisäänsä selkeän pihatilan. Korttelit avautuvat lounaaseen, joten pihat saa-

Havainnekuva Arkkitehtitoimisto B & M Oy

Suljettuna ollut konepaja-alue sijaitsee Aleksis Kiven kadun, Teollisuuskadun ja Sturenkadun välissä. Uusi kaupunginosa yhdistää Alppilan ja Vallilan.

Pienvedet kaipaavat hoitoa

Keväinen purojen loiske kuuluu Helsingin luontoon. Kaupungin alueella virtaa yli 25 puroa.

Helsingille laaditaan tänä vuonna rakennusviraston johdolla pienvesiohjelma. Purojen lisäksi kaupunkialueen pieniä vesiä ovat lammet, lähdepaikat, suot ja kosteikot.

”Tarkoitus on koota yhteen pienvesiä koskeva tieto eri lähteistä ja luoda ohjeita ja suosituksia niiden hoitoon”, kertoo projektipäällikkö **Eino Pursio** rakennusvirastosta. Hoito-ohjelman avulla Helsingin purot ja muut pienvedet pyritään pitämään ekologisesti mahdollisimman hyvässä kunnossa ja niiden luontaista kasvillisuutta ja muita ominaispiirteitä vaalitaan.

Pohjaa työlle luo osaltaan kaupungin ympäristökeskuksen ja Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen tuore selvitys Helsingin purojen kunnosta. Tutkimuksessa selvitettiin purojen valuma-alueet ja niiden veden laatu vuosina 1982–2005. Tietoja kerättiin myös puroista monipuolisina luonnonympäristöinä, jotka tarjoavat elinmahdollisuuksia monille eläin- ja kasvilajille. Asukkaille purovarret tuovat vaihtelua ja virkistystä, mutta virkistyskäytön haittapuolena näyttää olevan purojen roskaantuminen.

Puronvarsien luontoon kuuluu reheviä rinnelehtoja, paju- ja pähkinäpensaikkoja, niittyjä ja heinikoita. Näissä viihtyvät esimerkiksi monet yölaulajat, kuten satakielit ja luhta- ja viitakerkkuset. Vedessä viihtyvät vesitähdet, vehka ja ulpukka. Reu-

nat täyttyvät rentukoista ja keltakurjenmiekoista.

Monet kaupunkipurot ovat kokeneet kovia rakentamisen paineissa, kun niiden uomia on aikojen kuluessa muokattu, ruopattu tai johdettu kulkemaan putkistoissa. Viime vuosina vanhoja purouomia on pyritty myös uudelleen luonnonmukaistamaan.

Säännöllisesti seurattujen 22 puron veden laatu on kohtalainen. Heikko happitilanne ja suuret bakteerimäärät vaivaavat puroja ainakin aika ajoin, mutta toisaalta esimerkiksi Mätäpurossa ja Longinojassa viihtyvät jopa taimenet.

Mätäpuuro, jossa on tavattu luontaisesti lisääntyviä taimenia, virtaa Keskuspuistossa ja putkahtaa Hämeenlinnanväylän alitettuaan esiin Etelä-Haagan Kauppapuistossa.

Longinojan uoma alkaa Suurmetsästä, kulkee Malmin läpi ja laskee Savelassa Vantaanjokeen. Longinojassa on oma taimenkanta, joka on saanut alkunsa Virtavesien hoitoyhdistyksen istutuksista 2000-luvun taitteessa. Puro on kehittymässä merkittäväksi taimenen kutualueeksi.

Uudenmaan ympäristökeskuksen ja kaupungin yhteistyönä Longinojan uoma kunnostettiin viime talvena Ruotutorpantien ja Kehä I:n välisellä osuudella. Kunnostussuunnittelun pohjana käytettiin alueen karttaan vuodelta 1870, jossa näkyy puron alkupe- räinen kulku.

Rita Ekelund ■

● Helsingin purot. Millaista vettä kaupungissamme virtaa? Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 7/2005.

Kuva Kaija Pellikka

Laajasalossa virtaava Yliskylänpuro kulkee metsässä Degerön kartanon tienoilla.

Vanhan teatterin tarinoita

Aleksanterin teatterilla on ollut monta elämää. Nykyään teatterin Bulevardin puoleinen ovi käy tiuhaan tahtiin ja tanssitreeneihin kiiruhtavia ihmisiä seikkailee portaikoissa etsien oikeaa harjoitussalia. Vuonna 1879 venäläiseksi teatteriksi valmistunut rakennus tunnetaan parhaiten kotimaisen oopperan päänäyttämönä. Tällä hetkellä suuri osa talosta on ammatti- ja harrastajanssijoiden käytössä ja sen näyttämö toimii vierailuteatterina.

Teatterin historiaan voi tutustua uusilla opastetuilla kiertokäynneillä. Ammattioppaiden koulutukseen antoi lisäväriä ja sisäpiirin tietoa tanssija-koreografi **Aku Ahjolinna**.

”Tulin balettikouluun lokakuussa 1959 ja sain kiinnityksen oopperaan neljä vuotta myöhemmin. Jossain välissä tarjoutuin tänne talonmieheksikin, sillä täällähän minä suurimman osan ajastani vietin”, kertoo Ahjolinna, joka harjoittelei ja tanssi talossa yli 30 vuotta.

Vanhan teatterin tunnelmaan pääsee, kun istahtaa katsomon parvelle. Sieltä avautuva näkymä on yhtä aikaa juhmallinen ja odottava.

”Tämä muistuttaa hoviteatteria ja on oikea helmi. Muutaman aition väritys on palautettu noudattamaan alkuperäistä. Värivalinnassa teatterin rakennuttaja Suomen kenraalikuvernööri, kreivi **Adlerberg**, oli tarkka. Hänen ohjeensa kuului, että aitiot eivät saa muistuttaa pastejaa”, innostuu Ahjolinna kertomaan. Rosat ja seladoninvihreät aitiot huokuvat arvokkuutta. Vasemmalla on keisarin aitio ja sitä vastapäätä kuvernöörin aitio sekä heidän adjutanttiensa minimaaliset aitiotilat. Niiden alla lattiatasossa ovat teatterin johdolle varatut tilat.

Suuri kattokruunu on sijoitettu kohtaan, josta johtaa ilmanvaihtohormi suoraan ulos. Salin yläpuolella sijaitsee balettisali, jossa harjoittelu oli näyttösten aikana kielletty, koska kristallien helinä häiritsi esityksiä. ”Harjoitussali oli matala ja epäkäytännöllinen, sillä nostoja saattoi harjoitella vain yhdessä kohtaa” kertoo Ahjolinna. Samalla hän näyttää kopiota mustavalkoisesta kuvasta, jossa **Margaretha von Bahr** on partnerinsa käsien varassa ja nipin napin mahtuu oikaisemaan kätensä ja jalkansa.

Talon kierros jatkuu tiloihin, joissa aiemmin liikkui vain harvat ja valitut. Aitiot paljastuvat jokseenkin epämukaviksi niin sijainniltaan kuin varustukseltaankin. Entinen keisarin aitio, jota sittemmin käyttivät presidentit, oli **Kekkosen** aikaan ahkerassa käytössä. **Sylvi Kekkosen** vieraili näyttämöissä usein, mutta halusi tulla oopperaan useimmiten epävirallisesti ja huomaamattomasti.

Presidentin lepotilassa, entisessä keisarin sviitissä, Kekkosen otti vastaan vierailevia taiteilijoita. Kalusteet kuvastavat mennyttä aikaa.

Sviitin sohva on suuri ja syvä. Se muistuttaa tapojen muuttumisesta. Naisten juhlapuvut vievät paljon tilaa, eikä istuttaessa haettu mukavuutta, vaan noudatettiin etikettiä ja istuttiin sohvien reunalla.

Entiset henkilökunnan tilat tuntuvat sokeloisilta, ja on suoranainen ihme, että siinä ahtaudessa on syntynyt taidetta. Ahjolinna kulkee käytävillä kuin kotonaan. Hän muistelee ketkä jakoivat keskenään pukeutumishuoneita ja mitä harjoitus- ja työtilaa kukin käytti. Välillä hän pysähtyy kertomaan, että tässä käytävässä keskityttiin ennen näyttämölle menoa, ja jatkaa matkaa kapeita portaita eteenpäin. Kierros keskeytyy hetkeksi, kun saavutaan oopperanjohtaja **Alfons Almin** entiseen työhuoneeseen.

”Oopperan henkilökunnalla oli sopimuspalkat. Minun alkupalkkani oli 250 markkaa. Kunnioitetun ja kenties hiukan pelätynkin johtajan oveen koputettiin, jos uskallusta löytyi”, muistelee Aku Ahjolinna. Vuonna 1966 Ahjolinna ansaitsi 450 markkaa kuussa. Koska hänellä oli jo muutamien vuosien kokemus tanssijana ja jonkin verran näyttöä taidoistaan, hän halusi lisää palkkaa. Niinpä eräänä päivänä oli hänen vuoronsa koputtaa oveen. Lyhyen vuoropuhelun tuloksena syntyi lupaus 150 markan korotuksesta ja hymyilevä Ahjolinna poistui johtajan huoneesta. Käytävällä hän kuitenkin tapasi vastikään taloon tulleen tanssijan, joka kertoi saaneensa alkupalkaksi 50 markkaa enemmän kuin Ahjolinna oli juuri luvattu. Uutinen kimpaannutti hieman kokeneemman tanssijan, joka palasi johtajan puheille ja lopulta irtosi lupaus 700 markan palkasta.

Ahjolinna on mielissään siitä, että Aleksanterin teatterin vaiheisiin voi nyt tutustua ammattioppaiden järjestämällä kierroksilla. Opastetun historiakierroksen aikana kerrotaan Aleksanterin teatterin syntyvaiheista ja niistä muutoksista, joita vuodet ovat taloon tuoneet. Tarinoihin mahtuu väläyksiä niin oopperan kummituksesta kuin **Aino Acktén** lyhyeksi jääneestä suomalaisen oopperan johtajuudestakin.

Leena Seitola ■

● Ryhmille (enintään 20 hlöä/ryhmä, ja maksimissaan 2 ryhmää yhtä aikaa) tilattavia kierroksia järjestää Helsinki Expert, p. 2288 1222, s-posti groups@helsinkiexpert.fi. Kierros kestää 45 minuuttia ja sen hinta on noin 115 euroa.

● Kierros kuuluu myös Helsinki-päivän ohjelmaan. Katso tiedot lehden sivulta 14.

■ **Aleksanterin teatteri oli Aku Ahjolinnaalle kuin toinen koti yli 30 vuotta.**

Kuva Kimmo Brendt

Energiaa elävästä musiikista

Lipunmyynti syksyn Helsingin kaupunginorkesterin konserttisarjoihin Finlandia-talossa on alkanut.

Klassikkosarjassa torstaisin nähdään muun muassa Leif Segerstam & Juha Uusitalo & Sharon Bezaly & John Storgårds & Anni Haapaniemi & Håkan Hardenberger & Kaisa Ranta.

Suosikkisarjat kuullaan keskiviikkoisin ja torstaisin. Niissä ovat mukana muun muassa seuraavat taiturit Leif Segerstam & Ning Kam & Pietari Inkinen & Mi-Kyung Lee & Juha Kangas & Okko Kamu & Arto Noras, Jonathan Biss & Shlomo Mintz & Isabelle Faust & Jukka-Pekka Saraste.

Kukin sarja sisältää kuusi konserttia. Yhden sarjan hinta on 84€ (eläk. 69€).

Syksyn kausikortit ovat myynnissä Lippupisteessä 31.8. saakka. Kertaliput syyskauden konsertteihin saa 4.9. alkaen Lippupisteestä. Lippupiste: www.lippu.fi, puh. 0600 900 900 (1,25€ / min+pvm) klo 7–22.

HKO:n kausikortilla saa esimerkiksi seuraavia etuja: vakiopaikan Finlandia-talossa, sarjan alennusetu on 20%, 20%:n alennus HKO:n normaalihintaisista kertalipuista (1/konsertti), ilmaislippuja alle 17-vuotiaalle vieraalle 4.9. alkaen, Fuga-levyliikkeestä 10%:n alennuksen.

● **Ohjelmatedustelut:** Helsingin kaupunginorkesteri, Finlandia-talo p. 40 241, email: helsinki.philharmonic@hel.fi ja www.hel.fi/filharmonia.

17 juhlan päivää

Helsingin juhlatähtien täyttää kaupungin huippupahtumilla 17 päivän ajan 18.8.–3.9. Ohjelmassa on muun muassa laaja Mahlerin sinfonioiden sarja, Eimuntas Nekrosiuksen tulkinta Tshohovin Kirsikkapuistosta ja Turner-palkitun valokuvaaja Wolfgang Tillmansin näyttely. Perinteistä Taiteiden yötä vietetään 24.8.

Huvilateltassa kuullaan muun muassa fadua, ethiojazzia ja ikivihreistä elokuväsävellyksistään tunnettua Michel Legrandia. Esittävän taiteen ohjelmassa nähdään Kristian Smedsin ensimmäiset kansainväliset ohjaustyöt.

Koko perheen sinfoniakonsertit jatkuvat Aladdin taikalamppu -konsertissa Finlandia-talossa. Tanssiteatteri Glims&Gloms tuo näyttämölle kuvataiteilija Outi Heiskasen teoksista tutut hahmot. Perhepäivänä Huvilan täyttävät Paukkumais-sin rennon letkeät laulut.

Juhlaviikoille on jo kolmatta vuotta myynnissä erityinen Itämerilippu, jonka hintaan lisättävät kaksi euroa menevät lyhentämättöminä WWF:n Itämerityöhön.

● www.helsinginjuhlatähtien.fi

Helsinki 456 vuotta

Helsinki-päivä 12.6.

Helsinki juhlii syntymäpäiväänsä maanantaina 12.6. Helsinki-päivää on vietetty vuodesta 1959 lähtien. Kaupunki tarjoaa ohjelmaa ympäri Helsinkiä aikaisesta aamusta myöhäiseen iltaan. Aamukahvit nautitaan Senaatintorilla ja päivällä juhlitaan muun muassa Kontulan ostarilla. Senaatintorilla ilta aloitetaan koko perheen konsertilla klo 17.30. Sen jälkeen lavalle saapuu vielä klo 19 alkaen Eurovision laulukilpailun ja Helsinki-päivän yhteiskonsertin esiintyjät. Toivotamme kaikille oikein mukavaa juhlapäivää.

• Ohjelma on ilmaista, ellei toisin mainita. • Lisätietoja: www.hel.fi/helsinkipaiva -nettisivuilta.

Helsinki-päivän avaus

• **Klo 8–10** tarjotaan Senaatintorin ravintolateljassa Pauligin aamukahvit Paula-tytön seurassa. Kahvin kanssa saa raparperiirakkaa ja musiikkina on kanteleen soittoa.

• **Klo 9** Helsingin kaupunginjohtaja Jussi Pajunen avaa 47. Helsinki-päivän Senaatintorin lavalla ja Kaartin soittokunta soittaa juhlamusiikkia. Päivänavauksen jälkeen noin **klo 9.30** ravintolateljassa Johan Vilhelm Snellman lausuu kaupunginjohtajalle juhlarunon.

• **Klo 10** paljastetaan kolme J.V. Snellmanin muistolaattaa. Apulaiskaupunginjohtaja Ilkka-Christian Björklund julkistaa laatat Snellmanin patsaalla Kruununhaassa. Paljastettavat laatat kiinnitetään Snellmanin patsaaseen sekä Kirkkokatu 12 ja Liisankatu 17 seiniin.

Kuvassa Jenny Robson

Kotimaista naisjazzenergiaa Espalla!

Esplanadin puisto täyttyy Helsinki-päivänä kotimaisesta uuden sukupolven naisjazzenergiaa. Espan lavan konsertissa esiintyvät maamme eturivin naisjazzmuusikot yhtyeineen: Emma Salokoski Ensemble, Jenny Robson Acoustic Band with special guest Mirja Mäkelä sekä Riitta Paakki Trio.

Riitta Paakki Trio vastaa konsertin energiavirran avaamisesta. Trion jo kymmenenvuotisen historian aikana saumatomaksi hioutunut soitanta ammentaa inspiraationsa niin jazzpianotrio-perinteestä kuin modernimmasta ilmaisusta joka yhdistyy tarttuviin melodioihin ja svengaaviin rytmeihin. Yhtyeellä on takanaan kaksi levytystä. Kolmas levy ilmestyy ensi syksynä, ja siltä kuullaan konsertissa esimakua. **Riitta Paakki Trio klo 15:** Riitta Paakki – piano, Ape Anttila – basso ja Mikko Hassinen – rummut.

☑ Jenny Robsonin vuonna 2003 julkaistu ensisoitto sai lämpimän vastaanoton sekä yleisöltä että kriitikoilta. Päivän konsertissa kuullaan materiaalia Robsonin Acoustic Bandin uunituoreelta Butterfly Life -levyltä. Levyn nimi

viittaa sävellyspaikkaan: laulajatar sävelsi levynsä kappaleet Costa Rican luonnon keskellä. Raikasta mainstream-jazzia soittavan lämminhenkisen ja energisen yhtyeen erikoisvieraana kuullaan toisena laulusolistina Mirja Mäkelää. **Jenny Robson Acoustic Band with special guest Mirja Mäkelä, klo 16:** Jenny Robson – laulu, Mirja Mäkelä – laulu, Manuel Dunkel – puhallimet, Riitta Paakki – piano, Ville Herrala – kontrabasso ja Mikko Hassinen – rummut.

Emma Salokosken voi yhtenä päivänä nähdä Quintessence-yhtyeen riveissä, toisena Ilmiliekki Quartetin vierailvana solistina ja tätä nykyä yhä useammin oman uuden yhtyeensä kärkihahmona. Emma Salokoski Ensemble tuo Espan lavalle mukanaan aimo tuulahduksen brasilialaissyvyyteistä suomenkielistä musiikkia. Konsertissa kuullaan kappaleita Ensemblen ensimmäiseltä pitkäsoitolta, joka nousi viime vuoden joulukuussa Suomen virallisen listan sijalle neljä. **Emma Salokoski Ensemble, klo 17:** Emma Salokoski – laulu, Tuomo Prättälä – piano, Mikko Kosonen – kitara, Lauri Porra – basso ja Marko Timonen – rummut. *Järjestäjänä Helsingin kaupunki ja Helsinki Jazz.*

• Lisätietoja: www.helsinkijazz.fi

Espan lava

• **Klo 12** valitaan Stadin friidu ja kundi sekä vuoden helsinkiläinen urheilija ja urheiluseura. Valinnoista vastaavat Stadin Slangi ja Helsingin liikuntavirasto.

• **Klo 12.30** palkitaan Snellu-rapin kärkikolmikko. Snellmanin juhluvuoden kunniaksi järjestetyn rapkilpailun palkinnot jakaa J.V. Snellman. Snellmanilaiseen henkeen tehdyt kilpailukappaleet kuullaan ensimmäistä kertaa julkisuudessa.

• **Klo 13** musisoi Mosabacka Big Band ja solistina lavalla kuullaan muun muassa Stadin Slangin puheenjohtaja Lasse Liemolaa.

• **Klo 15–18** Lavan täyttävät Helsinki Jazzin naisartistit orkestereineen.

Espan puisto

• **Klo 10–16** perinteiset käsityöläismarkkinat valtaavat uudistetun Espan puiston.

• **Klo 14–18** Sana on vapaa Runebergin patsaan juurella, missä logonomit puhuvat ja puhuttavat. Päivän ensimmäisen puheenvuoron käyttää Runebergin läheinen ystävä ja pahin kriitikko Johan Vilhelm Snellman.

Stadi Rock katetaan Töölönlahdelle

• **Klo 17–21** Töölönlahden puistossa, Finlandiatalon takana järjestetään Stadi Rock. Nuorisosiainkeskuksen ilmaiskonsertissa kuullaan muun muassa

Äänen & Vimman bändikatselmuksen parhaimmistoa. Päivän aloittaa The Wrecking Queens, joka sijoittui tämän kevään Äänessä ja Vimmassa kolmanneksi. Testicals, joka nappasi samaisesta katselmuksesta kultaa, ottaa lavan haltuun päivän toisena esiintyjänä. Energiaa pursuavista keikoista tunnettu Super-Christ esiintyy illan suussa ja jyväskyläläinen Privatline päättää tapahtuman.

Kiertoajelut ja -kävelyt

Keskustan historialliset puistot aikaisten silmin

• **Klo 14** Kävelykierroksella tutustutaan puistoihin ja herätellään kiinnostusta ja huolenpitoa Helsingin vihreitä keitaita kohtaan, oppaina toimivat historialliset hahmot. Kierroksella tutustutaan Esplanadin puistoon, Vanhaan kirkkopuistoon sekä Sinebrychoffin puistoon. Lähtöpaikka noin kahden tunnin kierrokselle on ravintola Kappelin terassin edessä. Kierrokselle ei ole ennakkoilmoittautumista. *Järjestäjänä rakennusviraston viherosasto.*

Opastettu kävelykierros Designkorttelissa

• **Klo 17** Design Walk, opastettu kävelykierros, joka alkaa Artekin myymälästä katsauksella suomalaisen muotoilun historiaan ja Alvar Aallon perintöön. Kierroksella tutustutaan myös nykymuotoiluun, uusiin suomalaisiin suunnittelijoihin sekä Helsingin Designkorttelin liikkeisiin. Mukaan mahtuu maksimissaan 30 henkilöä. Ilmaisia lippuja voi noutaa 5.–9.6 klo 10–19 Design Forum Shopista, Erottajankatu 7, niin kauan kuin lippuja riittää. *Järjestäjänä Helsinki Expert.*

Kuva Helsingin kaupungin kuvapankki / Mika Lappalainen

Lähikuva J.V. Snellmanista

● **Klo 17** J.V. Snellmanin syntymästä tuli tänä vuonna 200 ja kuolemasta 125 vuotta. Juhlavuoden teemakierroksella tutustutaan Snellmanin elämään Helsingissä, jossa hän asui yli puolet elämästään sekä hänen elämäntyöhönsä. Snellmanin jalanjäljissä liikutaan Kruununhaassa, vierailaan Suomen Pankin rahamuseon J.V. Snellman ja Suomen markka -näyttelyssä sekä käydään hänen haudallaan. Kierros alkaa rahamuseolta, Snellmaninkatu 2. *Järjestäjänä Helsinki Expert.*

Geologiaretki Pihlajamäessä

● **Klo 18** geologiapainotteinen luontoretki Pihlajamäen hiidenkirnuilta Rapakivenkuja 1:n vierestä. Kahden tunnin retki päättyy niin sanottujen porras-kallioiden lähelle Johtokivenkujalle. Retken asian-tuntijaoppaana on geologi Antti Salla. *Järjestäjänä Pihlajamäki-Seura ja Lähiöprojekti.* Tarkempia tietoja www.kaupunginosat.net/pihlajamaki.

”Tuntematon lähiö” -kiertoajelu kerrostaloalueille

10-vuotisjuhlavuottaan viettävä Helsingin lähiöprojekti järjestää maksuttomat kiertoajelut lähiöprojekti-alueille Pihlajamäkeen, Myllypuroon ja Kontulaan. Kierrosten oppaina toimivat arkkitehdit Ulla Korhonen-Wälkä, Mikko Tainio ja Hilka Kuusinen. Kiertoajeluille lähdetään Rautatien Mikonkadun tilausautopysäkillä ja ne kestävät noin kaksi tuntia.

- **Klo 10** Lähtö Pihlajamäkeen
- **Klo 12** Lähtö Myllypuroon
- **Klo 14** Lähtö Kontulaan, missä on mahdollisuus jäädä viettämään Helsinki-päivää Kontulan OstariFestarin merkeissä. Lisätietoja kiertoajeluista ja muusta juhlavuoden ohjelmasta löytyy www.hel/lahioprojekti/kymppivuosi.

Helsinki-päivä 12.6.

Helsinki 456 vuotta

Vuosaaren satamahankkeeseen tutustuminen

● **Klo 16 ja 18** Helsingin satama järjestää kaksi noin 1,5 tunnin tutustumiskierrosta Vuosaaren satamahankkeen tietunnelirakentamiseen. Bussikierrokset lähtevät Helsingin kaupungintalon edestä, Pohjoisesplanadi 11–13. Oppaana kierroksilla toimii projektipäällikkö Ronald Westermark.

Tutustu tulevaan Jätkäsaaren asunto- ja toimitilarakennusalueeseen

● Opastetut bussikiertoajelut Länsisataman alueelle Jätkäsaareen. Lähtö tasatunnein **kello 13–19** Ruoholahden torilta Harmajankadun ja Kellosaarenrannan kulmasta Basilika-ravintolan vierestä Kirjasto-autopysäkillä. Ilmoittautumiset lauantaina 10.6. klo 11–17 Kauppakeskus Ruoholahden ulkotorilla Jätkäsaari-seuran Info-osastolla. *Järjestäjänä Jätkäsaari-seura.*

Vanhankaupunginlahden elämysretki Kuplakka-lautalla

● **Klo 15–17 ja 18–20** Koko perheen tutkimusretki Vanhankaupunginlahden maisemiin vesitse. Matkalla tutustutaan alueen kiehtovaan historiaan sekä kalojen maailmaan. Lautalle mahtuu noin 30 henkilöä/

retki, mukaan pääsee vain ennakkoon ilmoittautumalla **5.–8.6. klo 8.15–16**, puh. 7312 2730.

Liput noudettava 8.6. mennessä ympäristökeskuksen neuvonnasta, Helsinginkatu 24. Lunastamattomia lippuja voi kysellä vielä pe 9.6. Retki on maksuton. Retken lähtöpaikka on Verkatehtaanpöytä (Eniron kartta 53/DM-79).

Naisia Helsingin historiasta -bussikierrokset

● **Klo 12, 12.15, 12.30, 13 ja 13.40** lähtevillä kierroksilla tutustutaan niin kulttuuri- ja liike-elämässä kuin politiikassakin menestyneisiin naisiin, joiden vaikutus ulottuu nykypäivään asti. Kierroksilla, joilla ”unohdetaan miehet” kuullaan tarinoita muun muassa Helene Schjerfbeckistä, Maire Gullichsenistä, Wivi Lönnistä, Aurora Karamzinista ja Eila Hiltuksesta. Kierroksille lähdetään Senaatintorilta, Snellmaninkadun puolelta ja ne kestävät noin 1,5 tuntia. Hinta 5 € aikuiset ja 1 € alle 17-vuotiaat. *Järjestäjänä Helsingin Turistioppaat.*

Satakielikierros Malmin lentokentän ympäri

● **Klo 22** lähtee järjestyksessään 22. satakielikierros Malmin lentokentän ympäri. Lähtö Malminraitin ja Tasankotien risteyksestä. Kierros päättyy noin 0.30 ja sen järjestää Puistola-seura.

Kävelykierrokset

● **Klo 13.30** Kaivopuisto – edustava kaupunginosa. Lähtö Pyhän Henrikin kirkon edestä, Tehtaankatu 2. Hinta 10 €.

● **Klo 14.30** Töölönlahti tanssia ja teollisuutta. Lähtö Hakasalmen huvilan pihalta, Mannerheimintie 13. Hinta 10 €.

● **Klo 17.30** Hietaniemi – historiallinen hautausmaa. Lähtö Hietaniemen vanhalta siunauskappelilta, Marian sairaalaa vastapäätä. Hinta on 10 €.

Museot ja näyttelyt

Postimuseo juhlii

● **Klo 9–18** Postimuseossa on esillä Tarinoita-näyttely sekä teemanäyttely Postimerkki 150 vuotta. Postimerkin juhlavuoden kunniaksi museo asettaa esille

pienoisnäyttelyn Helsinki postimerkeissä, jossa esitellään 38 aiheeseen liittyvää merkkiä kuvasuurenoksina. Museokävijöillä on mahdollisuus äänestää kauneinta ja parhaiten Helsinkiä kuvaavaa postimerkkiä. Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan palkintoja. Vierailijat voivat myös lyödä Postimerkki 150 vuotta -juhlannäyttelyn kolikkoa ja sen saa maksuttomana mukaansa.

● **Klo 17** Postimerkki 150 vuotta -näyttelyn yleisöopastus.

● **Klo 14 ja 17.30** Nukketheateri Sytykät esittää ”Merkillisen matkan”. Esitys soveltuu yli 3vuotiaalle, Postimuseo avoinna ma–pe 9–18, la–su 11–16.

Jugendsali

● **Klo 9–20** Helsinki⁵-valokuvanäyttely. Näyttelyyn lisäksi Jugendsalissa Samuel Angelicus -trio esittää Angelicuksen sävellyksiä ja Pop-musiikin klassikoita. Samuel Angelicus laulu, Joanna Broman piano ja Polina Heininen viulu.

● **Klo 12** Angelicuksen sävellyksiä

● **Klo 17** Queen yhtyeen sävellyksiä

● **Klo 18** Pop-hittikavalkadi

Helsingin kaupunginmuseo

● **Klo 9–17** Helsingin kaupunginmuseo, Sofiankatu 4. Horisontissa Helsinki -näyttely.

● **Klo 12** opastus suomeksi

● **Klo 10–15** dokumenttelokuvia Helsingistä

● **Klo 11–17** Hakasalmen huvila, Mannerheimintie 13. Kunnan kansalainen -näyttely.

● **Klo 13 ja 15** opastus suomeksi ja **klo 14** ruotsiksi

● **Klo 12–18** Elisan puhelinmuseo, Runeberginkatu 43. Nähtävillä Yli 250 puhelinta ainutlaatuisesta 1800-luvun historiallisten puhelinten kokoelmasta nykykännyköihin, puhelinluettelota vuodesta 1882 lähtien sekä yhä toimiva Pohjoismaiden ensimmäinen puhelinkeskus vuodelta 1922. Lisäksi runsaasti keskus- ja verkkolaitteistoa sekä muuta puhelin-alan liittyvää.

Rikhardinkadun kirjasto

● **Klo 10–20** Helsingin porttikonkeja -näyttely Taitelijä Uri Niikon 90-luvun lopulla maalaamat porttikongit huokuvat puhdasta entisaikojen tunnelmaa. Omaperäisellä tyyliä maalatut öljyväriyöt

Kuva Tony Moisio

Lordin edeltäjät Senaatintorilla

Kaartin Soittokunta ja Helsingin Poliisisoittokunta juhlivat Eurovision laulukilpailujen 50-vuotista ja Helsinki-päivän miltei samanikäistä historiaa Senaatintorin konsertissaan kello 19.00.

Huolimatta viisujen herättämistä monenlaisista tunteista, tuskin kukaan kiistää sitä, että kilpailun kautta on syntynyt kaikkien huulilla pyöriviä klassikkokappaleita. Muistako, kun 16-vuotias Marion Rung lauloi Suomea maailmakartalle ”Tipi-tii” -kappaleella vuonna 1962? Tai mitä tunteita herätti kaikkien aikojen euroviisuaänestyksessä toiseksi tullut kappale ”Volare”? Jättikö Israelin Dana International kappaleellaan ”Diva” ketään kylmäksi? Saksan kappale ”Ein bisschen Frieden” tai Irlannin euroviisukonkari Johnny Loganin kappale ”What’s Another Year” soivat nyt muodissa olevalla 80-luvulla. Helsinki-päivän konsertissa keskitytään 90-luvun loppua edeltäviin viisuaikoihin, kun ääninauhat eivät tulleet kysymyseenkään vaan, kapellimestarit johtivat suurta juhlaorkesteria.

Helsinki-päivän konsertin kapellimestareina ovat Elias Sepälä, Raine Ampuja ja Esko Heikkinen. Solisteina kuullaan Frediä sekä Stadian pop- ja jazzlaulajia: Elina Hjelt, Atte Kekko-

nen, Antti Koivula, Tanja Linnavalli, Tiia Marjanen, Liina Ockenström, Laura Taimisto ja Pauliina Kokkonen. Stadian opiskelijoiden valmennuksesta on vastannut Marjo-Riitta Kervinen.

Stadian pop- ja jazzlaulajat eivät ole vielä ehtineet edustamaan Suomea Euroviisuissa, mutta kuka tietää milloin heidän vuoronsa. Fredi puolestaan on osallistunut laulukilpailuihin kaksi kertaa 1960- ja 70-luvulla. Molemmilla kerroilla menestys oli kohtalainen. Viisujen jälkeen Fredin harvoin esittämä ”Varjoon-suojaan” kuullaan myös tässä konsertissa. Tutumpaa materiaalia häneltä edustaa kappale ”Kolmatta Linjaa”. Tämä Junnu Vainion sanoittama kappale ei ole osallistunut viisuihin, mutta kun kysymyksessä on Helsinki-päivän konsertti, on se itseoikeutetusti mukana ohjelmistossa.

Eurovision laulukilpailu ja Helsinki-päivä ovat puolen vuosisadan ajan olleet kevään ja kesän merkeistä varmimpia. Nyt on siis hetki juhliä vetreitä keski-ikäisiä, sillä ensimmäisestä Eurovision laulukilpailusta tuli kuluneeksi pyöreät 50 vuotta 24. toukokuuta ja Helsinki-päivää juhlaan nyt 47. kerran.

Eurovision 50. laulukilpailut käytiin viime vuonna Kiovasa, varsinaiset vuosijuhlat pidettiin lokakuussa Kööpenhami-

nassa ja Suomen 40. euroviisu valittiin suuren kohun saattelemana maaliskuussa. Meneillään on siis laulukilpailun juhlavuosi monessa mielessä.

Suomi lähti mukaan vuonna 1961. Jos monissa maissa onkin havaittavissa pientä kilpailuväsymystä, niin monille Euroviisut on edelleen hyvin vakava asia. Tänä vuonna euroviisuperheeseen liittyy Armenia. Myös useimmat arabimaat voisivat halutessaan osallistua, mutta toistaiseksi tätä mahdollisuutta on käyttänyt vasta Marokko, joka käväisi vuonna 1980 voittamassa jumboksi jääneen huilumies-Loirin yhdellä pisteellä.

Vaikka kriitikkoja aina löytyy, laulukilpailu on vahvasti hengissä ja aina uudet sukupolvet löytävät sen. Vuoden 1999 jälkeen on laulettu pelkkien taustanauhujen kanssa, vaikka säännöissä orkesteria ei olekaan kielletty. Samana vuonna palasi myös kielivapaus, joten joidenkin mielestä kyseessä on nykyään ”Bad English Song Contest” eivätkä viisut ole entisensä, mutta toisaalta viime vuosina kansanmusiikkimaista ainesta on kilpailussa kuultu enemmän kuin koskaan aiemmin.

Tervetuloa euroviisumaailmaan koko perheen voimalla!

ovat Helsinkiä parhaimmillaan. Töistä voi aistia taitelijan rakkauden kotikaupunkiaan kohtaan. Näyttely on avoinna kirjaston aukioloaikoina 29.6. asti. Näyttelyyn liittyvä nettikilpailu on käynnissä 9.6. asti www.hel.fi/helsinkipaiva -nettisivuilla.

Teatteri

● **Klo 19 Teatteri Pensas** esittää Auran kentällä näytelmän Kullervo. Se kertoo ulkopuolisuudesta, epäoikeudenmukaisuudesta ja sokeasta kostonhimosta. Traaginen ja yhä ajankohtainen tarina on dramatisoitu Kalevalasta ja sen teksti on säilytetty kalevalamitassa. Tyylitellyssä esityksessä lauluilla ja rytmeillä on merkittävä osa. Ohjaus ja dramatisointi Jenni Bergius. Rooleissa Juha Hippi Antti Laukkarinen, Kati Niemi, Emma Paju, Anu Puska, Hannu Raatikainen, Maaretta Ruotimo, Jukka Aho ja Outi Sädekallio. Esitys soveltuu 7 vuotta täyttäneille. Lippujen hinnat: 10/7/5 €.

Teatteri Pensas on kiertävä ammattiteatteriryhmä, joka esiintyy kaduilla ja toreilla, metsissä ja puistoissa, teattereissa ja tehtaissa. Kiertueaikataulu on nähtävissä osoitteessa www.pensas.org.

Kuva Kapsäkki, kuvassa Alpo-kissa Risto Rappajästä

Kikatusta ja kulttuuria lapsille

● **Klo 18–20** Meilahden taidemuseo, Tamminiementie 6. Viisi taidevaunua – Kuvataidevaunu, Musiikki-vaunu, Satuvaunu, Salaisuusien vaunu ja Teatteri-vaunu – kohtaavat toisensa Helsinki-päivänä Meilahden taidemuseon viheriöllä.

● Museon ”Hevonen taiteessa” -näyttelyyn liittyvää Taidevaunuohjelmaa ja näyttelyopastuksiin voi tutustua **klo 18–20**, ilmoittautumiset paikantäällä klo 18 alkaen.

● 13.6. ohjelmaa tarjotaan myös leikkipuistojen asiakkaille, päiväkodeille ja perhepäivähoitoryhmille. Tiedustelut Susanna Lovelock p. 3108 7003. Taidevaunut kiertävät Helsingin kaupungin leikkipuistoissa. Kiertorata: www.kulttuuri.hel.fi/annantalo.

Ohjelman toteuttavat Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskus / Annantalon taidekeskus, Helsingin kaupungin sosiaalivirasto, Helsingin kaupungin taidemuseo / Meilahden taidemuseo ja Helsingin kaupungin tiedotustoimisto.

Stadi skiglaa skönelle

● **Klo 11–20** Pohjoisrannassa Halkolaiturin merihenkisessä tapahtumassa on nostalgiaa sekä helsinkiläisyyttä. **Wanhat purjelaiivat** tekevät 1,5 tunnin purjehduksia Helsingin edustalla alkaen klo 11. Viimeinen purjehdus lähtee klo 18. Laiturialueella kuullaan ja nähdään **stadilaista kulttuuriohjel-**

maa klo 17–20, muun muassa Heikki S. von Hertzen ja Megahertz soittavat merihenkistä jazzia klo 19. Lisäksi tarjolla on syötävää ja juotavaa. Myös **Wanhat autot** tulevat kaupunkilaisten ihasteltaviksi. Liput purjehduksille Helsinki-päivän erikoishintaan 7 €/henkilö. Lippuja ennakkoon Purjelaiivakonttorista, Pohjoisranta 8. 5.–9.6. klo 12–18. **Järjestäjänä Helsingin Purjelaiivasatamayhdistys ry ja Kruununhaka-seura.**

Helsinki-päivä pelastuslaitoksissa

● **Klo 10–18** Päivän kunniaksi kaikissa laitoksen toimipisteissä liputetaan. Pelastusasemia ja kalustoa esitellään **Keskuspelastusasemalla**, Agricolaankatu 15, **Erottajalla**, Korkeavuorenkatu 26, **Haagassa**, Vanha Turun maantie 2, **Käpylässä**, Kullervonkatu 7, **Malmilla**, Malmin lentoasema, **Mellunkylässä**, Linnanpajantie 6 ja **Herttoniemessä**, Sorvaajankatu 16. Erottajan pelastusasemalla olevaan torniin sekä palomuseoon on vapaa pääsy.

● **Klo 18** Hakaniementorilla järjestetään Helsingin sopimuspalokuntien (VPK) Helsinki-maljan kalustokilpailu.

Helsinki-päivän tansut Seurasaarella

● **Klo 17–19** Seurasaarella Antin talon pihalla järjestetään tansut, joiden ohjelmasta vastaa suuri joukko pääkaupunkiseudulla vaikuttavia kansantanssi- ja musiikkiryhmiä. Ohjelma koostuu perinteisistä suomalaisista kansantansseista ja -musiikista sekä leikeistä. **Järjestäjänä Seurasaarisäätiö.**

Kontulan OstariFestari

● **Klo 13–19** Kontulan ostarilla järjestetään itäisen kaupungin Helsinki-päivän päätapahtuma, OstariFestari. Tapahtumapaikkana on Kontulan ostarin kokonaisuudessaan. Ohjelmassa on muun muassa Circus Helsingin ja rock-yhtye Takuumiesten lastenohjelmaa. Vähän varttuneemmille esiintyy pop-rockyhtye Väärä. OstariFestarin lavalle nousee myös Tuomari Nurmio sekä Império do Papagaio. Ravintola Wensassa ilta jatkuu samban merkeissä. Lisäksi ostarilla on Urban II -hankkeiden hanketori klo 13–18. **Järjestäjänä Kontulan ostoskeskuksen yrittäjähdistys, Radio Kontula, KontuKeskus, Helsingin kaupunki ja Urban II -yhteisöaloiteohjelma.**

Muuta mukavaa

● **Klo 6.30–20** Uimastadionin ja Kumpulan maauimaloihin ilmainen sisäänpääsy koko päivän. **Järjestäjänä liikuntavirasto.**

● **Klo 10–14** Liikenteenohjauskeskuksessa, Hietaniementie 4 tutustutaan liikennevalojen ohjaukseen sekä katsellaan kaupunkia liikennekameroiden läpi.

● **Lagopus Air**, uusi vesikoneoperaattori, lentää Katajanokan vierasvenesatamasta ilmaisia paikallislentoja vesikoneella muun muassa Suomenlinnaan. Säävaraus.

Kuva Mauri Lehtvirta

Rautatientorilla tanssitaan koko päivä

Tanssin juhlaa koetaan jälleen Rautatientorilla aamupäivästä ilta seitsemään. Tanssiryhmä Tsuumi ja orkesteri valtaavat lavan kello 13. Kahdeksanhenkinen Tijuana Taxi -orkesteri rydyttää menoa kello 15. Bändin musiikissa on meksikolaista mariachia, beatia, jazzia ja rockia, mutta myös hillitympiä tunnelmia. Tijuana Taxin esikuvana on Herb Alpert & The Tijuana Brass. Orkesterin soitto herättää juhlijoihin innostavia tunnelmia ja mikä tärkeintä, sen tahtiin on helppo tanssia. Orkesterin solistina kuullaan M.A. Nummista.

Helsinki-päivän tanssit päättyvät kello 17–19 vuoden 2003 Iskelmä Finlandia-palkinnon saanut, kymmenien hittien sekä kulta- että platinalevyjen mestari Kari Tapio orkestereineen.

Koko perheen konsertti Senaatintorilla

Risto Rappääjä, Dakota, Heinähattu ja Vilttitossu – Kapsäkin musikaaleista tuttuja hahmoja ja laulaja sekä muuten vaan vauhdikasta lastenmusiikkia kuullaan kello 17.30 alkavassa Senaatintorin konsertissa. Mukana on myös Risto Rappääjästä tuttu Alpo-kissa (Lotta Kuusisto). Konsertin solisteina ovat Paavo Kerosuo, Maria Ylipää, Reetta Ristimäki, Lotta Kuusisto ja Noora Peltokukka. Virtuosoimisessa orkesterissa soittavat Yrjänä Sauros (kitara/ huuliharppu), Tommi Lindell (syntetisaattori), Maka Lahtinen (basso), Sami Kuoppamäki (basso) ja Jukka Nykänen (piano). Konsertissa viihtyvät varmasti niin lapset kuin aikuisetkin.

Teatteriseurue Kapsäkki on tullut tunnetuksi erityisesti lapsille ja nuorille tehdyistä iloista ja mieleenpainuvista musiikkiteatteriesityksistä. Kapsäkki on palkittu vuonna 2002 Onniamminki-palkinnolla sekä 2004 Vuoden musiikkiteko -palkinnolla.

Kuva Helsingin kaupungin kuvapankki

Töölöläisten oma Helsinki-päivä Korjaamolla

Kulttuuritehdas Korjaamo ja Töölö-Seura järjestävät yhteistyössä lämminhenkisen Helsinki-päivän töölöläisille, kohderyhmänä ovat kaikki vauvasta vauvaan. Ohjelmaa alkaa jo iltapäivällä ja kestää myöhäiseen iltaan asti.

● **Klo 14** ohjelmaa lapsille ja perheille. Mukana menossa ovat ainakin taikuri ja trubaduuri, hataroita unohtamatta.

● **Klo 15** tarinoita Töölöstä.

● **Klo 17** tarinoita Töölöstä.

Helsingin Laulelman Ystävät HELY Ry:n Trubaduuri Roland Koppatz ja Christer Österberg viihdyttävät, Korjaamon Kontti -improvisaatioteatteria parhaimmillaan, teemana stadilaisuus. Isäntänä ja emäntänä näyttelijät Jani Toivola ja Ullariikka Koskela, Metrolfolk bändi soittaa juhlaväelle. Myös Korjaamon Baari ja Piknik-piha ovat avoinna koko päivän. Tarkempi ohjelma: www.korjaamo.fi tai Töölöseuran sivuilta: www.kaupunginosat.net/toolo.

Päätöskonsertti Kontulan Mikaelin kirkossa

● **Klo 20** päätetään Helsinki-päivä Sibelius-konserttiin Kontulan Mikaelin kirkossa, Emännänpolku 1. Kontulalainen pianotaitelija Folke Gräsbeck tulkitsee Kontulan koivikkojen kunniaksi muun muassa Jean Sibeliuksen sävellykset Koivu, Kyllikki, Pan ja Kaiku sekä Finlandia. Gräsbeckiä on innoittanut tähän konserttiin omasta kerrostalon ikkunasta avautuva näköala, jota hän vertaa Pekka Halosen tauuluun. ”Koivikkometsä on maalauksellisen kaunis jo ilman lehtiä, saatikka sitten, kun lehdet puhkeavat – syntyy uskomaton värisinfonia”, toteaa taitelija. Konsertti kestää noin tunnin ja sen järjestää LC Lions Kontula.

● Ohjelma on ilmaista, ellei toisin mainita.

● Lisätietoja: www.hel.fi/helsinkipaiva -sivuilta.

Ohjelmamuutokset mahdollisia.

Helsinki-päivä 12.6.

Helsinki **456** vuotta

Hietsun Syke

● **Klo 16–20** Hietalahden torilta alkavassa ohjelmassa hehkutetaan Hietsun sekä lähikortteleiden mainetta elämää sykkivinä, ihmisläheisinä ja moni-ilmeisinä kaupunginosina, joiden vahvuuksina on perinteikäs stadilaisuus. Hietsun Sykkeen torin ohjelma on keskitetty Anttiikki- ja Taidehallin eteen. Lavalla esiintyvät niin oopperalaulajat, runoilijat kuin trubaduuritkin, molemmilla kotimaisilla kielillä. Lisäksi taide- ja antiikkikauppiat käyvät kauppaan, Wentzel Hagelstam arvio yleisön taide-esineitä ja taiteilijat maalaavat muotokuvia. Ravintola Knossos ja kahvila Käkönen hoitavat ruokapuolta. Torin lavan ohjelman päättyä kello 19.20 alkavat toritanssit. Tilaisuuden juontaa Klaus Pennanen.

● **Klo 17–22** monipuolista ohjelmaa Koffin korttelin sisäpihalla.

● **Klo 15** (suomi), **16** (ruotsi), **17** (venäjä) Aleksanterin teatterin historiasta kertovat opastetut kierrokset.

Kuva Helsingin purjelaiivakonttori

Iloisten ihmisten Etelä-Karjala

Etelä-Karjalan maakunta esittäytyy Senaatintorilla 9.–11.6. Mais-tiaisia maakunnan historiasta sekä vilkkaasta kulttuuri- ja opiskelijaelämästä tarjotaan niin torikojuista kuin ohjelmalavoiltakin. Paikalliset herkut ja käsityöt sekä alueen matkailumahdollisuudet tuovat houkuttelevan lisän juhlahumuun.

Lappeenrannan torikahvioissa riittää vilskettä kesäkuukausina. Yhtä torin seitsemästä kahvikojusta emännöi **Tiina Back-Martin**. Hän viihtyi torilla jo kauan ennen kuin siitä tuli varsinainen työpaikka.

”Olen ollut touhussa mukana 10-vuotiaasta alkaen. Kärkyimme pitkään siskon ja serkkujen kanssa tekemistä, ja kun nenä ylsi tiskin yli, pääsimme tsuppareiksi. Jonkin ajan kuluttua saimme kuoria kananmunia ja tehdä mausteita”, kuvailee Tiina alkutaivaltaan torikahviossa.

Lapsuuden torikokemusten jälkeen Tiina on tehnyt paljon muutakin. Hän oli 12 vuotta töissä apteekissa, hoiti välillä kotona lapsia sekä vietti muutaman vuoden Euroopassakin. Veri veti kuitenkin takaisin torille.

Tiina osti elokuussa 2000 kahvion tädiltään, joka piti sitä peräti 27 vuotta. Samaisena kesänä Tiina jo teki töitä uudelleen kahviossa, silloin yhdessä tulevan Idols-tähden **Hanna Pakarisen** kanssa. Vieläkin Tiinalta udellaan ”oot sie ihan oikeesti Hannan kaveri”.

Kesäinen Lappeenrannan satama.

Lappeenrannan torin erikoisuutena tunnetaan tuhdit eväät Vety ja Atomi. Kinkulla tai munalla täytetyt lihapiirakat syntyivät asiakkaiden toivomuksesta vuosikymmeniä sitten. Piirakoiden takana on legendaarinen kahvion pitäjä, Laakon mamma asiakkaineen. Maman vakituiset asiakkaat esittivät toivomuksen saada täyttävämpää suuhunpantavaa: ”Keitöpäs likka muniä kanssa, että saadaan vähän tuhimpaa evästä.”

Nimet uusille piirakoille syntyivät yhteisen pohdiskelun tuloksena: ”No, sehän on kuin atomipommi”. Sen mukaisesti kananmunan sisältävä lihapiirakka ristittiin Atomiksi. Toinen piirakka, jota ryyditti oikein läskinen kinkku, tuntui testaajista vetypommilta. Nykyään listalla on kevyempiäkin vaihtoehtoja, mutta myös Neutroni, jossa piirakan täytteenä on jauhelihapihvi ja paistettu muna. Mausteisiin kuuluvat sinappi, ketsuppi, kurkkusalaatti, sipuli ja majoneesi. Piirakat tehdään Kesämäen leipomon salaisella reseptillä.

Toisenlaisia piirakoita on tarjolla torin naapurissa sijaitsevassa Karjala-myyvälässä. Sieltä voi kännykälleen ostaa hupaisan pellavasta ommellun kotelon, joka on kuin karjalanpiirakka. Erikoisliikkeessä myydään kaikenlaista Karjalaan liittyvää, kuten kirjallisuutta,

Melonnasta on tullut suosittu laji Saimaalakin.

karttoja ja lahjatavaroita. Liikkeessä on myös musiikkia ja vanhoja postikortteja.

Nostalginen linnoitusalue

Lappeenrannan sataman kupeessa sijaitsevalla linnoitusalueella on pitkä historia. Vallien ympäröimä kaupunginosa perustettiin vanhalle kaupapaikalle vuonna 1649, jolloin kaupungissa oli 200 asukasta. Venäjän vallan alussa kaupungissa piti majaa usein vaihtuva Venäjän rajarykmentti. 1700-luvun loppupuolella linnoituksen varustusta parannettiin kreivi **Aleksandr Suvorovin** johdolla. Linnoituksen rakennettiin asuntoja upseereille, kasarmeja aliupseeristolle ja miehistölle sekä varusvarastoja, tykistö-paja ja kivinen päävartio. Kenraali vietti Suomessa vain vajaan vuoden, mutta sai paljon aikaan. Siksi hän lienee tehnyt kaupunkilaisiin unohtumattoman vaikutuksen. Kreiviin voi tutustua vieläkin kesäisin linnoituksen draamal-lisilla opastuskierroksilla.

Viime vuosina linnoituksen rakennuksia on entistetty muun muassa

Suoraan uunista

Uniruoat kuuluvat eteläkarjalaiseen ruokakulttuuriin. Vanhaa tuttua karjalanpaistia paikalliset kuumat kutsuvat lihapotiksi. Eteläkarjalainen rieska puolestaan on hiivalla kohotettua ohraleipää. Maakunnassa syödään myös särää ja höpsötetään leipää. Viipurin ringleitä saatiin ennen markkinatuliaisina. Niiden paistajia on Etelä-Karjalassa vielä kymmenkunta ja he kiertävät myymässä tuotteitaan toreilla sekä markkinoilla.

Timo Pulli on paiskinut töitä aamuvarhaisesta kotonaan Lappeenrannan Hanhijärvellä. Talon pihapiirissä tönöttää vanha punainen rakennus, jossa urakoidaan Viipurin ringleitä markkinoille. Hikinen pieti saattaa alkaa jo aamuviideltä. Pienen kotileipomonsa hyörii Timon lisäksi 3 naista leipomassa, paistamassa ja pakkaamassa.

Sisään astuttaessa pelmahtaa vastaan herkullinen tuoksu ja pintaan hiki. Iloisia tervetuloivotuksia säestää saman tien varoitus kuumista pelleistä. Rinkeli poikineen on jo valmiina.

”Ei näitä ole ehditty laskea, mutta sen voin sanoa, että päivän annokseen on käytetty 50 kiloa jauhoja”, vastaa

Timo hymyillen uteluihin. Viipurin ringleitä leivotaan useampaa kokoa ja niiden herkullisen maun takaavat voi, sokeri, kardemumma ja muskottikukka.

”Mie tartuin urakkaan kymmenisen vuotta sitten kun isä kuoli. Olen ollut yrittäjänä 4 vuotta”, kertoo Timo kesken paistourakan. Ringleiden paistamisen aloittivat hänen isoäitinsä vanhemmat, joten töitä tehdään nyt neljännessä polvessa. Pullin kotileipomossa työskentelee edelleen Timon äiti **Pirkko**.

”Aiemmin Viipurin ringleitä paistettiin sivuelinkeinona, mutta kuten monilla muillakin maaseudun tiloilla on vähäiset pellot annettu vuokralle ja sivuelinkeino on muuttunut päätyöksi” Timo kertoo.

Sesonkiaikana työtunteja kertyy roppakaudella. Hyvä kun vuorokausi riittää, sillä paistourakoiden päätteeksi lähdetään markkinoille. Sinne matkataan useimmiten pakettiautolla, joskus jopa rekalla. Työ on kausiluonteista ja siten pitkiin päiviin saadaan välillä helpotusta. Silloin on aikaa harrastuksille ja perheelle. ■ LS

Kuva Ari Nakari

työ- ja liiketiloiksi sekä taiteelle. Kulttuurin elinvoimaisuudesta kertovat myös lasten kuvataidekoulu, tanssiopisto sekä alueen museot. Taidemuseon kesänäyttelyssä on esillä Ilja Repinin maalauksia ja piirroksia koko hänen tuotantonsa ajalta. Etelä-Karjalan museon Rajalla-näyttelyn vetonaulana on Viipurin pienoismalli. Se perustuu vuonna 1939 otettuihin tarkoihin ilmakuviin.

Linnoitusalueella on myös Suomen vanhin ortodoksinen kirkkorakennus sekä viehättävä Majurskan kahvila.

Opiskelua Saimaan rannalla

Lappeenranta houkuttelee kaupunkiin vuosittain noin 10 000 opiskelijaa, joista yli puolet opiskelee yliopistolla. Opiskeluolosuhteita kehuvat kilvan niin yliopiston viestintäpäällikkö **Salme Arola** kuin opiskelijatkin. Pienellä paikkakunnalla opinnot sujuvat nopeassa aikataulussa, asunto löytyy vaivatta ja asua voi edullisesti. Rahaa jää vuokran jälkeen elämiseenkin. Suurin osa opiskelija-asunnoista sijaitsee kampuksen lähellä miltei Saimaan rannalla.

Vilppulasta kotoisin oleva **Marko Hyrkäs** opiskelee sähkötekniikkaa Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa. Moottorit ovat hänen juttunsa, ja tavoitteet ovat olleet selvillä pitkään.

”Sähköähän kaikki käyttävät ja teollisuus työllistää. Tiesin tulevani opiskelemaan Suomen huippupaikkaan”, hän toteaa. Nyt hänellä on meneillään diplomityövaihe. Työn valmistuttua Marko aikoo jatkaa opintojaan, sillä tähtäimessä on tohtorin hattu.

Pia Huopainen on tullut Kotkasta opiskelemaan tuotantotaloutta. Päätös johtajan ammatista lienee itänyt pitkään, sillä hän kirjoitti jo koulutyttöinä ystävänsä kirjaan, että hänestä tulee isona joko parturi tai johtaja. Pää kiinnostavat kansainvälinen liiketoiminta, kauppatieteet ja ympäristötekniikka.

Kahden tieteenalan yliopistossa voi yhdistää tekniikan ja kauppatieteiden opintoihin yritysosaamista ja siihen liittyvää oikeustiedettä. Opiskeluilmapiiri on välitön. Professoreilta uskalletaan pyytää neuvoja ja jopa suurissa luentosa-leissa viritellään keskusteluita. Ulkomailta tulevat vaihto-opiskelijat ovat ihmeissään professorien asenteesta.

Yliopisto sijaitsee Skinnarilasassa 6 kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Kansainvälisyyteen panostetaan sekä

■ **Timo Pulli tarjoaa uunituoreita Viipurin rinkeleitä.**

ulkomailla tehtävien harjoitteluosuuksien muodossa että 6:lla maisteritason ohjelmalla, jossa voi opiskella englanniksi. Opiskelijoita on 32 maasta.

Herrasväen huvituksia

Imatran vilkkaan matkailuhistorian salaisuus on Vuoksi. Sen mahtavat kuohut ovat houkuttelleet paikkakunnalle vieraita yli 300 vuotta.

Imatra oli kuuluisa kalastusmahdollisuuksistaan jo 1800-luvulla. Pietarissa asuvat englantilaiset perustivat Vuokselle ensimmäisen kalastusyhteisön vuonna 1875. Joitakin vuosia myöhemmin klubirakennus siirrettiin Varpasaareen parempien kalansaaliiden vuoksi. Saarelle saapui herroja pitkin Eurooppaa rentoutumaan ja nauttimaan elämästä. Kalaa riitti kuten ylhäisiä vieraitakin. Heidän joukossaan oli sekä ruhtinaita että kuninkaallisia.

Nykyään Varpasaari on tarkoitettu kaikkien virkistytymiseen. Paikkaa isännöi Vuoksen lauturina tunnettu **Taisto Kainulainen**.

”Kalastus on edelleen suosittu laji näissä vesissä. Vuoksen kalastuspuiston ja Varpasaaren suosio on kasvanut tasaisesti vuodelta. Alue on myös imatralaisille tärkeä henkireikä”, kertoo Kainulainen.

Rakuunamuseo sijaitsee Lappeenrannan linnoitusalueella.

■ Öinen Imatran koski.

Nykyisin siellä voi majoittua, nauttia kahvila-ravintolan palveluista, vuokrata veneitä tai lähteä jokiristeilylle kaupungin halki virtaavalle Vuokselle. Heinäkuussa lapsille järjestetään jokirosvoristeilyjä kerran viikossa.

Imatralle on matkailijoita houkuttellut myös Valtion hotelli ja Suomen vanhin matkailunähtävyys Imatran koski. Sitä saapui katsomaan itse keisarinna **Katariina Suurikin** vuonna 1772. Sen jälkeen kosken partaalle alkoi ilmestyä huvimajoja, kaiteita ja portaita. Vuonna 1842 alue rauhoitettiin Kruununpuistoksi ja matkailu alkoi lisääntyä huomattavasti kun rautatieyhteys Pietarin ja Viipurin välillä valmistui vuonna 1870.

Seikkailuja Salpalinjalla

Vastapäätä Luumäen motellia on Salpasafarien ”varikko”. Siellä eletään vauhdikkaasti, puhelimitse piirisevät ja vieraita pyörähtää ennen retkelle lähtöä hakemassa varusteita. **Petri Parkko** perusti yrityksen kahdeksan vuotta sitten.

”Aloitimme Salpasafarit tuossa tien toisella puolella motellin päätyhuoneistossa”, Petri kertoo. Toiminta on laajentunut pikkuhiljaa ja nyt kuvioissa on maastureiden ja muiden menopelien lisäksi Suomen ensimmäiset telämönkijät, jotka ovat peräisin Kanadasta. Niiden suosioon uskotaan, sillä ne ovat vakaita ja turvallisia kulkijoita.

Kesällä Salpasafarien suosituimpia aktiviteetteja ovat melonta-, maastoauto- ja köysilaskeutumiset. Pappatunturisafareilla on myös vankka kannattajajoukkonsa. Maastoretkillä nautittava ateria voi olla esimerkiksi kunnan rokkia pakista. Ruokahuollosta ja

■ **Lapset rakastavat polskimista. Kuva Imatran kylpylästä.**

nokipannukahveista vastaa monitoimimies **Sami Rounela**.

Salpasafarin ohjelma painottuu alueen kulttuuriin ja sotahistoriaan, sillä ne tarjoavat ainutlaatuisen mahdollisuuden elämysretkiin Salpalinjalla. Kun puolustuslinjan linnoitustyöt aloitettiin vuonna 1940, kukaan ei aavistanut, että tulossa oli Suomen suurin rakennustyömaa. Salpalinjaa oli rakentamassa enimmillään 35 000 miestä ja 2 000 lottaa.

Muistona noista ajoista Luumäen maisemia värittävät yhä padot, kilometrien pituiset kiviesteet sekä korsut, bunkkerit ja luolat. Retkillä tutustutaan esimerkiksi Suo-Anttilassa sijaitsevaan Salpalinjan suurimpaan luolaan. Lusikkomäen luola, jossa Salpalinjan rakentajat aikanaan yöpyivät, on kooltaan melkoinen. Luolaa varten kalliosta louhittiin peräti 3000 kiloa kiveä, jotka hämärän tullen karrattiin läheiselle järvelle ja upotettiin sinne. Bunkkereita alueella on 728 kappaletta.

Leena Seitola ■

Saimaan norppa viihtyy suojaissa vesissä.

● Etelä-Karjalaan kuuluu 12 kuntaa: Imatra, Jouteno, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Suomenniemi, Taipalsaari ja Ylämaa. Alueella on noin 136 000 asukasta, 7 236 km² pinta-alasta vesistöä on 1610 km². Lisää tietoa löytyy www.ekarjala.fi -nettisivuilta.

● Kesällä Lappeenrannan satama-alue muuttuu koko perheen huvittelukeitaaksi. Sinne rakennetaan Suomen suurin hiekkaveistos, jossa tänä vuonna seikkaillaan meriaiheisten veistosten keskellä. Lisätietoja saat www.lappeenranta.fi/hiekkalinna -nettisivuilta.

● Maakuntajuhlien tunnuksena keikkuu hilpeä kukkilintu. Kukki on hellittelysanana ja tarkoittaa kaikkein puhtainta ja rakkainta. Kukkilintu on myös eri asia kuin Karjalan käki.

Etelä-Karjalassa uskotaan edelleen metsäteollisuuteen. Kuvassa rahdataan sellua maailmalle.

Leipää kivistä ja metsästä

Pääosa Etelä-Karjalan työpaikoista tulee palvelualoilta, mutta vankka merkitys työllistäjänä on myös teollisuudella – erityisesti metsäteollisuudella. Maakunnassa uskotaan siihen edelleen. Sitä todistaa osaltaan Imatralle vasta valmistunut Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun paperilaboratorio, joka takaa alan koulutukselle aimo harppauksen eteenpäin.

”Paperiteollisuuden supistukset eivät meitä lamaata. Emme iske nyt kirvestä kehään, vaan panostamme alan uusiutumiseen ja tulevaisuuteen. Teemme yhteistyötä yliopiston ja metsäteollisuuden kanssa. Jatkossakin tarvitaan hyviä ammattilaisia ja tarkoituksenamme on kouluttaa heitä myös maailman tarpeisiin”, toteaa Metsäteollisuusinstituutti FII:n projektipäällikkö, koulutuspäällikkö **Leena Kallio** paperilaboratorion uusissa tiloissa.

Yhteistyö tutkimuksen saralla näkyy myös kahden suuren metsäjäntin Stora Enson ja UPM Kymmeneen kanssa. Stora Enson Imatran tutkimuskeskuksen hienopaperitehtaan tutkimusjohtaja **Raino Kauppinen** kertoo, että tehtailta töitä tehdään edelleen Suomessa monella paikkakunnalla. Yhtiön laaja tuotepaletti kattaa niin painopaperit, hienopaperit kuin kartongin ja puutuotteetkin. Imatra on kartongin valmistuksen ja tutkimuksen ydin. Stora Ensolla on Euroopassa 4 tutkimuskeskusta, suurin niistä Imatralle. Yhtiön aikauslehtipaperia käyttävät muun muassa kansainväliset Elle ja Vogue. Senaatintorilla nähdään tuloksia haasteellisesta pakkaamisen ja painamisen yhdistämisestä. Sillä tavoin tuotetaan vaikkapa tuoppeja, joiden kylkeen on painettu päivän ohjelma.

Pienen 1 500 asukkaan Ylämaan talous nojaa pitkälti kiviteollisuuteen. Kunta tunnetaan parhaiten spektrolitiitista sekä graniittilouhoksista. Spektrolitiitti on Suomen tunnetuin korukivi, jonka kiehtavuus perustuu paljolti sen

värien ja sävyjen vaihteluun. Labradoriitteihin kuuluva kivi sai spektrolitiitti-nimityksen voimakkaiden väri vaihteluidensa johdosta. Kauden ansiosta se on kysytty korukivi myös maailmalla.

”Suomen kansallisjalokiven emäkallio löytyi vuonna 1941 Salpalinjan rakennustöiden yhteydessä”, kertoo kunnanjohtaja **Esko Hämäläinen**. Hänen innostuksensa kivien kiehtovaan maailmaan on tuonut paljon lisäväriä kunnan elämään. Hämäläisen aloitteesta Ylämaalle saatiin muun muassa vuosittain järjestettävät jalokivimessut. Niihin osallistuu toistastaa näytteilleasettajaa ja kävijöitä juhannuksen jälkeiseen viikonloppuun sijoittuvilla messuilla on 7 000–8 000.

”Kiviteollisuus on noussut myös alueella louhittavan ja jalostettavan graniitin vuoksi. Ylämaa onkin Suomen johtava graniitin tuottaja. Täällä on noin 40 kivifirmaa”, toteaa kunnanjohtaja tyytyväisenä oloisena.

Yhtä kivifirmoista johtaa toisen polven kivimies **Jukka Tielinen**. Hänen yrityksensä Ylämaan graniitti valmistaa muun muassa työtasoja useille kotimaisille sisustusfirmoille.

Maakuntatori on avoinna pe–la klo 10–20, su klo 11–17. Avajaisia vietetään 9.6. klo 12. Lauantain ohjelmaan kuuluu esimerkiksi lastenteatteria. Hanna Pakarinen nousee lavalle klo 17 ja illan päättää klo 20.15 alkava Tangomessu. Sunnuntain pääesiintyjänä ovat Saska Helmikallio ja Imatra Big Band. Juhlat päättyvät klo 16 alkavalla kapulanvaihdolla. Vastaanottajana on ensi vuoden maakuntana esittäytyvä Ahvenanmaa. ■ LS

• Tarkat ohjelmatiedot saa www.ekarjala.fi -nettisivuilta.

📍 **Ylämaan spektrolitiitti sädehtii väreissä.**

Kuvat Etelä-Karjalan liitto

Helsinki odottaa EU-vieraita

Suomesta tulee heinäkuun alussa Euroopan Unionin puheenjohtajamaa. Vuoden loppuun kestävän kauden aikana järjestetään suomalaisten johdolla noin 3 000 kokousta. Valtioneuvoston kanslian puheenjohtajuussiihteeristö vastaa Suomessa järjestettävien kokousten ja muiden tapahtumien valmistelusta ja toteuttamisesta.

Suomessa on noin 130 tapahtumaa, joista suurin on EU:n ja Asian maiden Asemahuippukokous 10.–11.9. Helsingissä. Muita päämiestason kokouksia ovat niin sanotut kolmasmaakokoukset, jotka ovat EU:n ja EU:n ulkopuolisten maiden päämiesten tapaamisia. Näistä tärkeimmät ovat huippukokoukset Venäjän ja Kiinan sekä ulkoministerikokous Yhdysvaltain kanssa.

Helsinkiin sijoittuu noin 60 varsinaista EU-kokousta. Asem-huippukokous tuonee pääkaupunkiin noin 3 000 osanottajaa. Varsinaisten kokousosanottajien lisäksi saapuu

muun muassa median edustajia ja teknistä henkilökuntaa. Kaikkiaan Suomeen odotetaan noin 20 000 vierasta.

Helsingin ehostamiseen vieraita varten ja erilaisiin liikenne- ja turvallisuusjärjestelyihin osallistuvat etenkin kaupungin rakennusvirasto ja HKL sekä pelastuslaitos ja poliisi. Kokousaikatauluilla on vaikutuksensa muun muassa katutöiden järjestelyihin.

Kaupunki järjestää merkittävimpään EU-kokousten osanottajille tarpeen mukaan vieraanvaraisuutta, kuten vastaanottoja. Helsingin hallintokeskuksen tiedustustoimisto ja kaupungin matkailu- ja kongressitoimisto huolehtivat omalta osaltaan Helsinki-tiedon ja matkailuinformaation jakamisesta kokousosanottajille ja median edustajille.

Edellisen kerran Suomi oli puheenjohtajamaa vuonna 1999. Kun EU:ssa on nyt 25 jäsenmaata, seuraava puheenjohtajuuskautsi osuu kohdalle vasta vuonna 2020.

Kaupunki uudisti elinkeinopalvelunsa

Helsingin kaupungin elinkeinopalvelu ja matkailutoimi yhdistettiin toukokuun alussa uudeksi elinkeinopalveluksi. Yksikköä vetää elinkeinojohtaja **Eero Holstila**. Matkailu- ja kongressitoimiston päällikkönä jatkaa **Pirkko Nyman** ja yrityspalveluja johtaa edelleen elinkeinopäällikkö **Nyrki Tuominen**.

”Pidän elinkeinon edistämistä johtamistyönä painopisteenä. Elinkeinopolitiikan vahvistaminen on olennainen osa Helsingin keskushallinnon käynnissä olevaa uudistusta”, toteaa kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen**. ”Vetovoimaisen kaupungin tulee kyetä houkuttelemaan myös entistä enemmän turisteja ja kongressivieraita. Matkailu on tulevaisuuden tärkeä kasvuala ja työllistäjä, joten matkailutoimi liittyy luontevasti elinkeinopalvelun yhteyteen.”

Kilpailukykyyn vaaliminen on yksi kolmesta kaupunginvaltuuston asettamasta strategisesta painopisteestä. Kaupungin perinteistä elinkeinopolitiikkaa ovat yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja aloittavien yritysten palvelut. Elinkeinoasioiden käsittelyn sujuvuus, läpinäkyvyys ja reagoivuus ovat uudistuksen keskeisiä arvoja.

”Vuoropuhelua elinkeinoelämän kanssa tullaan kehittämään”, korostaa aiemmin Uudenmaan osaamiskeskukseen Culminatumin toimitusjohtajana sekä Helsingin kaupungin tietokeskuksen johtajana toiminut Holstila. Esimerkkinä yritysvetoisesta yhteishankkeesta Holstila mainitsee Forum Virium Helsingin, digitaalisen median kehitysalustan, joka kytkeytyy Keski-Pasilan uudistamiseen.

Helsingin seudun visiona on kehittyä tieteen, taiteen ja oppimiskyvyn voimaan perustuvaksi maailmanluokan innovaatio- ja liiketoimintakeskukseksi. Kansainvälinen kilpailukyky edellyttää pääkaupunkiseudun kunnilla tehokasta yhteistä elinkeinopolitiikkaa.

Helsinki on vahvasti mukana perusteilla olevassa yhtiössä, joka vastaa seudun kansainvälisestä markkinoinnista. Innovaatioympäristön kehityshankkeita ja valikoituja toimia tietointensiivisten elinkeinon edistämiseksi kaupunki toteuttaa Culminatium Ltd Oy:n puitteissa. Yhtiössä ovat mukana myös Helsingin seudun kauppakamari, yliopistot ja korkeakoulut sekä Uudenmaan liitto.

Nettaviestintä nousussa

Pääkaupunkiseudun kuntien tuore viestintätutkimus kertoo, että pääkaupunkiseudun kunnallis- ja taloustoimittajat pitävät kaupunkien internet-sivuja tärkeimpänä tietolähteenään. Netti on ohittanut ensimmäistä kertaa tärkeudessa kaupunkien lähettämät tiedotteet ja viranhaltijoiden haastattelut, joiden merkitys tietolähteenä korostui vielä vuoden 2001 vastaavassa, toimittajille suunnatussa kyselyssä.

Vertailussa Espoon ja Vantaan kanssa toimittajat antavat Helsingin kaupungin [www-sivuille](http://www.sivuilla) parhaan arvion. Helsingin sivut ovat aiemminkin menestyneet verrattain hyvin erilaisissa sekä kansallisen että kansainvälisen tason arvioinneissa. Sen sijaan YK:n vuonna 2005 teettämässä tutkimuksessa Digital Governance in Municipalities Worldwide Helsingin sijoitus maailman 100 suuren kaupungin jou-

kossa oli pudonnut sijalle 35 edellisestä, kaksi vuotta aiemmin tehdystä tutkimuksesta. Vuonna 2003 Helsinki oli sijalla 11. Kenties sijoituksen huononemiseen vaikutti maailman kaupunkien nettisivustojen tason yleisen nousun lisäksi tutkimusajankohta. Kaupungin sivuilla ei vielä tuolloin ollut toteutettu nykyisiä uudistuksia.

Tämän vuoden alusta kaupungin nettisivujen uutuuksiin on kuulunut myös kaupunginjohtaja **Jussi Pajusen** blogi. Pajunen on kirjannut nettipäiväkirjaansa helposti sulavassa muodossa ajatuksiaan muun muassa EU:n kemikaalivirastosta, langattomista verkoista ja eettisten ohjeiden kytkeisestä valtuuston strategiasuunnitteluun. Blogi löytyy www.hel.fi -etusivun kautta klikkaamalla ensin vasemmalta otsikkoa Päätöksenteko ja hallinto ja sitten avautuvassa näkymässä oikealta otsikkoa Kaupunginjohtajat.

Paavo Pautio (oik.) viihtyy talvet Egyptissä ja Kairon värikkäiden kujien vilinässä.

Koukussa Kairon kirpputoreihin

Helsinkiiläinen Paavo Pautio matkusti Egyptiin vuonna 1972 ja menetti sydämensä monimuotoista elämää kuhisevalle miljoonakaupungille. Hän on viettänyt talvensa Egyptissä jo pari vuosikymmentä. Nykyisin Paavo viihtyy parhaiten Kuolleiden kaupungin kirpputorilla.

Katsos nyt tätäkin, eikös ole upea”, Paavo kysyy silmät loistaen ja nostaa käteensä pölyisen metallisineen. Esine paljastuu lähemmässä tarkastelussa kirjekuoritelineeksi. Esineellä lienee ikää reippaasti enemmän kuin sen löytäjällä. Paavo täyttää reilun vuoden päästä 80 vuotta. Pilke silmäkulmassa on kuin nuorella herrasmieskeikarilla.

”Kuvista näkee, ettei ole ukko enää ihan entisensä. Minähän olen antiikkia itsekin! Mieli vielä jaksaisi vaikka mitä, mutta kankeus, joka ennen tuotti niin paljon iloa, on nyt laskeutunut polvien tietämille”, Paavo harmittelee.

Vaikka Paavon askel saattaakin olla lyhyempi kuin nuorempana, ovat hänen reittinsä Kairon laitamilla entisellään. Kirjekuoriteline pitää viedä kiireesti Khan el Khalilin basaarissa sijaitsevaan työpajaan, jossa se saa hohtavan hopeapäälysteen. Matkalla Paavo poikkeaa tervehtimään hautausmaalla eli Kuolleiden kaupungissa hautamuistomerkeissä asuvia tuttaviaan, joille hän latelee tervehdyksiä arabiaksi. Kohtaaminen on täynnä riemua. Kuulumisten vaihdon lomassa sujahtaa pikkuseteli kädestä käteen.

”Kannan eläkkeeni tänne Egyptiin ja avustan omalta osaltani näitä vähäosaisempia veljiäni”, Paavo selittää.

Kaiken takana nainen

Paavon Egypti-innostuksen takana on ainakin kolme naista: **Aida, Anita Välkki ja Vivi Täckholm.**

”Vuonna 1959 näin Suomen kansallisoopperassa Anita Välkin tähdittämän Aida-oopperan, joka sytytti minussa voimakkaan halun matkustaa Egyptiin”, Paavo muistelee. Haave toteutui vuonna 1972. Kairossa hän tunsii saapuneensa toiseen kotiinsa.

”Kai se oli se lannan tuoksu, mikä tuntui niin kotoisalta hevoskuskien pojalle. Olen varmastikin ollut Egyptissä faaraokissana jossain entisessä olomuodossani”, Paavo miettii.

Paavon uusiin harrastuksiin Suomessa on sukututkimus. Raahen seudun esi-isänsä hän on jäljittänyt 1650-luvulle asti. Raahessa ovat myös rakkaat lapsuuden maisemat.

”Vanhemmillani ei ollut muita taitoja kuin lisääntymisen taito. Ja he osasivat tehdä vain tyttäriä”, Paavo kertoo. Hän oli suurperheen kahdeksas lapsi ja varttui kahdeksan sisaren kesken. Lapsuudenkoti oli köyhä, mutta antoi perinnöksi eläinrakkauden ja rikkaan mielikuvituksen.

”Isäni opetti minut hevoskuskiksi, mutta eihän hevoskuskille enää sotien jälkeisessä maailmassa töitä riittänyt. Äiti tajusi sentään pistää poikansa kouluun. Opiskelin luokanopettajaksi ja myöhemmin erikoistuin kuvaamataitoon.”

Egypti-innostusta ruokkivat myös Vivi Täckholmin Egyptin kokemuksistaan kirjoittamat kirjat. Ruotsalaisesta kasvitieteilijästä tuli Paavolle niin merkittävä ”Egyptin kummitähti”, että mies matkusti Täckholmin hautajaisiin Tukholmaan vuonna 1978.

Ikäihmistä arvostetaan

Paavo antaa suuren arvon Egyptin kulttuurille, joka kunnioittaa vanhuutta.

”Tunnen, että nuorun Egyptissä monta vuosikymmentä. Egyptissä kaltaistani vanhusta arvostetaan, autetaan ja palvelaan. Eläkkeelläni pystyn työllistämään pesulan ja kulmakaupan poikia, eikä minun tarvitse itse kanniskella kasseja. Egyptin hintatasolla eläkeläinenkin voi syödä ulkona joka päivä”,

Paavo iloitsee. Kairossa kiehtovat myös musiikkikulttuuri ja taidemuseoiden aarteet.

”Käyn kerran viikossa oopperassa klassisen musiikin konsertissa ja usein poikkean taidemuseoon ihaillemaan eurooppalaisten mestareiden töitä.”

Kirouksesta kiitokseksi

Muuttolintujen tavoin Paavo lentää syksyn tullen Egyptiin Afrikan lämpöön ja palaa Suomeen kesän kynnyksellä. Kairosta hän etsii aina vuokra-asunnon, mutta Helsingissä sijaitsee pysyvämpi tukikohta Sörnäisissä meren rannalla.

”Töölönlahti on minulle rakkain paikka Helsingissä. Moniin kaupunginosiin liittyy paljon muistoja. Kipeätkin muistot ovat rakkaita ja kaikki ihmisuhteet ja elämänpolun mutkat ovat kasvattaneet minua”, Paavo sanoo.

Kesäisessä Helsingissä hänet saattaa nähdä myös kirpputorin myyntipöydän takana kauppaamassa Kairon löytöjään.

”En ole koskaan ollut liikemies. Joskus saan hiukan matkaraajoja kasaan. Suurin osa Kairon kirpputorilöydöistä on kuitenkin kotonani, koska en malta luopua rakkaista esineistä.”

Kairon pölyisten laitakaupungin kujien lisäksi Paavon mieli palaa usein lapsuuden maisemiin Raahen. Yhteys siellä asuviin sisariin on hänelle tärkeä.

”Kirjoittelen ylös lapsuusmuistoja ja lähetän sisarille aina kirjeessä kopion uusimmasta kirjoituksestani”, hän kertoo.

Lapsuusajastaan Suomen maaseudulla Paavo löytää paljon yhtymäkohtia tämän päivän Egyptiin.

”Elämäkoulu alkoi jo pienenä. Lapselle ei annettu käteen muovileluja tai muuta ongelmajätettä. Työtä oli tehtävä ja työn lomassa ehti leikkiäkin. Lapsuteni oli köyhää ja kurjaa, mutta muistelen sitä mielelläni. Miten voikaan kirous muuttua kiitokseksi!”

Kuva Kimmo Korvunen

Kesäyön unelma

● Teatteri Beowulf esittää William Shakespearen vauhdikasta komediaa Kesäyön unelma. Suomennos, sovitut ja ohjaukset ovat Joel Elstelän. Esitykset järjestetään Kivinokan kesäteatterissa, Herttoniemen siirtolapuutarhan ja Kulosaaren kartanon lähistöllä.

Teatteri Beowulf luonnehtii itseään villiksi ja vapaaksi itä-helsinkiläiseksi ryhmäksi, joka on tehnyt teatteria vuodesta 1989 lähtien.

Esitykset ovat 5.7.–23.7. ke, to & la klo 19, su klo 15 ja 18. Liput 10/8 €. Varaukset (09) 344 3843 (vastaaja). Lisätietoja saa <http://geocities.com/teateribeowulf/> -nettiosoitteesta.

Kahden herran palvelija

● Teatteri Helsinki esittää Tervasaassa Carlo Goldonin klassikkokomedian Kahden herran palvelija. Italiassa 1700-luvulla kirjoitettu näytelmä tarjoilee herkullisen kavalkadin riemukkaita hahmoja ja juonimisen Euroopan ennätyksen! Raha ja Rakkaus ovat ihmisten ikuiset motiivit, jotka saavat liikkeelle komedian henkilöt ja yleisön.

Koko perheelle sopivan komedian on ohjannut Jari Ålander. Teatteri Helsinki on helsinkiläisistä freelancenäyttelijöistä koostuva ammattiteatteriryhmä, joka kokosi voimansa ensimmäisen kerran viime kesänä. Kahden herran palvelija tuotetaan yhdessä Kansan Sivistyksen Liiton ja Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskuksen kanssa. Esitykset 15.6.–17.8. maanantaista torstaihin klo 18.30, keskiviikkoisin kaksi esitystä klo 15 ja 18.30. Liput: 17/15 €. Lisätiedot: Teatteri Helsinki ry., Vironkatu 8 C 43, p. 045-1319150, www.teatterihelsinki.fi.

Ruma Elsa

● Komedioteatteri Arena tarjoaa ensimmäistä kertaa kesäteatteria. Ensio Rislakin musiikillinen komedia Ruma Elsa liikkuu rakkausteeman ympärillä. Ovatko tunteet vain pinnallisia vai löytyykö todellista kiintymystä? Toinen toistaan koomisempien tilanteiden jälkeen saadaan kuitenkin aikaan oikea järjestys professorin lesken ja hänen tyttäriensä naimapuuhille sekä kosijoille.

Ruma Elsa sai aikoinaan ensi-iltansa Helsingin Kansanteatterissa ja Edvin Laine ohjasi siitä elokuvan vuonna 1949. Komedioteatteri Arenan versiota siivittää Olli Ahvenlahden säveltämä musiikki ja Santun roolissa nähdään Anna-Maija Tuokko ja professorin leskenä iloittelee Sinikka Sokka. Esitykset: 8., 9., 14., 15., 16., 21. ja 22.6. sekä elokuussa. Liput 30/28,50/27 €. Komedioteatteri Arena, Hämeentie 2, p. 270 90535.

Täällä Pohjan tähden alla

● KOM-teatteri tekee Suomenlinnan Väinö Linnan näytelmän Täällä Pohjan tähden alla Jorma Kairimon uutena sovituksena. Näytelmä on kuvaus nuorten aikuisten kapinasta vääryyttä vastaan. Se on kertomus suomalaisesta raivaajahengestä, peräänantamattomuudesta, suomalaisesta riemusta, mutta myös suomalaisesta vihasta, joka Väinö Linnan sanoin on "kuin suolampi: musta, kylmä, syvä ja samaa".

Esitykset ovat 5.–22.6. sekä 1.8.–2.9. ja ne alkavat arkisin klo 18 ja lauantaisin klo 16. Liput 28/20/16 € KOM-lipputoimistosta ja Lippupalvelusta.

Kuva Jari Soini

Kuumia rytmejä ja väriloistoa

■ 16.–17.6. järjestettävät Samba karnevaalit ovat yksi kesäkuun äänekkäimmistä ja näkyvimmistä tapahtumista Helsingin keskustassa. Vuoden karnevaalikuninkaallisina ovat jalkapallovalmentaja Keith "Keke" Armstrong ja Taina Kanerva tanssikoulu Sambicista. Karnevaalit alkavat Espan lavalta 16.6. klo 19–20.30. Kulkue starttaa Senaatintorilta 17.6. klo 15. Kulkueeseen osallistuu yhteensä lähes 1 000 tanssijaa ja soittajaa. Lisätietoja ohjelmasta saa Suomen Sambakoulujen Liitto ry:n kotisivuilta, osoitteesta www.samba.fi.

Käpylän kyläjuhlat

● 4.6. klo 10–22 Kaksipäiväiset Käpylän kyläjuhlat jatkuvat vielä sunnuntaina. Tapahtumapaikkoina ovat Akseli Toivosen urheilukenttä ja Pohjolankatu. Tiedossa on suuri kirpputori, ravintoloita, kahviloita ja ohjelmaa kolmella lavalla. Esiintyjänä ovat muun muassa Wigwam, Dave Lindholm, Mariska, Tuomari Nurmio ja Kari Peitsamo.

Kauppa-Lopo

● Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian esittävän taiteen koulutusohjelman ylläpitämä Vanhan kaupungin kesäteatteri starttaa neljänten kesäänsä luottaen suomalaisen näytelmäkirjallisuuteen. Minna Canthin vuonna 1889 kirjoittama Kauppa-Lopo on tragikoominen kertomus ihmisen avuntarpeesta, auttamisesta ja hyväksytyksi tulemisen tarpeesta. Mitä kaikkea ihminen on valmis tekemään rakkauden eteen? Kuinka helppoa on kääntää selkensä kun ei itse enää apua tarvitse? Live-orkesterin kapellimestarina toimii Niko Kumpuvaara.

Esitykset: 4.6. klo 15, 9.6. klo 19, 10.6. klo 19, 11.6. klo 15, 14.6. klo 19, 16.6. klo 19, 17.6. klo 19, 18.6. klo 15, 20.6. klo 19 ja 21.6. klo 19. Näytelmän kesto on noin 2 h, väliaika.

Katsomo on 120-paikkainen, kattamaton ja sinne on esteetön kulku myös pyörätuolilla. Tarjolla on huo-pia ja istuinalusia sekä väliajalla voileipiä, kahvia, teetä ja mehua edulliseen hintaan. Liput: 10/5 €.

Lippuvaraukset ja tiedustelut: puhelimitse 050-376 4899 tai sähköpostitse kesateatteri@stadia.fi, nettiosoitte <http://kesateatteri.stadia.fi>. Vanhan kaupungin kesäteatteri, Hämeentie 159 (Verkatehtaanpuisto).

Nallen kuvalla merkityt esitykset ovat lapsille ja lapsenmielisille.

Toimitus kokoaa kalenterin painottaen Helsingin kaupungin organisoimia tapahtumia. ● Lisätietoja Helsingin tapahtumista löytyy osoitteesta <http://www.helsinki.aktivist.fi>. ● Toimitus ei vastaa ohjelmaan tulleista muutoksista. ● Seuraavaan 24.9. ilmestyvään Helsinki-infoon tarkoitetut tapahtumatiedot pyydetään lähettämään toimitukseen 18.8. mennessä.

Kuvat Linnanmäki

Hauskoja hetkiä Lintsillä

■ Linnanmäen huvipuistoon on jälleen saatu uusia laitteita, kuten entistä kookkaampi maailmanpyörä Rinkeli sekä helikopteri, joka vie kierrokselle kahdeksan metrin korkeuteen. Puiston ilmettä on kohennettu muun muassa korvaamalla muovi- ja lasikuitumateriaaleja puulla sekä kivellä. Esimerkiksi kummitusjuna on saanut uuden julkisivunsa 20 vanhan ladon puumateriaaleista. Sisäläkin on tapahtunut hurjia. Aavemainen junamatka pilkkopimeässä jyrkästi kiemurtelevalla radalla kuljettaa kauhistuksesta toiseen.

Merimaailmassa seikkaillaan sademetsässä, jossa kulkijat kohtaavat terävähampaisia piraijoita, salaperäisen kuningasboan sekä vaarallisia ja värikkäitä myrkkynuolisammakoita. Kohokohtana on vahvaleukaisten piraijojen ruokinta.

Peacock-teatteri täyttää 50 vuotta ja sen ohjelmistossa ilotellaan alkukesä Lisää letkua -revyyntä tahdissa. Elokuussa sinne rantautuvat Albatrossi ja Heiskanen. Musiikinäytelmä on Jukka Virtasen käsialaa ja musiikki perustuu Juha Vainion lauluihin.

Linnanmäen lipunmyynti on uudistunut. Lippuja, Linnanmäki-kortteja, rannekeita ja uusia kimpupalippuja voi tilata nyt myös Lippupalvelusta puhelimitse tai verkkokaupasta www.lippupalvelu.fi. Aukioloajat vaihtelevat. Alkukesästä portit avataan kello 12–13 ja ne suljetaan kello 21–22. Sea Lifeen pääsee kello 10 alkaen ja ovet suljetaan kello 17–22.

● Lisätietoja saa www.linnanmaki.fi -osoitteesta.

Korkeasaari kutsuu

■ Korkeasaaren retkellä voi tutustua noin kahteen sataan eläinlajiin. Tänä vuonna pentuja on syntynyt jo kuhertajagasseille, Przewalskinhevosteille, takineille, viirupöllöille ja partakorpikotille. Eläintarha on kesällä avoinna kello 10.00–20.00. Lipunmyynti päättyy tunteja ennen sulkemisaikaa. Sisäänpääsymaksut ovat 5/4/3 euroa. Lisäksi on mahdollisuus ostaa kimpupalippuja ja vuosikortteja. Vesibussilippu maksaa 10/5 euroa ja siihen sisältyy saaren sisään-pääsymaksu.

Musiikin virtaa

● Kansainvälistäkin mainetta nopeasti niittäneen Flow Nuspirtin festivaalin päivämäärät ovat 18.–20.8. Ohjelmiston generajojen ylittävää repertoaari on tämän hetken klubimusiikkia akustisesta jazzista ja soulisista konemusiikkiin. Tämän kesän tapahtumapaikkoja on kaksi. Päivän ja alkuillan tapahtuma-areena on Hakaniemessä Kaikukadun ja Hämeentien kulman punatiilirakennusten rajaama sisäpiha ja iltaklubit sijoittuvat Valkoiseen saliin Aleksille. Ohjelmätiedot www.flow-festival.com -nettisivuilta.

Les Lumières Suomenlinnassa

● 17.–18.06. Suomenlinnassa vietetään Les Lumières -festivaalia. Juhlan teemana on Fredrik Suuri ja filosofi Voltaire. Festivaalin aikana kuullaan kuninkaan ja hänen hovinsa säveltäjäkunnan teoksia sekä Fredrik Suuren ja Voltairin pohdintoja. Juhlal-

lisuudet alkavat 17.6. klo 11 kauppatorilla. Niihin kuuluu avajaisparaati, marseja ja Wanhan Waruswäen äkseerausta. Suomenlinnassa nautitaan filosofinen piknik klo 14–16. Konsertti, assemlaantanssiais, iltamusiikki ja Paronin Kielletty Kabinetti jatkavat ohjelmaa klo 24 asti.

Sunnuntaina 18.6. Suomenlinnassa on klo 13 ja 15 prinsessa Augustan Satukabinetti lapsille. Myllysalissa näyttelijä Liiga Kovanko kertoo suomeksi (klo 13) ja ruotsiksi (klo 15) sadun "Villisika-prinssi". Liput 12 ja 8 €. Klo 17 Paroni Lejonspärin kielletty kabinetti Château Augustassa. Näyttelijä Sixten Lundberg lukee Jean de la Fontainen eroottisia runoja ruotsiksi, käänös Lars Huldén, tekstit suomeksi, viinibuffet. Liput 12 €. Iltamusiikkia klo 19 Tenalji von Fersenissä. Liput 20/10 €. Liput lippupisteestä tai ovelta.

Yleisön asuvalinnat voivat olla vapaasti 1700- tai 2000-luvulta. Festivaalin taiteellinen johtaja on pianisti Marja Rumpunen.

Tarkemmat tiedot päivittyvät lehden ilmestymiseen mennessä ja ne löytyvät www.historia-paiva.fi -nettisivuilta.

Retkeilemään!

● **5.–9.6. klo 10–14 Lasten luontoharrastuspäivät.** Kaupungin rakennusvirasto ja Gardenia järjestävät yhdessä 7–14-vuotiaille nuorille viisi luontoharrastuspäivää. Ennakkoilmoittautuminen Gardenian asiakaspalveluun p.347 8400. Päivät ovat maksuttomia. Omat eväät ja säänmukainen vaatetus mukaan. ● **5.6. Luontopolku.** Päivän aikana suunnitellaan, millainen on jännittävä luontopolku. Ohjelmassa on muun muassa valokuvausta, kädentaitoja ja luonnonlajeihin tutustumista. ● **6.6. Puutarhapäivä** sisältää taimien istuttamista, siementen kylvöä ja puutarhapuuhaailua Gardenian ulkopuutarhassa sekä tutustumista maatalousmuseoon. ● **7.6. on lintupäivä** ja sen aikana tutustutaan niiden elämään Viikin lintutornin maisemissa asiantuntevan oppaan matkassa sekä opetellaan kiikarin ja kaukoputken käyttöä. ● **8.6. Ötökkäpäivänä** päästään kurkistamaan kosteikon pikkueläimien elämään tervaleppähuhdassa ja muihin ötököihin Hakalan metsän uumenissa. ● **9.6. Taidepäivän** teemana on huovutus. Villasta huovutetaan mielikuvituseläimiä, joista kootaan pieni näyttely Gardeniaan. ● **7.6. klo 17.30–18.00 Pioni-ilta.** Matti Uusi-Honko tutustuttaa pionien maailmaan. Illan aikana tutustutaan myös Gardenian pionitarhaan. Ennen luentoa ja sen jälkeen on mahdollisuus ostaa pioneja. Myyntiajat 15.00–17.30 ja 18.00–19.00. Vapaa pääsy. ● **19.–20.6. klo 10–16 Gardenian luontopäiväleiri** tarjoaa 7–14-vuotiaille mullantuoksuista puuhastelua puutarhassa ja reipasta menoa maatilalla. Leirin hinta on 58 €. Hinta sisältää lounaat ja välipalat molempina päivinä sekä materiaalit. Lisätietoja ja ilmoittautumiset p.045-6345 826.

Opastettuja luontoretkeä

● **5.6. klo 18–20 Luontoretki Harakan saarelle.** Maailman ympäristöpäivän retkellä tutustutaan alkukesäisen saariston vehreyteen ja kiihkeään lintumaailmaan, vastakuoriutuneisiin kalalokin- ja vesilintujen poikasiin. Retkelle lähdetään klo 18 yhteysveneellä Kaivopuiston Ullanlinnan laiturista, kahvila Ursulan vierestä (Eniro 38/DK-73). Yhteysveneeseen menoa.

paluulippu maksaa aikuisilta 3,00 € ja lapsilta 1,50 €. Muuten retki on ilmainen.

● **10.6. klo 22–24 Iso Huopalahden yölaulajat.** Vanha kaatopaikka on nykyisin pensoitunut hyväksi yölaulajaviidakoksi, jossa satakieli ja kerttuset soittelevat. Retkelle lähdetään klo 22 Talinrannasta bussi nro 18 Muusantorin bussipysäkillä (Eniro 51/DF-79). Retkelle on vapaa pääsy.

● **14.6. klo 18–20 Linturetki Harakan saarelle.** Opastetulla retkellä tutustutaan haahkapoikueisiin, ulkosaariston alkukesään ja valkopesikihanhien sopeutumiseen Helsingin rannoille. Retkelle lähdetään klo 18 yhteysveneellä Kaivopuiston Ullanlinnan laiturista Kahvila Ursulan vierestä (Eniro 38/DK-73). Yhteysveneeseen menopaluuulippu maksaa aikuisilta 3,00 € ja lapsilta 1,50 €. Muuten retki on ilmainen.

● **14.6. klo 18–20 Arabianrannan ruderaatin elämää.** Retkellä joutomaalle eli ruderaatille tutustutaan Arabian ja Kyläsaaren vanhan täyttömaakentän erikoisen monipuoliseen kasvistoon ja linnustoon. Retkelle lähdetään klo 18 raitiovaunun 6 päätepysäkillä Arabianrannasta (Eniro 53/DM-79). Kaksituntiselle retkelle on vapaa pääsy.

● **20.6. klo 18–20 Viikin perinnemaisemat.** Opastetulla retkellä tutustutaan Viikin rantaniittyihin, niiden linnustoon ja lehmälaitumiin sekä karjan merkitykseen luonnolle. Retkelle lähdetään Gardenian etupihalta Koetilantie 1 (Eniro 53/DO-80). Gardenian ja Helsingin ympäristökeskuksen järjestämälle retkelle on vapaa pääsy.

Seikkailua ja retkiä

Harakan luontokeskus tarjoaa kesällä retkiä, tapahtumia, näyttelyitä ja kursseja kaikille kiinnostuneille ja ne ovat maksuttomia.

● Lasten saariseikkailuretket

Seikkailut on tarkoitettu 4–10-vuotiaille lapsille aikuisten seurassa. Retkellä tutkitaan meriluontoa, kuullaan tarinoita vedenalaisista ihmeistä ja tutustutaan Suomenlahden kiehtovaan menneisyyteen. Retket ovat sunnuntaisin **klo 12.00–14.30**, retkipäivät: **11. & 18.6., 2., 9. & 30.7., 6. & 20.8.**

Saaristoluontoleiri

Leiri on tarkoitettu 7–13-vuotiaille nuorille. Leirillä tehdään pienimuotoisia tutkimuksia, kiikaroidaan lintuja sekä tutustutaan saaristoluonnon kasvillisuuteen ja ympäröivään mereen. Leiri kokoontuu päivittäin **31.7.–4.8. klo 10–15**. Ilmoittautumiset leirille, p. 622 1406.

Luontokeskus on avoinna yleisölle 2.5.–30.9. arkisin ti–pe klo 10–17, la–su klo 12–16.

Yhteysalus Harakkaan lähtee Ullanlinnan laiturista (Iso Puistotien eteläpää, Kahvila Ursulan vieressä). Edestakaisen matkan hinta on aikuisilta 3 € ja lapsilta (4–16 v.) 1,50 €.

Lisää retkikohteita löytyy pääkaupunkiseudun retkikalenterista ja www.gardenia-helsinki.fi sekä www.hel.fi/ymk > harakka.

Opastetut puistoretket

Rakennusvirasto järjestää kesällä useita retkiä kaupungin puistoihin, joissa oppaina toimivat kaupungin viherasiainantajat. Pari tuntia kestäväillä retkillä saa tuhdin annoksen tietoa puistojen historiasta ja tulevaisuuden näkymistä sekä vinkkejä asukkaiden mahdollisuuksista toimia puistojen hyväksi. Kävelyille on vapaa pääsy.

Tullisaaren puistokävelyille lähdetään **8.6. klo 18** Aino Acktén huvilan parkkipaikalta. Perille pääsee bussilla 84.

19.7. klo 18 on puufriikeille suunnattu retki. Lehmuksen kukinnan aikaan osutetulle retkelle on ilmoittauduttava ennakkoon rakennusviraston asiakaspalvelun numeroon 166 2500. Lähtöpaikka kerrotaan ilmoittautumisen yhteydessä. Elokuussa tutustutaan Vuosaareen ja Hesperian kansanpuiston tarinoiniin sekä käydään Annalassa ja Gardenian puutarhoissa. Lisätietoja retkistä saa rakennusviraston projektipäällikkö Elina Nummelta, p. 1661.

Lyhyesti

Risujen ja puutarhajätteen poltto on kiellettyä

Vuoden 2005 alussa voimaantulleet ympäristönsuojelumääräykset kieltävät risujen ja puutarhajätteen avopolton Helsingin kaupungin alueella asemakaavan mukaisissa rakennuskortteleissa ja muualakin taajaan rakennetuilla alueilla. Rakennuskortteleilla tarkoitetaan kaikkia asemakaavoitetuilla alueilla olevia kortteleita, joissa on asuintaloja, teollisuutta tai liike- ja palvelutoimintaa. Muilla taajaan rakennetuilla alueilla tarkoitetaan esimerkiksi siirtolapuutarha-alueita. Avopoltoksi katsotaan myös polttaminen esimerkiksi tynnyrissä.

Risuja tai puutarhajätteitä poltettaessa syntyy poikkeuksetta savuhaittoja.

Pääkaupunkiseudulla on järjestetty puutarhajätteen vastaanotto siten, että ne voidaan käsitellä asianmukaisesti ja kohtuullisin kustannuksin muutenkin kuin polttamalla. YTV:n Sortti-asemat Konalassa, Kivikossa ja Ämmäsuolla ottavat vastaan puutarhajätettä. Asemilta voi myös vuokrata peräkärryn jätteiden kuljettamiseen. Suuri osa puutarhajätteistä voidaan myös kompostoida kiinteistökohtaisesti. Risut voidaan silputa tai hakettaa.

● Ympäristönsuojelumääräykset ovat www.hel2.fi/ymk/ymparistosuojelumaaraykset/index.htm -nettiosoitteessa.

● Sortti-asemien sijainnit ja aukioloajat ovat osoitteessa www.ytv.fi/FIN/jatehuolto/vastaanotto/sortti_asemat/etusivu.htm.

Tunnustusta ulkoilureitistöstä

Kaupunki sai helmikuussa alueellisen Vuoden terveysteko -tunnustuspalkinnon pääulkoilureitistön kehittämisenestä. Palkinnon luovutti peruspalveluministeri **Liisa Hyssälä** ja sen vastaanottivat liikuntajohtaja **Anssi Rauramo**, kaupungin ulkoilureitityöryhmän puheenjohtaja **Raimo Taulanne** ja DI **Antero Naskila** kaupunkisuunnitteluvirastosta.

Helsinki on edelläkävijä kattavan ulkoilureitistön suunnittelussa ja rakentamisessa. Tällä hetkellä kaupungin pääulkoilureitistön kokonaispituus on noin 490 kilometriä. Reitistö kattaa koko kaupungin alueen. Tavoitteena on isojen ulkoilureitistöjen kehittäminen, ulkoilureitistöjen yhdistäminen toisiinsa jatkuvilla reiteillä sekä asuntoalueiden yhdistäminen ulkoilureitistöihin. Reitistön jatkuvuus naapurikuntien puolelle on pyritty turvaamaan mm. koko pääkaupunkiseudun kattavalla seudullisella pääulkoilureitistösunnitelmalla.

Hyvä ulkoilureitistö ja sen käyttö on tärkeää fyysisen terveyden lisäksi myös henkiseen hyvinvointiin. Pitkäjänteisen reitistötyön tavoitteena onkin saada ihmiset liikkumaan entistä enemmän.

Helsingin ensimmäiset ulkoilureitit rakennettiin jo 1960-luvulla ja ensimmäinen pääulkoilureitistösunnitelma hyväksyttiin vuonna 1981. Suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa Helsingin kaupungin ulkoilureitityöryhmä, jossa on mukana eri hallintokuntien edustajat. Liikenne- ja viestintäministeriö suosittaa pyöräilypoliittisissa ohjelmissaan Helsingin kokemusten ja esimerkin pohjalta vastaavien suunnitelmien tekemistä kaikille isommille kunnille.

Springer och spelar på svenska på Sahara

Foto Leif Weckström

De hojtar, vrålar, ropar och skriker. Högt och engagerat. Det blir så när femton eller fler pojkar på elva tolv år spelar fotboll. De här pojkarna hojtar och skriker på svenska för de spelar fotboll på sitt modersmål. För verksamheten står Helsingfors IFK Soccer. HIFK Soccer är också med i juli då ett av de största fotbollsevenemangen går av stapeln, Helsinki Cup.

"Vi startade för fem år sedan och har byggt upp verksamheten utgående från att en ny åldersgrupp kommer med varje år." Det säger **Fredrik Haga** som är ansvarig juniorchef för fotbollen i HIFK:s regi. Nu spelar minst 150 pojkar och några flickor juniorfotboll inom HIFK.

En av favoritplanerna är legendariska Sahara i Bortre Tölö. Numera yr inte sanden omkring på Sahara. I stället ränner spelarna efter fotbollen på en konstgräsmatta.

"Gräset funkade fint", säger en av tränarna, **Mikael Airava** som leder träningarna för 95:orna. 95:or är barn som är födda 1995. De yngsta som nu är med är födda 2000 och kallas följaktligen för 00:orna.

"Principen är att alla får vara med och spela på svenska. Vi har "rekyterat" i svenska daghem och skolor och intresset är stort. Däremot är det inte alldeles lätt att hitta svenskspråkiga träna-

re", säger Fredrik Haga och tillägger: "Vi valde direkt i starten av verksamheten att inte engagera intresserade pappor. Men om pappan är utbildad fotbollstränare så är saken förstås en annan."

I HIFK Soccer ska alla få spela. "Spelet och träningen ska vara rolig verksamhet och ska vara lika för alla. Det är sedan förstås också så att ju större och äldre de blir så förändras spelet och de sportsliga kraven växer i och med att de måste kunna nå en viss standard", säger Haga.

Fotbollsträningarna pågår om vintern tre gånger i veckan och fyra på sommaren.

"Men det är inget tvång att vara med på varje träning. I synnerhet ska de yngre kunna ägna sig åt flera idrotter. Många spelar ishockey på vintern och fotboll på sommaren."

HIFK Soccer är den enda helt svenskspråkiga fotbollsverksamheten i stan. Men också Pallo-Pojats juniorer är en förening som "spelar på svenska" åtminstone delvis i Ulrikasborg, Främre Tölö, Kronohagen och på Drumsö. I nästan alla PPJ-lag talar både spelare och tränare såväl svenska som finska på träningar och matcher. Svensk fotboll har också haft anknytning till Åggelbybaserade Gnistan.

Helsinki cup 31 sommaren

Gemensamt för juniorfotbollen oberoende av språk eller lag är förväntningarna på sommarens höjdpunkt, Helsinki Cup. Största delen av lagen i stan ska delta och fotbollsfesten, som är ett av de största regelbundet återkommande sportevenemangen i Helsingfors, väntas igen en gång framstå som ett succékoncept. I sommar ordnas Helsinki Cup för 31 gången.

"Trenden är att evenemanget växer för varje år. Nu har vi 827 anmälda lag och det tangerar rekordet från i fjol då 829 lag spelade i cupen", säger **Terhi Mäki** som är sekreterare för organisationen.

Med ett så stort antal deltagare krävs en hel organisation för att göra upp spelscheman och koordinera transporter mellan alla fotbollsplaner. 827 lag betyder nämligen 16 000 spelare.

Majoriteten kommer visserligen från Helsingfors men bland lagen finns också 85 utländska lag, det vill säga omkring 1 600 spelare som ska ha inkvartering någonstans.

"De spelare som kommer från andra orter och länder bor vanligtvis i några skolor. De sover i klassrum och gymnastiksal och så ordnar vi med frukost, lunch och middag i skolans mat-

sal. Vissa lag ledsagas av många vuxna. Då bor ofta en del av de vuxna på hotell", säger Mäki.

Varje lag betalar en deltagaravgift på 199 euro och på det kommer för utsocknes både resor och inkvartering.

Varje lag ombesörjer själv eget fritidsprogram. Det vanliga är att man besöker Borgbacken och Högholmen. Någon badstrand, Sveaborg och kanske en tur i skärgården hör ofta också till.

Flickor på kommande

Helsinki cup är pojkdominerat men flickorna är på kommande. I sommar är 85 flicklag anmälda.

I ålder är variationen stor. Den yngsta är en 8-årig pojke, den äldsta en 19 åring ung man. Största delen av spelarna är 10-11-åringar.

I fjol spelade man 2 400 matcher på 46 planer och under matcherna gjorde man över 10 600 mål.

Årets Helsinki Cup går av stapeln den 9-15 juli.

• Mera information om och kontaktppgifter till HIFK Soccer hittar man på www.hifksoccer.com.

Nionde sommaren med Jakten på kronan

Kungen, pigan Gunilla och kammarherren Henrik. Spänning och romantik i en dramatisk och historisk miljö. Äventyret för barn, Jakten på den försvunna kronan, går nu inför sin nionde sommar på Sveaborg.

”Vi håller inte oss med samma rutt och samma repliker sommar efter sommar. Så man kan gott uppleva äventyret år efter år.” Det säger självaste kungen, det vill säga Gustav III som än en gång gestaltas av **Kari Jagt**. Han har agerat kung sedan starten och spelat sin roll som kungen som blir snuvad på sin krona minst 1500 gånger.

”Det är lika roligt varje gång. Varje grupp barn är olika och reagerar olika”, säger Jagt. Målgruppen är barn i lågstadieåldern.

”Helst kanske i de yngre lågstadieåren. De som går på femte eller sjätte klassen är redan rätt blaserade. Åtminstone i starten. Men det brukar inte dröja länge innan de är lika ivriga att hitta kronan som alla andra”, säger **Tuukka Långsjö** som har varit med några somrar.

För pigan Gunilla, det vill säga **Hanna Nyberg** är sommarens engagemang på fästningen premiär. Hon ser fram emot en spännande sommar. ”Vi spelar i ur och skur. Men hoppas förstås på sköna och soliga dagar.”

Varje föreställning har en besättning på tre aktörer. Jagt, Långsjö och Nyberg är utbildade i teaterbranschen, Nyberg är till exempel skådespelare och Jagt teaterlärare. Ensemblen bakom föreställningen är dock större och

följden är att man kan ge två föreställningar parallellt. Konceptet är enkelt. Kungens krona är försvunnen och skådespelarna engagerar publiken på en tur genom Sveaborg. Samtidigt får publiken en rejäl dos historia. Turen tar 1,5 timmar.

”Ibland spelar vi för grupper som består av enbart vuxna. Då reviderar vi föreställningen så att den roar på ett annat sätt.”

Jakten på den försvunna kronan har blivit ett stort dragplåster på Sveaborg. I fjol spelade man äventyret för hundratals barn och det finns ingen anledning att tro att äventyret inte skulle locka folk även denna sommar.

Jakten på den försvunna kronan går i gångar och över bastioner också på svenska. Det händer varje fredag med start kl. 12 i Artilleriviken. Jakten på den försvunna kronan pågår mellan den 6 juni och 12 augusti med undantag för 9 juni. Inträdet är 9 euro för barn under 16 år, 12 för vuxna.

Barn under 6 år enbart i sällskap av föräldrar. Turen lämpar sig inte för barnvagnar. Alla ska ha egen ficklampa med. Alla barn klär sig också i konungamantel.

”Konungamanteln består vi med. Barnen känner sig som kungens undersåtar och tillhör förstås hattarna. Manteln har också en praktisk orsak, den underlättar våra möjligheter att hålla ihop gruppen”, säger Gustav III.

För grupper som bokar föreställning spelar man ända till 15 september.

Foto Leif Weckström

Sommarens teater spelas på utescen

När de stora proffsteaternas i stan tar paus för sommaren håller den ena sommarteatern efter den andra premiär på olika håll i Nyland.

Störst bland de nyländska sommarteaternas är Raseborgs som i år tar upp på nytt pjäsen *Under torparsolen*. Under torparsolen handlar om slutet av 1800-talet och torparlivet i Västnyland och Snappertuna. Det är en färgstark och mustig skildring av **Lars Huldén**. I sommar har pjäsen äran att markera att Västnyländska ungdomsringen och Raseborgs sommarteater firar 40-årsjubileum. Urpremiären var 1973 då mottagandet var entusiastiskt. Nypremiär den 29 juni.

Lurens i Pernå ger i sommar musikalen och komedin *Sugar* som baserar sig på filmklassi-

kern *Some like it hot* med Marilyn Monroe, Jack Lemmon och Tony Curtis. Östnylands svar på Monroe, Lemmon och Curtis är Jessica Lindfors, Jussi Nieminen respektive Johan Aspelin. Föreställningar mellan 30 juni och 4 augusti.

Glims blev Finns sommarteater och den nya scenen för årets nöje i Esbo ligger i Köklax i närheten av Ring III. Pjäsen är världens starkaste flicka, Pippi Långstrump i regi av Christian Lindroos. Premiär den 12 juni och spelningar fram till och med 5 juli.

Å-teatern i Sjundeå spelar som vanligt på museibacken i kyrkbyn och denna sommar har man valt att sätta upp *Snövit*. Medverkande är givetvis sju dvärgar och en hel hop andra. Regissör är Sixten Lindberg och premiär den 21 juni. Spelningar till och med den 2 juli.

Sommarkompassen visar vägen

Robinsonläger och äventyrläger, pojkläger och tjejläger, handbolls-, fotbolls-, seglings-, paddlings- och dansläger och till exempel specialläger för barn som stammar, har diabetes eller problem med övervikt. Bredden läger på svenska är stor och utbudet i Helsingfors och på lite längre avstånd i västra, östra och mellersta Nyland finns nu sammanställt i Sommarkompassen.

Sommarkompassen utkommer nu äntligen också på svenska och de läger, sommarkolonier och andra evenemang som listas i den är följaktligen svenskspråkiga.

Arrangörer är allt från stadens ungdomscentral till Folkhälsan, Solvalla idrottsinstitut, Nylands svenska ungdomsförbund och Marthorna. Det är fråga om läger och koloni-

er som är avsedda för barn och ungdom mellan 7–18 år.

I en del läger har anmälningstiden redan gått ut men det kan vara skäl att kontakta arrangören och höra sig för. I det här skedet när sommarlovet har börjat finns Sommarkompassen att hämta i till exempel Luckan.

Många läger går av stapeln i Noux i Esbo, i Breidablick på Hangö udd och i Lappnor i Pernå. I stan ordnar ungdomscentralen sommarkolonier för barn i årskurs 2–6 och i anslutning till Rastis på Nordsjö och Unkan på Runebergsgatan. NSU är värd för sommarkolonin på Bygdehemmet i Botby.

Detaljerad information och kontaktuppgifter finns i Sommarkompassen. Den kostar ingenting.

Svensk socialservice på ny adress

Svenska socialservicen finns nu under ett tak och på ny adress. Sedan början av 2005 har den svenska socialservicen varit tillgänglig alla svenska helsingforsare.

I tiden startade man svenska socialservicebyråer som experiment som gällde de södra stadsdelarna. Under årens lopp har verksamheten breddats och utvecklat.

Under årens lopp har den svenska socialservicen också varit förlagd vid olika adresser.

I dag finns all service under ett tak, på Tavastvägen på gränsen mellan Sörnäs och Berghäll.

Den svenska socialservicen fungerar inom fyra områden och uppläggningsen är följande:

- Barndagvården, det vill säga de svenska barndaghemmen.
- Barn och familjearbetet med hemservice och barnskydd.
- Vuxenarbete med handikappservice, färdtjänst och service för personer med utvecklingsstörning.
- Äldreomsorgen som inbegriper social- och närarbete, dagverksamhet och stöd för närstående.

Ärenden som till exempel angår utkomststöd handhas vid Helsingfors stads socialverk. Svenska socialservicen är en del av socialverket.

Foto Leif Weckström

Svenska socialservicen finns vid Tavastvägen 13, betjäningen är öppen måndagar–fredagar kl. 8.15–16.00. Kundrådgivning på tfn 31044965. Spårvagn 6 och 7A och 7B samt bussarna 62, 64, 65A, 66, 66A, 67, 70, 71V, 72, 77 och 516 har hållplats i närheten.

Lugnt i Luckan i sommar

Luckan håller öppet i sommar med tyngdpunkten förlagd på information, som mötesplats och platsen där alla svenska tidningar i Finland finns att läsa. Verandan stänger för sommaren och höstens program återupptas i augusti. En sensommarsatsning är verksamheter i anslutning till Konstens natt den 24 augusti.

Rastis i Nordsjö är för övrigt i år för första gången med om arrangemangen på Konstens natt. På programmet står bland annat lufarslöjds-verkstad på både svenska och finska med Barbro Fri, clownföreställning med Dan Söderholm, rysk folkmusik med Otsharovanie Rossii, dockteater och ordverkstad som går på finska. Fritt inträde! Närmare information i juni på www.kulttuuri.hel.fi.

• Luckans öppettider mellan 7 juni och 18 augusti är måndagar till fredagar kl. 11–16 med undantag för 17–30 juli då man håller stängt.

Grimms sagovärld på Annegården i höst

Snövit, Törnrosa och Askungen. Underbara sagofigurer som förtjusar och förtrollar generation efter generation. Snövit, Törnrosa och Askungen är några av många folksagor som de tyska bröderna Jacob och Wilhelm Grimm samlade och publicerade under åren 1812–14.

De här sagorna hör också till den finländska sagotraditionen. Vem har inte väntat att prinsen ska väcka den sovande Törnrosa ur hennes hundraåriga sömn, varit rädd för Snövits elaka styvmödrar eller sört för Askungen, som måste stanna hemma medan de andra är med om balen på slottet.

Sagens förtrollning har inte blivit mindre, dess betydelse för barnens utveckling har inte heller minskat. Sagan hjälper att utforska livets mening, fungerar som näring för känslor, bereder glädje och stärker fantasin.

Nu kommer bröderna Grimms sagovärld till Annegården. Utställningens idé är helt enkelt att besökaren upplever Grimms sagovärld.

Utställningen ingår i programmet för Helsingfors festspel och pågår mellan 22 augusti och 12 november. Öppet vardagar kl. 9–18, lördag–söndag kl. 11–17. Annegården ligger vid Annegatan 30.

• **Kontaktuppgifter:** kulturproducent Liisa Paatsalo. Annegårdens konstcentrum, Helsingfors stads kulturcentral, tel. 169 3593, 050-529 2141, liisa.paatsalo@hel.fi.

Rådtorget öppet varannan vecka

Rådtorget är namnet på den nyaste givnen i Luckan på Simonsgatan 8. Rådtorget är en mötesplats för råd och information om allt från social service till konsumentfrågor.

Här krävs ingen tisbeställning och på plats finns sakkunniga som svarar på frågor direkt. Någon avgift uppbärs inte.

Bakom rådtorget står Luckan, Marthaförbundet, svensk socialservice och Ung info samt ungdomscentralen.

Vid rådtorget svarar svensk socialservice på frågor om till exempel dagvård, äldreomsorg, utkomststöd och skuldrådgivning medan Marthaförbundet ställer upp med experter på ärenden som berör konsumentfrågor, hushåll, ekologi och miljöärenden. Ung info och ungdomscentralen förmedlar å sin sida information om studier, framtid, tidshandtering och jobb eller studier utomlands.

Rådtorget är öppet varannan tisdag, ojämnta veckor och mellan kl. 17 och 19.

Hjärtat klappar för fri folkbildning

Ellinor Gube har haft anknytning till Arbis nästan fyrtio år. Hon började blygsamt, som vikarierande timplärare i engelska. I några repriser bodde hon utomlands några år och så var hon prorektor medan **Märta Tikkanen** var rektor. Och sedan 1980 har hon lett huset som rektor.

”Före 1968 hade jag inte en aning om vad Arbis stod för och i själva verket visste jag inte ens var Arbis låg”, säger hon.

Men det var som kärlek vid första ögonkastet. ”Jag insåg direkt att det här var min plats och jag har aldrig ångrat att jag vågade ta emot vikariatet utan att ha en aning om vad jag begav mig in på.”

I dag upprätthåller Arbis ett digert urval språk med allt från portugisiska, ryska och japanska till latin, kinesiska och nederländska på programmet. Då Gube började var engelska ett stort språk som många ville lära sig.

”Tänk, på den tiden hölls nybörjareengelskan på fredagskvällar mellan 19.30 och 21.00. Det skulle aldrig gå i dag.”

Gube går i pension i princip samtidigt som höstterminen börjar. Men hon påverkar innehållet i Arbis en tid framöver. I vår har hon nämligen arbetat med verksamhetsplanen och budgeten för 2007. Arbis budget motsvarar förövrigt inte ens en enda procent av stadens hela budget.

Inte alla förunnat

Ellinor Gube känner ett visst vemod inför pensioneringen men ser samtidigt fram emot en ny tid och nya verksamheter. ”Det är inte alla förunnat att få gå i pension medan allting på arbetet fortfarande känns jättetrevligt.”

Till hennes första projekt som pensionär hör en resa.

”Om allt går som planerat åker jag i mitten av september med transibiriska järnvägen till Beijing. Jag har alltid drömt om att göra den färden och nu ser drömmen ut att gå i uppfyllelse.”

Det är inte heller alla pensionärer som betraktar sin urna med sådan förtjusning. Den vackert dimensionerade vita urnan är ett hantverk av keramikkonstnär Karin Widnäs. Gube fick den i avskedsgåva av Widnäs som har undervisat keramik på Arbis i många år.

Helt lämnar Gube ändå inte Arbis.

”Visst ska jag gå på kurs på Arbis och kanske också ställa upp och vikariera. Jag är ju lärare i engelska.”

Från 22 sidor till 122

Under hennes år på Arbis har verksamheten utvecklats och expanderat. Det gäller praktiskt taget alla ämnen.

”Då jag började omfattade programbladet 22 sidor. I dag är vi uppe i en lunta på 122 sidor.”

Hon säger att Arbis ska svara på efterfrågan och ha känsla för vad som ligger i tiden men ändå inte haka på snabbt övergående, flyktiga trender.

Framförallt ska Arbis med sina tusentals kursdeltagare – det handlar om 14 000 kursdeltagare, 6 000 personer och över 600 kurser – agera i den fria folkbildningens namn. Erbjuder kurser och föreläsningar med vettigt, nyttigt innehåll och uppläggning. Numera är ju Arbis dessutom en del av den öppna högskolan med studier och kurser på universitetsnivå.

”Mitt hjärta klappar för den fria folkbildningen. Det är oerhört viktigt att samhället satsar resurser på folkbildning. Det gagnar hela samhället och fungerar därmed som en lönsam investering.”

Arbis, som egentligen heter Helsingfors svenska arbetarinstitut, är störst på svenska i Finland och håller fortfarande ett billigt pris på kurserna. I dag är Arbis öppet för alla åldrar, riktigt små barn kan till exempel gå på mammagymna och på konst- eller språkkurser är det inte ovanligt med över 90-åriga damer.

”Medelåldern har nog sjunkit med åren. Det enda som jag dessvärre har misslyckats med är att få fler karlar in i huset.”

Männens andel på kurserna är fortfarande bara 21–22 procent.

Ellinor Gubes efterträdare är **Gunborg Gayer** som nu är undervisningschef för svenska linjen på utbildningsverket. Gayer tillträder i augusti.

Foton Leif Weckström

► **"Oli inspiroivaa ajatella käsittelevänsä avaruusmetallia, jollaista ei ole maan päällä", kertoo Kimmo Schroderus.**

Kurussa on tarkoituksella lavasteenomaisuutta ja teatraalisuutta. Pidän kiehtovana sitä, että teoksen muotokieli muuttuu eikä jatku yhtenäisenä. Aukion kapeuden ja teoksen sijoittelun vuoksi suurin osa ihmisistä kulkee melko läheltä veistosta. Tein siksi Kuruun paljon yksityiskohtia. Kun toinen puoli on tarkkaan muotoiltu, voi toisen puolen jättää avoimeksi."

Teoksen tilannut Helsingin kaupunki asetti veistokselle tarkan 3000 kilon painorajituksen aukion alla kulkevan metron vuoksi. Siksi myös käytetyn veden määrä on ollut pakko laskea tarkkaan. Vettä on vain hieman – juuri sen verran, että se elävoittaa teoksen pintaa ja luo kauniin äänimaiseman. Kirkastettu teräs heijastaa tehokkaasti ympäristöään, ja vesi tuo siihen oman lisänsä.

Schroderus käytti veistosta muotoillessaan apunaan kuvitelmaa maahan syöksyvistä avaruusaluksista.

"Mietin, mistä suunnasta alus on pätkähtänyt maahan, ja mihin iskun voima on kohdistunut. Oli myös inspiroivaa ajatella käsittelevänsä avaruusmetallia, jollaista ei ole maan päällä. En kuitenkaan halunnut teoksen viittavan nimensä puolesta avaruusalukseseen, vaan pidin vanhanaikaisesta ja tavallaan erisnimeä muistuttavasta Kurusta enemmän."

Veistos on tarkoitus valaista usealta suunnalta syksyllä. "En haluaisi värillistä valaistusta, koska teokseen heijastuu muutenkin paljon värejä ympäristössä olevien liikkeiden valomainoksista", toteaa Schroderus.

Talvella lumi antaa Kurulle oman ilmeensä, mutta muutoinkin vuoden- ja vuorokaudenajat korostavat veistoksen eri ominaisuuksia, tuoden esimerkiksi esiin teoksen veistokselisuutta tai abstraktiutta.

Nurmijärvellä asuva Schroderus on valmistunut Kuvataideakatemiasta ja opiskellut myös Tukholman taidekorkeakoulussa. Schroderus sai Ars Fennica -palkinnon vuonna 2004. Hän on pitänyt lukuisia yksityis- ja yhteisnäyttelyitä niin kotimaassa kuin ulkomailla. Schroderuksen töitä on muun muassa Kiasman kokoelmissa. Kuru on Schroderuksen toinen julkinen teos. Kuru ehti olla esillä PURNU-kesänäyttelyssä Orivedellä odottaessaan Tallinnanaukion suunnittelu- ja uudistustöiden valmistumista.

Tiina Kotka ■

Illuusio pyöreästä muodosta

Kuvitelma maahan syöksyvistä avaruusaluksista sekä Norjan vesiputoukset innoittivat kuvanveistäjä **Kimmo Schroderusta** hänen työstäessään Itäkeskuksen Kuru-veistosta. Se on sijoitettu Tallinnanaukion itälaidalle, lähelle kauppakeskuksen sivuovea ja näköetäisyydelle metron sisäänkäynnistä.

Teos pääsi hiljattain verhoutumaan ensimmäisen kerran kesäiseen asuunsa: veteen. Se soljuu yli kolmen metrin korkeuteen ja viiden metrin matkalle levittäytyvän veistoksen uomia ja syvänteitä pitkin, kuin kurussa ikään. Teoksen kokoa kuvastaa sekin, että Schroderus on taivuttanut ja hitsannut siihen yli kolme kilometriä haponkestävää terästankoa.

"Teoksen tilannut Helsingin kaupunki halusi veistokseen vesielementin. Olin juuri Norjassa ollessani tarkkaillut vesiputouksia ja purojen vesikasamia. Sain niistä paljon ideoita. Valitsemani muotokieli tekee teoksesta kestävämmän, onhan suora pinta aina haavoittuvaisempi kuin vääntyilevä", toteaa Schroderus.

Metroaseman suunnasta veistosta lähestyvä voi erehtyä luulemaan teosta pyöreäksi, joka suunnasta samalta näyttäväksi. Lähemmäs tultuaan kulkija kuitenkin huomaa, että Kurun toinen puoli onkin avoin.

"Halusin jättää teoksen sisä- ja takaosat näkyviin, koska ne voivat olla vähintään yhtä kiinnostavia kuin varsinainen positiivinen puolikin.

Kuvat Kimmo Brandt

Jugendsalissa

Helsinki⁵

Valokuvanäyttely Helsinki⁵ tuo yhteen dokumenttivalokuvauksen mielenkiintoisimmat uudet kyvyt. Valokuvaajat **Ida Pimenoff, Ruusu Hulmi, Wilma Hurskainen, Susanna Majuri** sekä **Katja Tähjä** ovat kuvanneet tiedotusvälineiden silmistä kadonnutta, toisenlaista Helsinkiä. Näyttely kertoo nuorista kaupunkilaisista, joita emme tavallisesti katso, ja kaupunkitiloista, joita emme huomaa.

Jugendsalin kesän päänäyttely Helsinki⁵ kertoo nuorten äitien elämästä, Helsingin venäläisistä nuorista, pyörätuolirugbyjoukkueen jäsenistä, eiralaisnuorten tylsistä iltapäivistä ja sokeasta Saarasta. Näyttely tarjoaa viisi erilaista nuoruuden kuvaa, viiden valokuvaajan viisi erilaista lähestymistapaa monenkirjajaan kaupunkitilaan.

Valokuvanäyttelyn tavoitteena on tuoda huomaamaton huomatuksi antamalla hiljaisille sosiaaliryhmille ääni. Helsinki⁵ näyttää millaista on nuorten ja nuorten aikuisten elämä kaupungissamme juuri nyt.

Helsinki⁵-näyttelyn on kuratoinut ja tuottanut valokuvaaja **Timo Wright**.

• Näyttely on esillä 9.6.–27.8. Jugendsalissa, Pohjoisesplanadi 19. Jugendsali on avoinna kesäkuussa ma–pe klo 9–17 ja su klo 11–17 ja heinäkuussa ma–pe klo 9–16. Vapaa pääsy.

Lasten teatteritaiteen perusopetus alkaa syksyllä

Teatteri ILMI Ö aloittaa teatteritaiteen perusopetuksen Helsingissä. Teatteri on tehnyt yhteistyösopimuksen Helsingin kulttuuriasiainkeskuksen kanssa teatteritaiteen perusopetuskoulun perustamiseksi.

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Teatteri ILMI Ö:n teatteriopetus noudattaa taiteen perusopetuksesta annettua lakia ja opetushallituksen vahvistamaa yleisen oppimäärän mukaista opetussuunnitelmaa teatteritaiteessa.

Teatteri ILMI Ö:n teatteriopetusryhmät kokoontuvat teatterin omissa tiloissa Nilsiäkatu 8:ssa ja Kontulan nuorisotalossa. Lisäksi opetusryhmiä on Arabianrannan peruskoulussa ja Käpylän peruskoulussa, Kurkimäen korttelitalossa, Kumpulan kylätalossa sekä Vuosaa-

ressa. Tänä vuonna tavoitteena on tarjota opetusta 120 lapselle ja nuorelle.

Teatteri ILMI Ö on osuuskuntamuotoinen ammattiteatteri, johon kuuluu 13 jäsentä. Teatteri ILMI Ö:ssä tehdään monimuotoisia teatteriesityksiä, erityisalana osallistavat ja yhteistoiminnalliset työmuodot.

Teatteritaiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä muodostuu teatteritaiteen perusopinnoista ja työpajaopinnoista. Oppilaat saavat taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan 10 opintokokonaisuutta. Oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 500 tuntia.

Teatteri ILMI Ö:n aloittaviin teatteriopetusryhmiin otetaan oppilaat ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautuminen on käynnissä koko kesän. Koulun avajaiset pidetään 22.8. Nilsiäkatu 8:ssa. Lisätietoja saa osoitteista www.teatteri-ilmio.com ja teatteri-ilmio.opetus@suomi24.fi tai puhelimitse toiminnanjohtaja **Sari Tupamäeltä**, p. 044 2571220.

Savuttomaan kaupunkiin

Helsingille on terveystieteiden johdolla valmistettu tupakoinnin ehkäisy- ja vähentämishjelmaa vuosille 2007–2015. Savuton Helsinki -ohjelma on parhailaan lausuntokierroksella. Kaupunginhallituksen käsittelyyn se tulee syksyllä. Etenkin helsinkiläisten lasten ja nuorten

tulee voida kasvaa savuttomassa ympäristössä, ohjelmassa todetaan. Tupakoinnin vähentämistä edistävinä toimenpiteinä ohjelmassa ehdotetaan muun muassa vieroitusklinikan perustamista nikotiiniriippuvaisille ja tupakoinnin kieltämistä työaikana kaupungin työntekijöiltä.

Seurasaarisäätiö juhlii

Seurasaarisäätiö juhlistaa 50-vuotista historiaansa muun muassa järjestämällä kuvakeruun. "Juhannuksen vietto Seurasaarissa" -aiheinen kuvakeruu jatkuu syyskuun loppuun saakka.

Seurasaarisäätiö perustettiin 18.4.1956 järjestämään Seurasaaren juhannusvalkeat -tapahtumaa. Säätiön toiminnassa keskeistä on yhä suomalaisen kansantanssin ja vuotuisjuhlatapojen esittely niin aidossa muodossa kuin se nykyään on mahdollista. Helsinkiläiset tuntevatkin hyvin säätiön järjestämät perinnetapahtumat, mutta vähemmän tunnettu puoli on tutkimusten tuottaminen ja rahoittaminen, kuten stipendien myöntäminen kansatieteeseen opintoita tekeville.

Juhannus-kuvien keruun tarkoituksena on nostaa suomalaisen keskikesän juhlan arvostusta ja tuoda esille perinteisiä suomalaisen juhannuskulttuuriin liittyviä elementtejä. Säätiö on kiinnostunut erityisesti Seurasaarissa otetuista

ta kuvista, mutta myös muut juhannustapahtumat kiinnostavat.

Kuvissa toivotaan näkyvän ihmisiä, kokkeja, salkoja, hääpareja, tanssia, leikkiä jne. Haussa on sekä vanhoja että uusia kuvia yksityisten, yritysten ja yhdistysten albumeista. Valokuvia ja tarinoita vastaanotetaan heinäkuuta lukuun ottamatta syyskuun loppuun arkisin klo 12–16 Seurasaarisäätiön toimitalossa, osoitteessa Tamminiementie 1, 00250 Helsinki. Niitä voi toimittaa myös postitse.

Vastaanotetuista kuvista toivotaan löytyvän asia- ja omistajatiedot. Kuvat palautetaan kopiointin jälkeen omistajilleen. Seurasaarisäätiö vastaanottaa mielellään myös lahjoituksia. Kuvat talletetaan projektin jälkeen Museoviraston kuva-arkistoon. Kuvia toimittaneiden kesken arvotaan raha- ja kirjapalkintoja.

- Lisätietoja asiasta antaa pääsihteeri Aila Nieminen, puh. 484 234 tai seurasaarisaaio@kolumbus.fi.

Lukijakilpailu

Purkutyömaa tiilikasoinen ei ole ratapihan alueelta vuonna 2006 vaan menneen ajan Helsingistä. Missä tai mitä kuvassa purettiin?

Vastaukset pyydetään lähettämään 21.6. mennessä osoitteella Helsinki-info, "Lukijakilpailu", PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostitse leena.seitola@hel.fi -osoitteeseen.

Kuvat Helsingin kaupunginmuseo

Vastaus edelliseen kilpailuun

Viime kerran kysymyskuvassa helsinkiläisäidit lapsineen viettivät aikaansa aurinkoisessa puistossa. Kuva hiekkalaatikoineen on otettu nykyisessä Kirjailijanpuistossa (nimi vuodelta 1956). Puistoa rajaavat Topeliuksen, Mikael Lybeckin ja Tawaststjernan kadut. Lukijapalautteen mukaan ajankohta ei ollut "sota-aika" vaan heti sodan jälkeinen aika. Vielä 40-luvulla kuvan taustalla näkyvät tyhjä tontti täyttyi myöhemmin Kansaneläkelaitoksen rakennuksesta.

Martti Helminen ■

- Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Esko Puurunen**. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme.

Rottapoika Stadissa

Piirtänyt ja käsikirjoittanut Arto Nyyssönen

• Arto "Artsi" Nyyssönen on helsinkiläinen kuvittaja ja sarjakuvapiirtäjä. Hän on tehnyt lehtikuvituksia yli 20 vuotta muun muassa Helsinki-infoon.

"Täällä Pohjantähden alla" -näytelmä houkutti Hannu-Pekka Björkmanin kesäksi Suomenlinna. Viimeksi komilaiset tekivät Suomenlinnassa kesäteatteria 35 vuotta sitten, kun HP oli vuoden ikäinen.

Etuoikeus tuottaa iloa

Tänä kesänä Hannu-Pekka Björkman näyttelee räätäli Halmetta Suomenlinnan Hyvän Omantunnon linnakkeessa. Näyttelijänä hän haluaa tehdä työtään hyvällä omallatunnolla, nöyrästi ja itselleen armeliaana.

Hannu-Pekka Björkman kuuluu niihin näyttelijöihin, jotka eivät tee kesäteatteria. Poikkeus vahvistaa kuitenkin säännön. "Täällä Pohjantähden alla" on niin erikoislaatuinen tilaisuus, että en malttanut kieltäytyä. Näytelmää on esitetty Helsingissä viimeksi vuonna 1979", näyttelijä kertoo.

Jorma Kairimon uusi sovitus Väinö Linnan tekstistä kertoo suomalaisesta raivaajahengestä ja peräänantamattomuudesta, suomalaisesta riemusta ja vihasta.

"Meidän versiossamme jokainen näyttelijä toimii vuorollaan kertojana, ja koko Pentinkulman väki on näyttämöllä koko ajan", Björkman paljastaa. Kesäteatteri haukkaa kesästä onneksi vain osan, sillä näyttelijät lomailevat juhanuksesta heinäkuun loppuun asti.

"Silloin olen siis teatterista lomalla, mutta Vares-elokuvaa kuvaan jonkin verran", Björkman selvittää.

Eikö itsensä kohtaamisesta saarnaava näyttelijä malta pysähtyä?

"Ensimmäinen syyskuuta se tapahtuu. Silloin minulla alkaa virkavapaa teatterista, ja keskityn kirjoittamaan Kirjapajalle kirjaa taiteen ja uskonnon suhteesta. Siitä, mitä hengenmiehet ovat teatterista ajatelleet. Mitä hengellisyys tuo näyttelijän työhön, mitä se vaatii", Björkman sanoo.

Nöyryys, usko, rakkaus

Kun Hannu-Pekka Björkman oli saanut tarpeeseen ensi-iltojen kiihottavasta huumasta, hän pysähtyi ajattelemaan, ketä hän työssään palveli ja tekikö hän mitään kenenkään hyväksi.

"Näyttelemisen taito on lahja. Pitää olla lahjalleen uskollinen, pitää tehdä jotain hyvää", Björkman puntaroi. Etsikkoaikanaan hän kaivoi naftaliinista nöyryyden, uhratumisen, uskon ja rakkauden, ja ryhtyi miettimään, mitä tekemistä niillä voisi olla teatterissa.

"Nöyryys tarkoittaa ainakin sitä, että roolihenkilöään ei voi tuomita. Pitää pystyä uskommaan, että kykenee olemaan itse yhtä huono tai tyhmä. Eikä pienimpäänkään tehtävään saa suhtautua ylimielisesti. Tylsään rooliin saa itselleen haastetta vaikka muuttamalla oikeakätisyyden vasenkätisyydeksi."

Narsistinen näyttelijä esittelee näyttämöllä itseään, nöyrä näyttelijä antaa toiselle tilaa tehdä. Näyttelijän tehtävänä on tuottaa iloa, esittää kysymyksiä ja antaa vastauksia siihen, mitä elämä pohjimmiltaan on.

Roolihahmo sikiää kehossa

Monet näyttelijät puhuvat siihen malliin, että mitäpä jos vaihtaisi ammattia ja ryhtyisi vaikka viljelemään perunoita.

"Oman persoonan kautta toimiminen on välillä raskasta ja repivää. Tässä työssä on myös jatkuvasti julkisen arvostelun kohteena", sanoo Björkman, joka on saanut yleisöltä ja kriitikoilta silkkaa suitsutusta. Vuonna 2005 heltisi Jussi-patsas parhaasta miespääosasta elokuvassa Eläville ja kuolleille. Viime keväänä näyttämötaituri palkittiin Venla-patsaalla.

"En ole pyrkinyt menestykseen. Se on tullut työn kautta, ja siinä on ollut onnea mukana", Björkman väittää. Hänen mielestään kunnianhimoinen ihminen tekee itselleen suuren

vahingon, koska minkäänlainen himo ei tuo ihmiselle lopullista tyydytystä. Menestys hivelee, mutta vain hetken. Pystit eivät auta, kun harjoittelee uutta vaikeaa roolia – niin kuin Pohjantähden räätäli Halmetta koukeroisine korukielineen.

"Kirjassaan Linna kuvailee Halmetta pitkäksi ja kuivakkaaksi, ja sellaisen Halmeen teki aikanaan myös Kalevi Kahra elokuvaan. Minä en ole pitkä ja laiha, siispä minun pitää tehdä oma Halmeeni", Björkman tuumaa. Hänen Halmeensa alkoi kuoriutua esiin siitä, kun pää taipui hiukan vinoon. "Minulle fysiikka on turva-verkko ja kainalosauva. Huononakin päivänä roolistaan selviää, kun pitää kiinni siitä, miten roolihenkilö elehtii ja liikkuu."

Näytelmässä "Suomen hevonen" Björkman muuntautui vanhaksi emännäksi ja nauratti yleisöä kuoliaaksi. Kari Hotakaisen tragikomediasa "Punahukka" hän ravisteli yleisön tunteita uskoon tulleena konduktöörinä.

"Elämä on kummalista. Punahukan tekemisen oli hyvin raskasta. 'Eläville ja kuolleille' oli järkyttävä tragedia lapsen tapaturmaisesta kuolemasta, mutta sen tekeminen oli oudon valoisaa ja iloista. Vastakohtat janoavat toisiaan."

Turvassa näyttämöllä

Björkman valmistui teatterikoulusta vuonna 1997. "Kun yleisö paukahti alussa katsomoon, meni vellit housuun. Esittäessäni Juhaa Lahden kaupunginteatterissa tärisin kauhusta."

Kokemus auttaa aistimaan tarkemmin yleisön mielialoja. Jos yleisö ei tunnu olevan mukana, tekemiseen voi lisätä vielä yhden pykälän. "Joskus esitys tuntuu siltä kuin vetäisi kivilohekareta. Muillakin saattaa olla epämääräinen tunne siitä, että tämä lähti jotenkin väärin. Silloin pysähdyn, puhallan ulos ja katson kaveria silmiin. Se tarkoittaa, että ruvetaan nyt tekemään tätä rauhassa", Björkman juttelee.

Näyttelijä on lavalla herkillä. Jos joku häiriköi humalassa katsomossa, tunnelma särkyä, muuttuu aggressiiviseksi.

"Toisaalta minusta tuntuu, että näyttämö on elämäni turvallisin paikka vuorokauden aikana. Siellä pääsee hetkeksi pakoon elämän myrskyltä. Asiat tapahtuvat aina niin kuin on sovittu niiden tapahtuvan."

Näyttelijä haluaa tulla nähdyksi. Samalla hän pelkää paljastuvansa. "Vaikein asia on tosiaan näyttää itsensä paljaana, haavoittuvana", Björkman tunnustaa.

Hengellisyys osa arkea

Björkmanin puoliso on näyttelijä Minna Haapkyliä. Pariskunta asustaa lapsensa kanssa Linnunlaulussa vanhassa puutalossa, "punaisessa tuvassa meren rannalla keskellä kaupunkia."

Björkmanin ensimmäinen asunto Helsingissä löytyi Vaasankadulta, likeltä "Tipin maitoa ja leipää". "Kun meinin ensi kerran kauppaan, rouva kysyi olenko uusi tällä kadulla. Sitten hän antoi minulle ilmaiseksi lihapiirakan. Tämmöistä ei Helsingistä enää helposti löydä", Björkman haikailee.

Kun hän muistelee Pohjanmaata ja Ilmajokea, rinnassa läikähtää lämpöisesti ja vedet nousevat silmiin. "Ehkä se on se lapsuuden kadotettu paratiisi! Lapsuus antoi minulle henkisesti vakaan pohjan."

Björkman pitää kiinni myös Jumalan kädestä. Jumala on jotain, joka tuo turvan tunnun. "Usko antaa asioille oikeat mittasuhteet, enkä pidä esimerkiksi ihmisen ammattia niin tärkeänä", mies aprikoi. Ortodoksiseen uskoon hän innostui tutkimalla ikonikirjoja, esteettisen elämyksen kautta. Vanhassa Valamossa käynti antoi varmuuden.

"Kun kävelen Uspenskin kirkon ohi, minulle tulee hyvä olo. Minulla on tieto siitä, että voin mennä tuonne, että kuulun myös tuohon maailmaan."

Tiina Tikkanen ■